

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014 – 2020

Projekt

Opracowanie:
dr Andrzej Raszkowski

Mieroszów 2013 r.

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014 – 2020

Urząd Miejski w Mieroszowie

58 – 350 Mieroszów, Pl. Niepodległości 1

tel. 074 849 43 00

fax. 074 849 43 23

e-mail: urząd@mierzow.pl

dr Andrzej Raszkowski

e-mail: andrzej.raszkowski@ue.wroc.pl

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Diagnoza sytuacji społeczno-ekonomicznej	5
3. Analiza SWOT Gminy Mieroszów	51
4. Drzewa problemów Gminy Mieroszów	57
5. Określenie misji i wizji, scenariusze rozwojowe	62
6. Cele strategiczne i operacyjne Gminy Mieroszów	67
7. Zbieżność założeń strategii z zewnętrznymi i wewnętrznymi opracowaniami strategicznymi	73
8. Mierniki realizacji celów strategicznych	82
9. Lista lokalnych liderów uczestniczących w warsztatach strategicznych	85

1. Wstęp

Wśród głównych przesłanek powstania niniejszego dokumentu wymienić można potrzebę określenia głównych kierunków rozwojowych, celów strategicznych Gminy Mieroszów w najbliższych latach. Dokument jest także odpowiedzią na zmiany zachodzące w bliższym i dalszym otoczeniu gminy. Równie ważne jest wykorzystanie zapisów strategii i planowanych działań w procesie aplikowania o europejskie środki w nowym okresie programowania 2014-2020.

Proces powstawania strategii był silnie uspołeczniony, jednym z istotniejszych elementów tego procesu były warsztaty strategiczne, na które zaproszeni zostali lokalni liderzy, kreatorzy przemian i rozwoju lokalnej przestrzeni. W warsztatach uczestniczyli również goście z Republiki Czeskiej, co potwierdza umiędzynarodowienie działań gminy oraz harmonijną współpracę transgraniczną.

Za kluczowe dla Gminy Mieroszów uznane zostały następujące cele, kierunki rozwoju:

- rozwój turystyki aktywnej i uzdrowiskowej,
- wspieranie przedsiębiorczości,
- rozwój infrastruktury społecznej,
- stymulowanie rynku pracy,
- rozwój infrastruktury technicznej,
- restrukturyzacja rolnictwa,
- wspieranie kreatywności, innowacyjności i społeczeństwa cyfrowego,
- poprawa wizerunku oraz kreowanie marki Gminy Mieroszów,
- współpraca transgraniczna.

W opracowaniu bazowano w dużej mierze na materiałach wypracowanych podczas przeprowadzonych warsztatów strategicznych, danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz materiałach udostępnionych przez Urząd Miejski w Mieroszowie.

Andrzej Raszkowski

2. Diagnoza sytuacji społeczno-ekonomicznej

2.1 Historia i położenie geograficzne

Historia i dzisiejsza tożsamość Gminy Mieroszów¹ ukształtowała się w dużym stopniu dzięki lokalizacji na styku wpływów polskich, czeskich i niemieckich, które powodowały powstawanie najważniejszych wydarzeń oraz wyznaczały kierunki rozwoju jednostki. Egzystencja pod wpływem inspiracji trzech kręgów kulturowych miała wpływ na historię i dzisiejszy wizerunek całego regionu. Niepowtarzalną atmosferę przeszłości po dziś dzień można odczuwać w wielu miejscach, a wielokulturowość oddziałuje na kształtowanie się lokalnej przestrzeni. Początki osadnictwa na terenie dzisiejszej Gminy Mieroszów datuje się na XII w.² Pierwszym historycznym centrum osadniczym gminy był zamek Radosno, którego ruiny zachowały się do dziś w okolicach Sokołowska. Budowę zamku przypisuje się Bolkowi I³. Miał on strzec uczęszczanych traktów komunikacyjnych i handlowych biegnących w kierunku Świdnicy, Kamiennej Góry i Krzeszowa oraz czeskiego Bromowa. Trakty te zbiegały się właśnie na terenie Gminy Mieroszów. Począwszy od XIV w. funkcje administracyjne Radosna stopniowo przejmował Mieroszów, którego lokalizacja wykorzystywała znaczne ożywienie gospodarcze pogranicza Czech i Śląska. Rozwój osady sprawił, że już w 1326 r. miejscowość otrzymała prawa miejskie i zaczęła odgrywać pierwszoplanową rolę w okolicy. Na początku XVI w. większość okolicznych miejscowości włączona została w poczet dóbr związanych z zamkiem Książ, którego właścicielami aż do XIX w. byli Hochbergowie. Były to pomyślne czasy i charakteryzowały się znacznym ożywieniem gospodarczym. Okres świetności przypadał na lata 20 i 30 XVIII w. kiedy to powstawały liczne zakłady tkackie i bogato zdobione kamienice o okazałych fasadach. Dzisiejszy wizerunek gminy jest ściśle związany z zabudową tamtego okresu. Budownictwo to jest bardzo charakterystyczne i dostarcza jedyne w swoim rodzaju uroku.

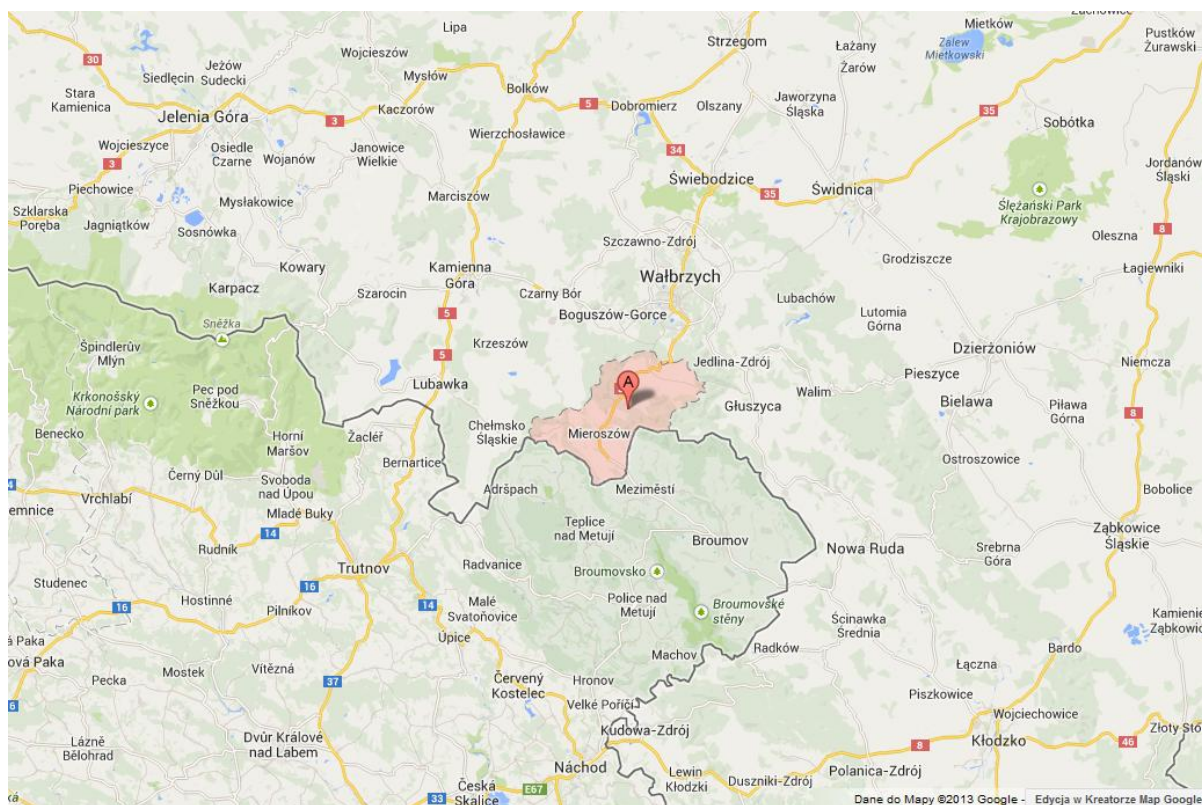
¹ materiały Urzędu Miejskiego w Mieroszowie.

² „...podanie mówi dalej, że 3 domy w Ober-Altfriedland miały być pierwszymi zasiedleniami (...)” - Chronik von Friedland – A. Werner - tłum. Ryszard Szumielewicz

³ Ostatnie ustalenia wskazują na czeski rodowód: „W pobliżu Friedland zbudowano czeski Freudenberg, – Grundherrschaft in der Gegend von Friedland ab 1350 von Ulrich Ilchmann - <http://boehm-chronik.com/grundherrschaft/friedland2.htm> - tłum. Ryszard Szumielewicz, a także „Chronik von Friedland” – A. Werner

Gmina Mieroszów położona jest w malowniczym obszarze Sudetów Środkowych u styku pasma Gór Stołowych i Kamiennych. Takie usytuowanie sprawia, że region ten posiada bardzo urozmaiconą budowę terenu, co stanowi o jego atrakcyjności i wyjątkowości. Południowo-zachodnią granicę gminy tworzą Zawory i Ściany Mieroszowskie. Są to niewysokie masywy należące do Gór Stołowych, obfitujące w niezwykle bogate formy skalne. Północno-zachodnią granicę zajmuje Masyw Lesistej, którego najwyższym wypiętrzeniem jest Lesista Wielka (851 m). Od wschodu w głąb gminy wcinają się masyw Gór Suchych z najwyższym szczytem Gór Kamiennych – Waligórą (936 m). Od południa masyw górski rozdziela Wyżyna Unisławska, gdzie swój bieg rozpoczyna rzeka Ścinawka, przepływająca głęboką, doliną między Stożkiem Wielkim (841 m), a Pasmem Lesistej ku Obniżeniu Mieroszowskiemu. Rzeka Ścinawka stanowi lewy dopływ Nysy Kłodzkiej i jest jedyną rzeką w Sudetach, której górny i dolny bieg znajduje się w Polsce, a środkowy w Czechach. Wzdłuż brzegu rzeki powstały wsie Unisław Śląski, Kowalowa, Goliński oraz miasto Mieroszów. Nieco wyżej położone są sołectwa Rybnica Leśna, Nowe Siodło, Różana i Łączna.

Rys. 1. Położenie Gminy Mieroszów

Źródło: Google Maps

Miejscowość Sokołowsko leży w głębokiej dolinie Gór Suchych, przez którą przepływa potok Sokołowiec. Góry Suche zajmują największą część gminy i stanowią główną atrakcję geograficzną tego regionu. Zbudowane z porfirów i melafirów charakteryzują się głębokimi i wąskimi dolinami oraz wysokimi grzbietami, często podciętymi urwiskami skalnymi.

Administracyjnie Gmina Mieroszów zlokalizowana jest w Województwie Dolnośląskim, należy do Powiatu Wałbrzyskiego i graniczy z Powiatem Kamiennogórskim oraz Republiką Czeską. Główną osią komunikacyjną, jest droga krajowa nr 35, biegnąca z Wrocławia przez Świdnicę, Wałbrzych i Mieroszów do Republiki Czeskiej. Na terenie gminy prowadzona jest głównie działalność przemysłowo-usługowa oraz związana z przetwórstwem drewna. W ostatnich latach kierunki rozwoju i przyszłość regionu zaczęto wiązać z turystyką i rekreacją.

Sołectwa Gminy Mieroszów:

- Golińsk,
- Kowalowa,
- Łączna,
- Nowe Siodło,
- Różana,
- Rybnica Leśna,
- Sokołowsko,
- Unisław Śląski.

Komunikacja na terenie gminy obsługiwana jest przez prywatne przedsiębiorstwa. Dostępne jest regularne połączenie na trasie Mieroszów-Sokołowsko-Unisław Śląski-Wałbrzych. Odpowiedzialność za jakość usług oraz terminowość na tej trasie spoczywa na prywatnych przewoźnikach. W ramach porozumienia międzygminnego Wałbrzycha i Mieroszowa funkcjonuje również regularne połączenie komunikacyjne Wałbrzych-Rybnica Leśna (Andrzejówka) obsługiwane przez autobusy komunikacji miejskiej Wałbrzycha.

Bliskość Aglomeracji Wałbrzyskiej z jednej strony i granicy z Republiką Czeską z drugiej oraz zróżnicowana rzeźba terenu miały wpływ na ukształtowanie sieci komunikacyjnej na terenie gminy.

Główną trasą drogową przechodzącą przez obszar gminy jest droga krajowa nr 35 przebiegająca doliną rzeki Ścinawki przez teren Gór Kamiennych i krzyżująca się 4-krotnie z linią kolejową Kuźnice Świdnickie - Mieroszów - Golińsk. Droga wojewódzka nr

380 Unisław Śl. - Jedlina Zdrój. Przebiega przez północno-wschodni obszar gminy, północnymi zboczami Gór Kamiennych.

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące drogi powiatowe:

- nr 45 316 Glinik (Wałbrzych) - Rybnica Leśna - granica gminy, prowadząca do kamieniołomu oraz schroniska Andrzejówka, stanowiąca najkorzystniejsze połączenie Wałbrzycha z terenami turystycznymi w rejonie schroniska Andrzejówka,
- nr 45 318 od drogi krajowej nr 35 do Sokołowska. Droga stanowi jedyny dojazd drogowy do tej miejscowości położonej w dolinie pomiędzy Górami Kamiennymi a Górami Suchymi,
- nr 45 319 z Mieroszowa w kierunku południowej granicy gminy i granicy państwa do podnóża Zaworów (Mieroszowskie Ściany),
- nr 45 327 odchodząca od drogi 45 319 w Mieroszowie w kierunku północno-zachodnim do granicy gminy w kierunku Kochanowa i dalej do Czarnego Boru i drogi 321,
- nr 45 378 odchodzi od drogi nr 35 w kierunku wschodnim przez Nowe Siodło do granic gminy i granicy państwa. Łączy wieś Nowe Siodło z Mieroszowem,
- nr 45 379 odchodzi od drogi 35, przebiega przez wieś Golińsk,
- nr 45 380 przebiega południowo-zachodnim skrajem gminy. Łączy wieś Łączną poprzez drogę 45 327 z Mieroszowem.

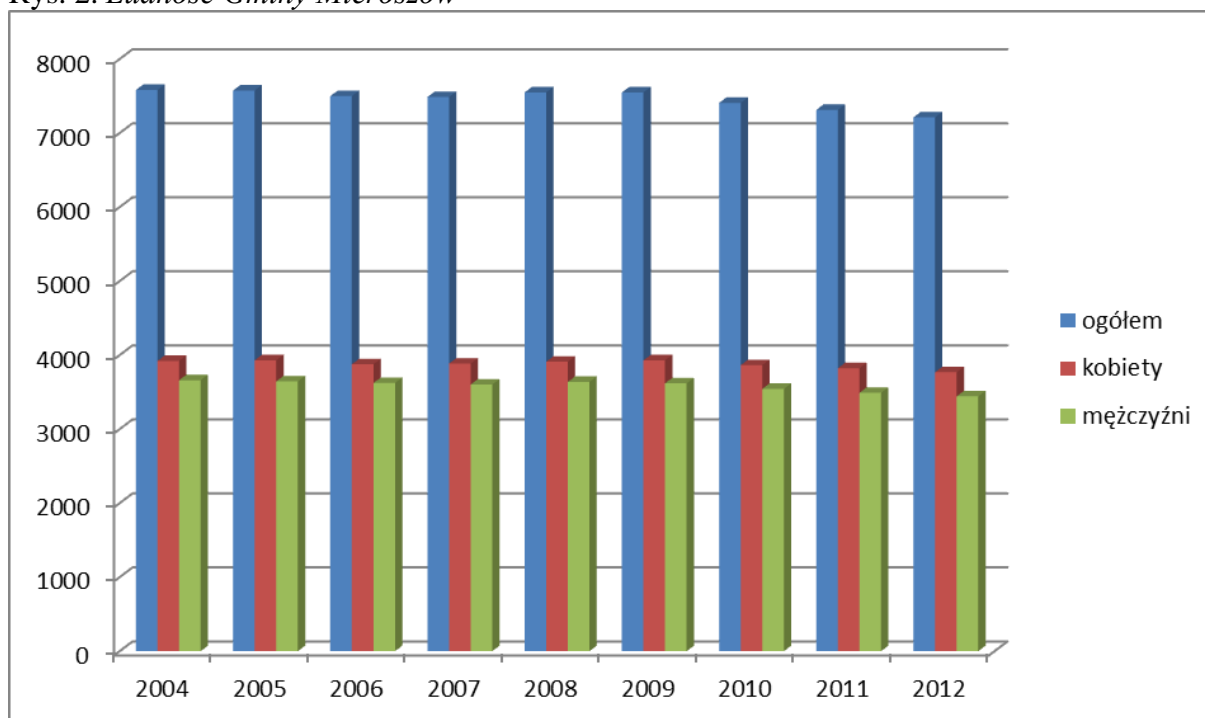
Sieć drogową uzupełniają drogi gminne. Połączenia kolejowej sieci pasażerskiej zostały zawieszane.

2.2 Ludność

Przyjmując założenie, że głównym zadaniem jednostek samorządu terytorialnego są działania na rzecz podnoszenia jakości życia społeczności (lokalnej, regionalnej), ludzie są jednym z najważniejszych i najcenniejszych zasobów każdej jednostki. W szerszym ujęciu, od kapitału ludzkiego w gminie, a właściwie od jego jakości uzależniony jest w dużej mierze zrównoważony rozwój gminy. Dbalność o kapitał ludzki przejawiać się powinna w licznych inicjatywach mających na celu m.in. podnoszenie jego jakości oraz wypracowanie wśród społeczności konsensusu odnośnie kluczowych kierunków rozwojowych, projektów realizowanych przez samorząd.

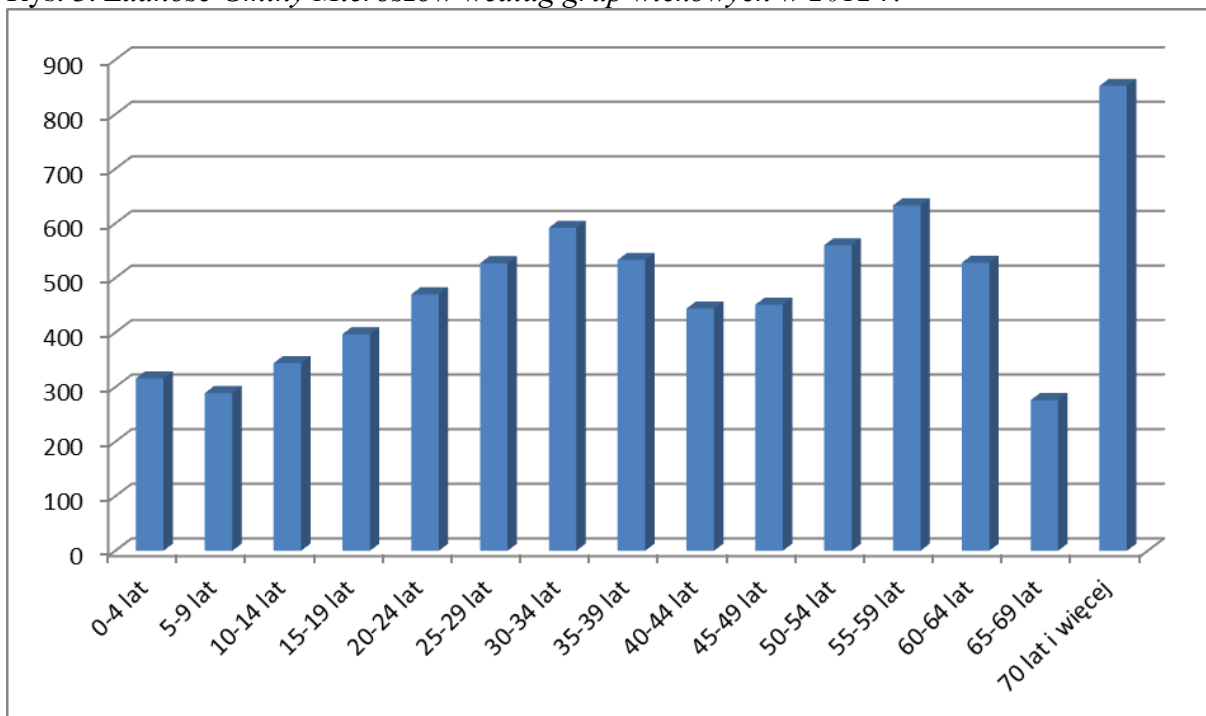
Rys. 2. Ludność Gminy Mieroszów

Zródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

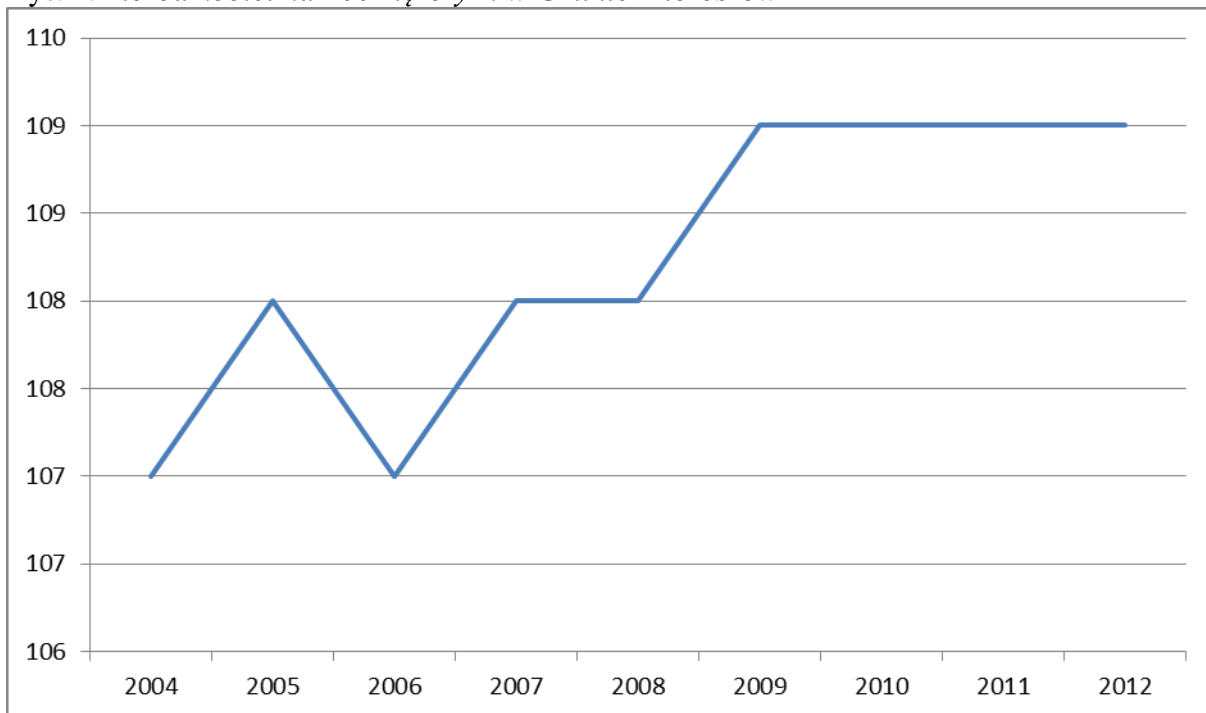
Ludność gminy w ostatnich latach, podobnie jak w większości jednostek samorządu terytorialnego w kraju, uległa zmniejszeniu z 7582 mieszkańców w 2004 r. do 7212 w 2012 r. Spadek liczby mieszkańców w badanym okresie wyniósł 4,88%, jest to ubytek zauważalny, nie można go jednak uznać za bardzo znaczący w kontekście ogólnych tendencji demograficznych oraz postępującej migracji mieszkańców regionu dolnośląskiego. Szczególnie niekorzystne w tym kontekście są wyjazdy ludzi młodych, w wieku produkcyjnym. Na uwagę zasługuje fakt stosunkowo stabilnej struktury ludności w podziale na mężczyzn i kobiety. W 2012 r. 3769 mieszkańców stanowiły kobiety, 3443 mężczyźni. Zdecydowanie najliczniejszą grupę wiekową wśród mieszkańców stanowią osoby starsze, po 70-tym roku życia. Następne pod względem liczebności grupy to segmenty 55-59 oraz 30-34. Najmniej licznymi grupami są mieszkańcy w wieku 65-69 oraz 5-9 lat. Niezmiennie odnotowuje się przewagę liczebną kobiet nad mężczyznami, co wpisuje się w ogólnokrajowy trend demograficzny. Gęstość zaludnienia w latach 2004-2012 spadła ze 100 do 95 osób na 1 km².

Rys. 3. Ludność Gminy Mieroszów według grup wiekowych w 2012 r.

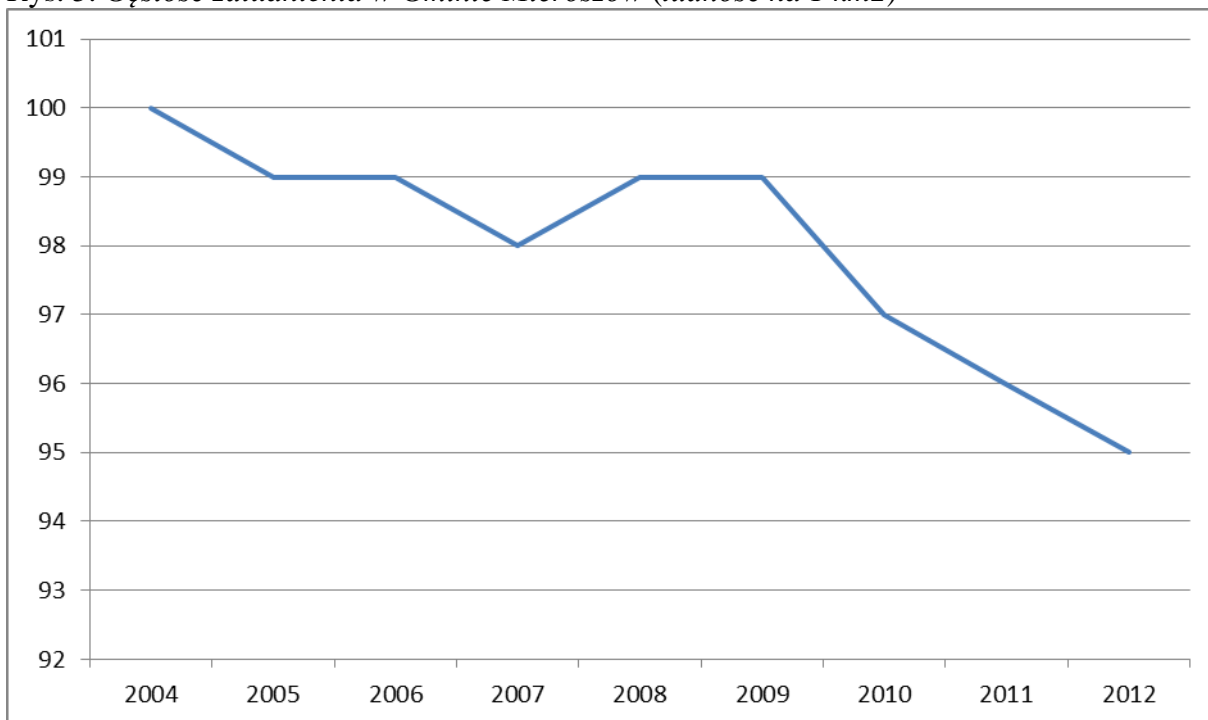
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 4. Liczba kobiet na 100 mężczyzn w Gminie Mieroszów

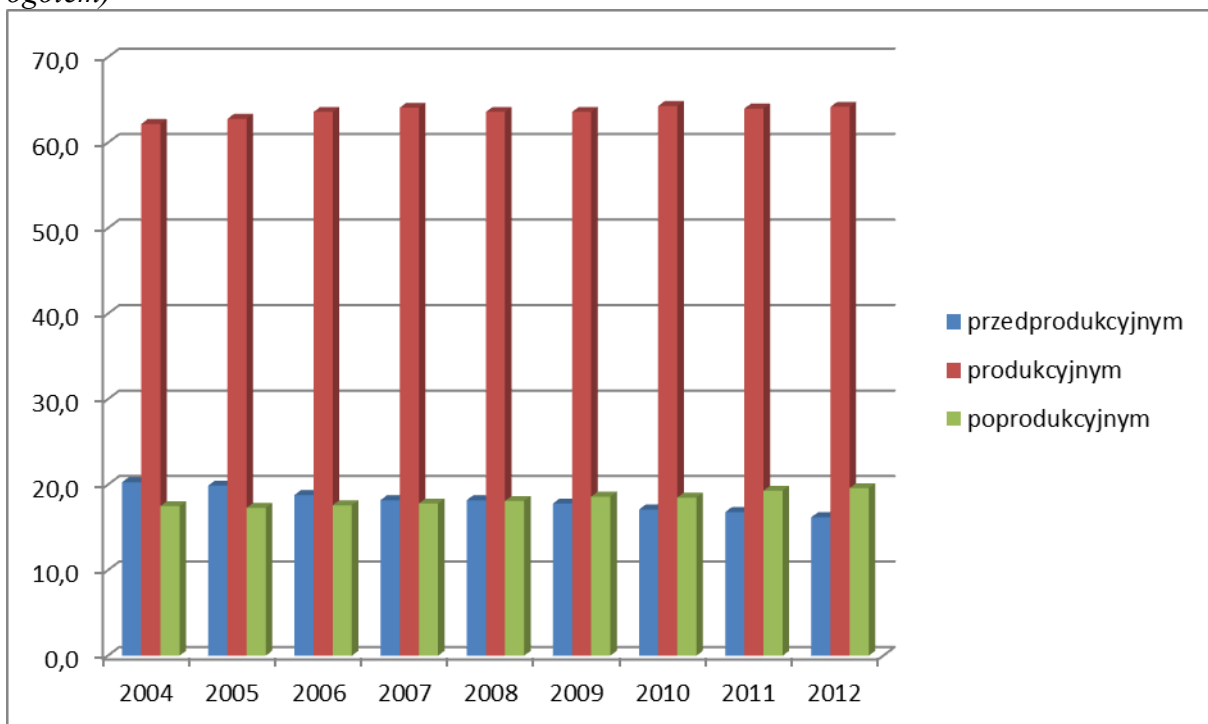
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 5. Gęstość zaludnienia w Gminie Mieroszów (ludność na 1 km²)

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

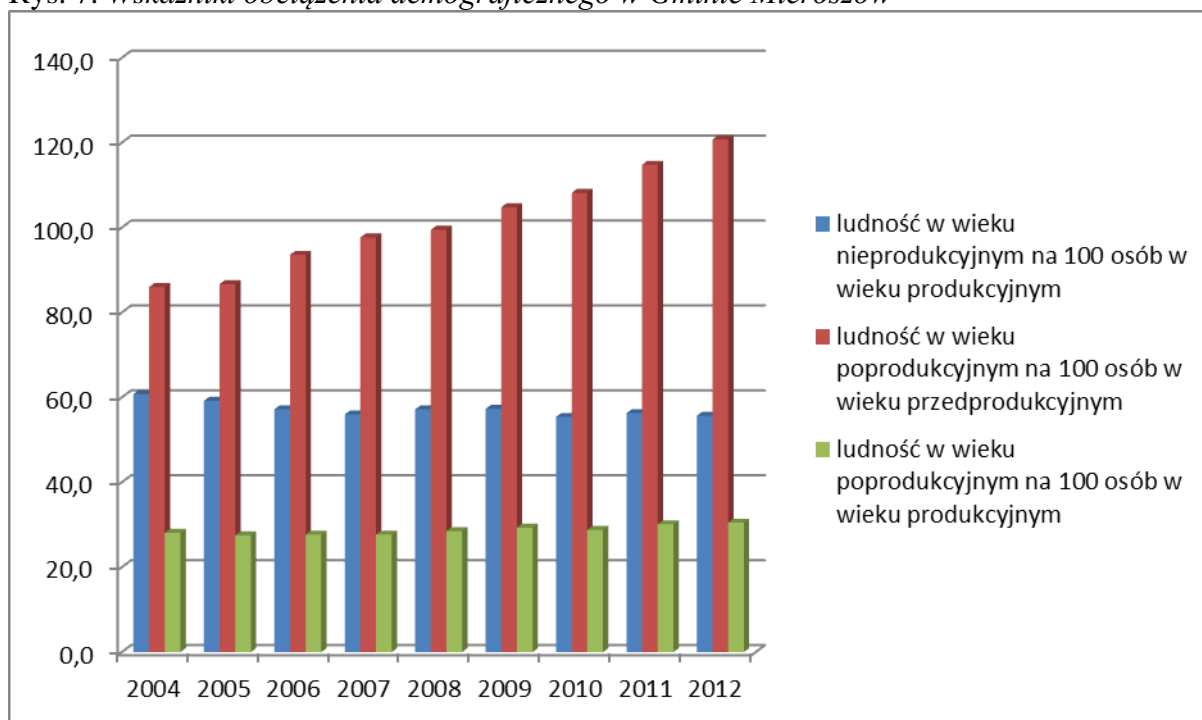
Rys. 6. Ludność Gminy Mieroszów z uwagi na wiek zdolności do pracy (w % ludności ogółem)

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

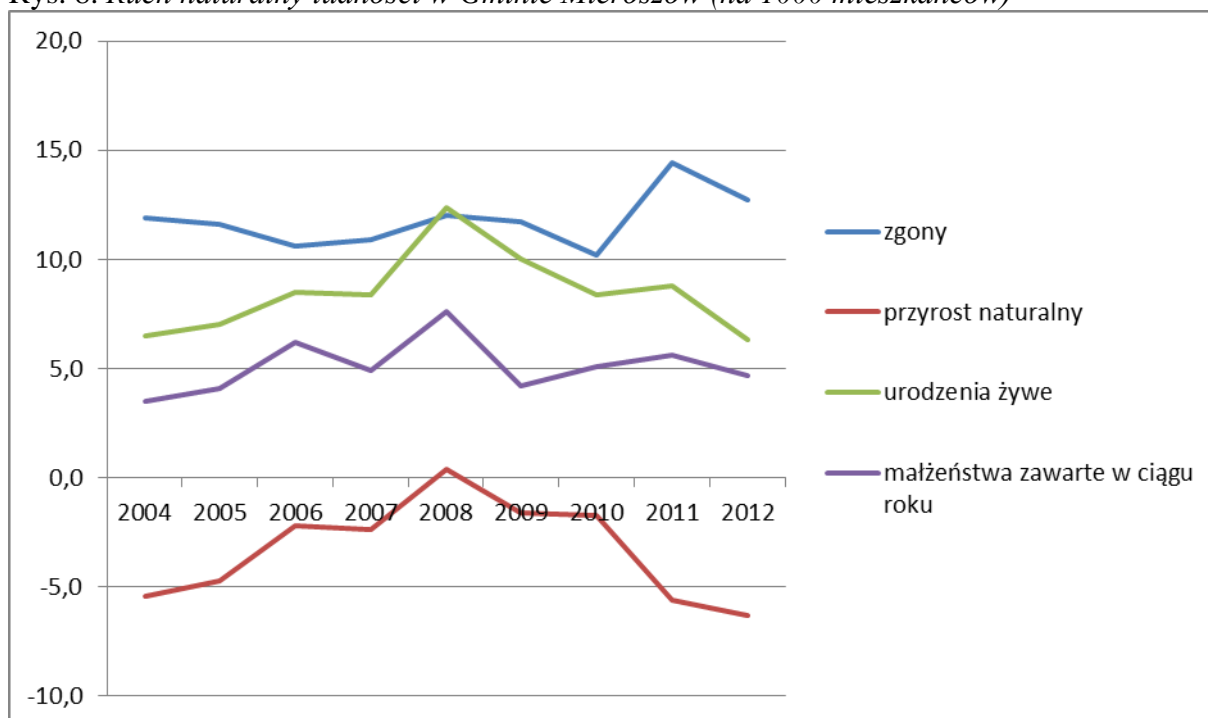
Wziąwszy pod uwagę strukturę ludności z uwagi na wiek zdolności do pracy można zauważyć, że liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym nie zmieniła się znacząco, a nawet zanotowano lekki wzrost do poziomu 66,2% w stosunku do ludności ogółem w 2012 r. Wzrasta natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym oraz zmniejsza się udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, spadek do poziomu 16,2% z 20,3% w analizowanym okresie. Zwiastuje to nadchodzące problemy w odniesieniu do stymulowania rozwoju lokalnego oraz sytuacji na rynku pracy. Zaobserwowane tendencje potwierdzają przedstawione wskaźniki obciążenia demograficznego.

Rys. 7. Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Mieroszów

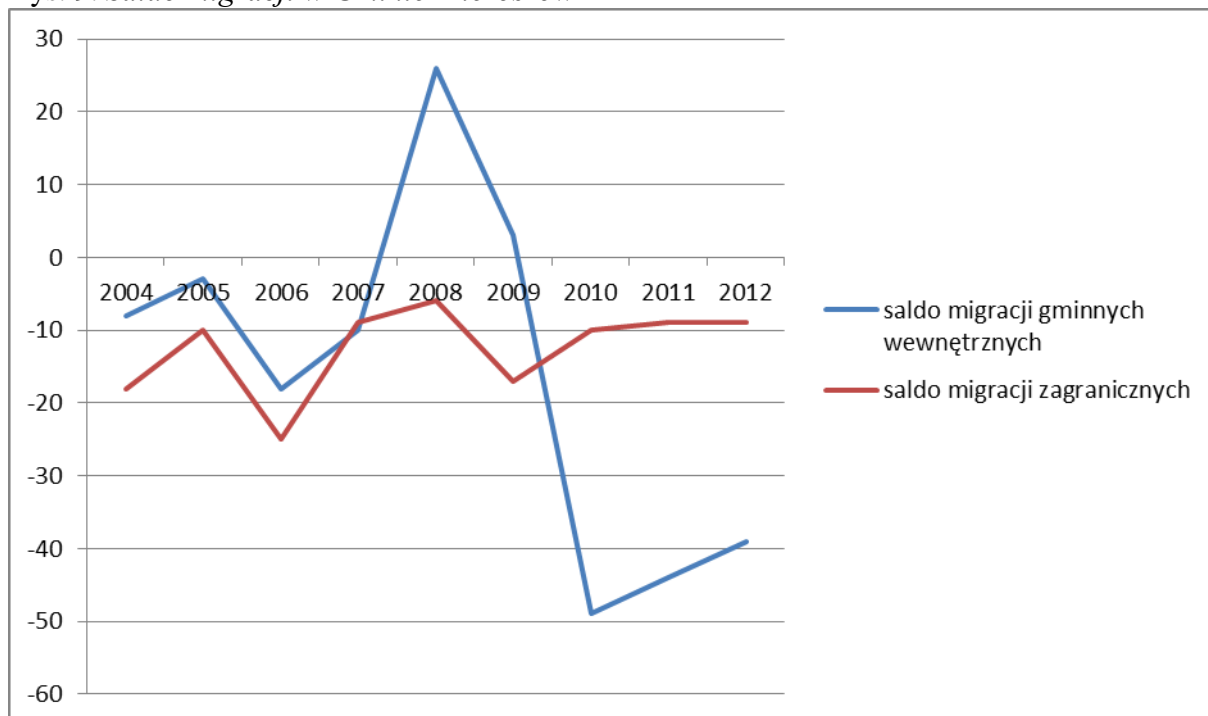
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 8. Ruch naturalny ludności w Gminie Mieroszów (na 1000 mieszkańców)

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 9. Saldo migracji w Gminie Mieroszów

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Analizując ruch naturalny w gminie zauważyć możemy tendencje potwierdzające poprzednie spostrzeżenia. Wzrasta liczba zgonów, spada przyrost naturalny (dodatni był jedynie w 2008 r.), urodzenia żywe pozostają na stosunkowo stabilnym poziomie w przedstawionym okresie. Dodatkowo zaprezentowano wykres odnoszący się do zawieranych małżeństw, na którym również zarysowuje się tendencja spadkowa.

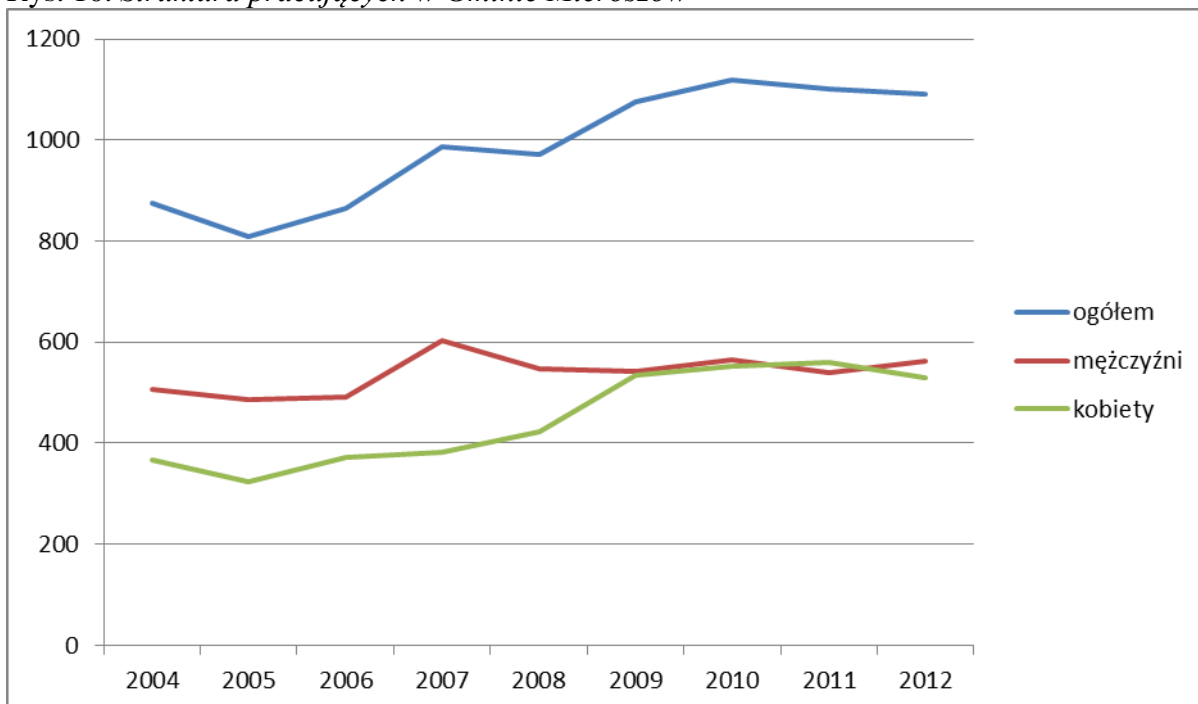
W przypadku salda migracji w gminie, zarówno wewnątrzgminnego jak i zagranicznych migracji w 2012 r. odnotowujemy wartości ujemne. Najlepsza sytuacja pod tym względem była w latach 2007-2009, gdzie saldo migracji wewnątrzgminnych było dodatnie. Zaistniała sytuacja prowadzi do wniosku o konieczności zintensyfikowania działań na rzecz zatrzymania obecnych mieszkańców w gminie oraz przyciągania nowych rezydentów mogących wzbogacić istniejący kapitał ludzki.

2.3 Rynek pracy

Gminny rynek pracy oraz liczba osób pozostających bez pracy są jednymi z ważniejszych zagadnień w ramach diagnozy społeczno-gospodarczej. Zasadniczo można zauważyć dwie tendencje, w gminie wzrasta liczba osób pracujących ogółem oraz spada liczba zarejestrowanych bezrobotnych. Te niewątpliwie korzystne zjawiska nie oddają jednak pełnego obrazu lokalnego i subregionalnego (powiatowego) rynku pracy. Jeśli przeanalizujemy bezrobocie w powiecie wałbrzyskim na tle innych jednostek samorządu terytorialnego oraz kraju okazuje się, że jest ono bardzo wysokie. Bezrobocie w powiecie wałbrzyskim w lipcu 2013 r. wyniosło 32,1% w stosunku do 13,1% w skali kraju. Dla przypomnienia, naturalną stopę bezrobocia (sytuacja, w której wszyscy chętni mogą podjąć pracę) zakłada się na poziomie 4%.

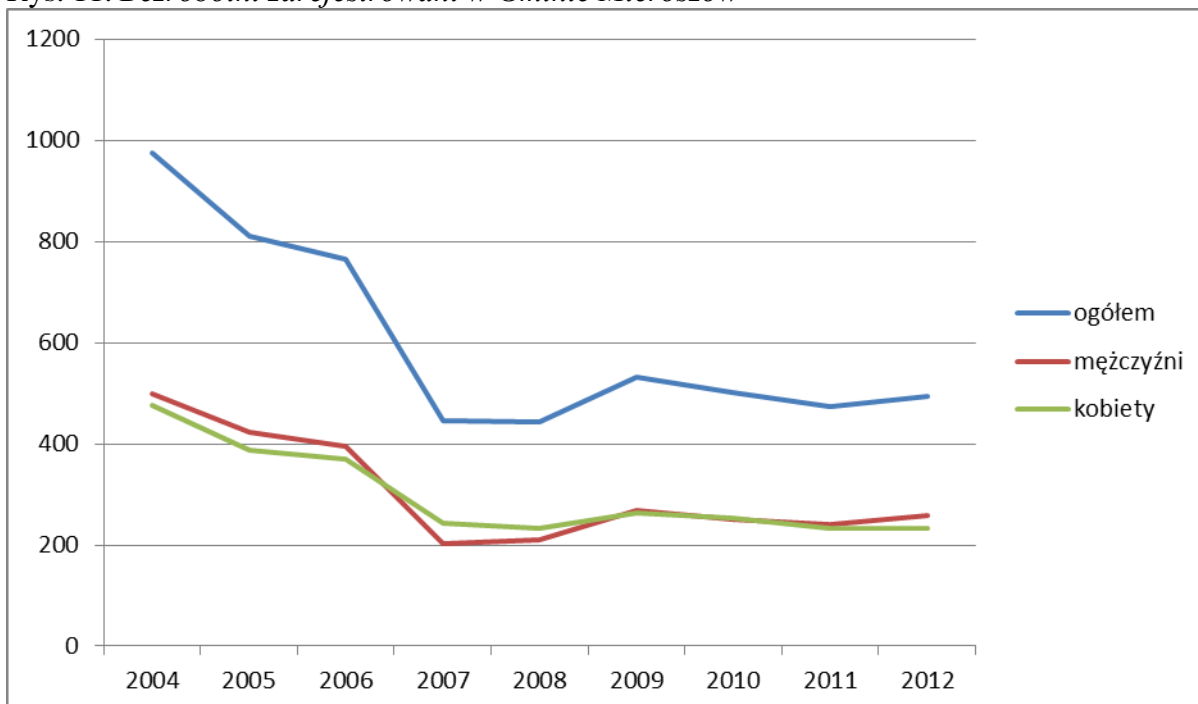
Samo zjawisko bezrobocia jest oczywiście niekorzystne i przynosi ze sobą liczne problemy (w wymiarze ekonomicznym i społecznym), z którymi muszą borykać się władze gminy. Wymienić można chociażby postępujące zjawisko wykluczenia społecznego oraz dziedziczenia bezrobocia, rozwój patologii społecznych, wandalizm, bierność w podejmowaniu decyzji, niska kreatywność. W wymiarze ekonomicznym mamy do czynienia z niską siłą nabywczą społeczności lokalnej, ubóstwem, obciążeniem opieki społecznej, brakiem środków na nowe inwestycje, degradacją gminnej przestrzeni.

Rys. 10. Struktura pracujących w Gminie Mieroszów

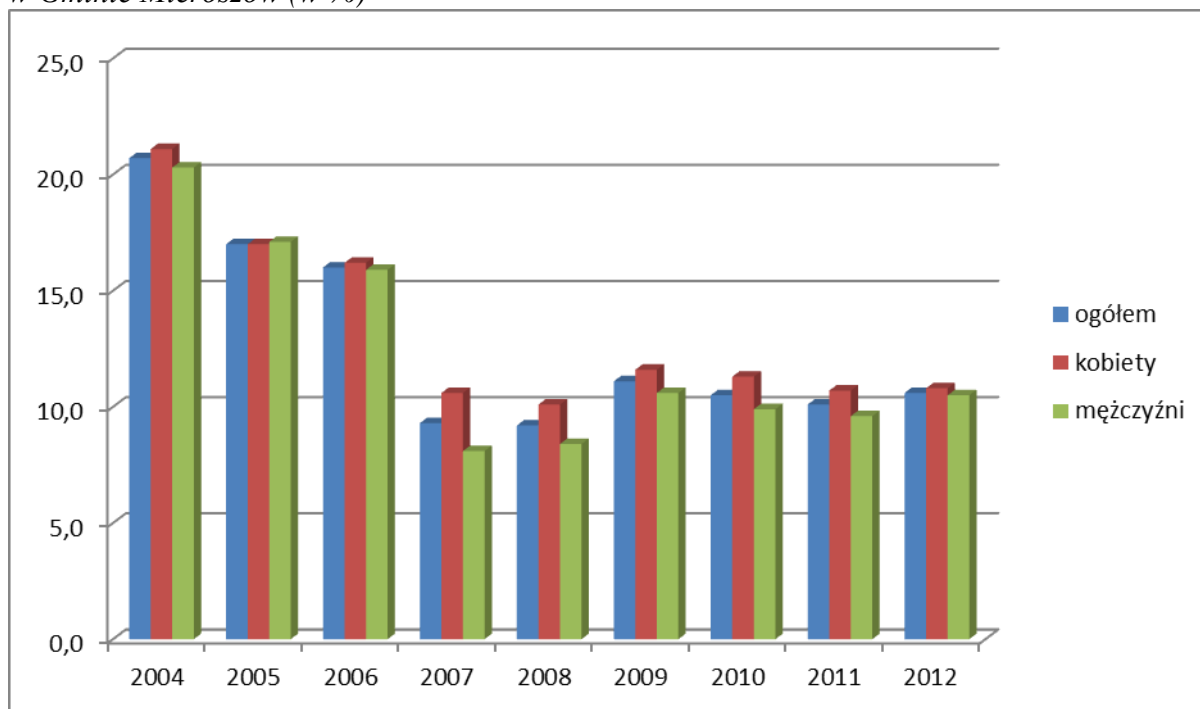
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 11. Bezrobotni zarejestrowani w Gminie Mieroszów

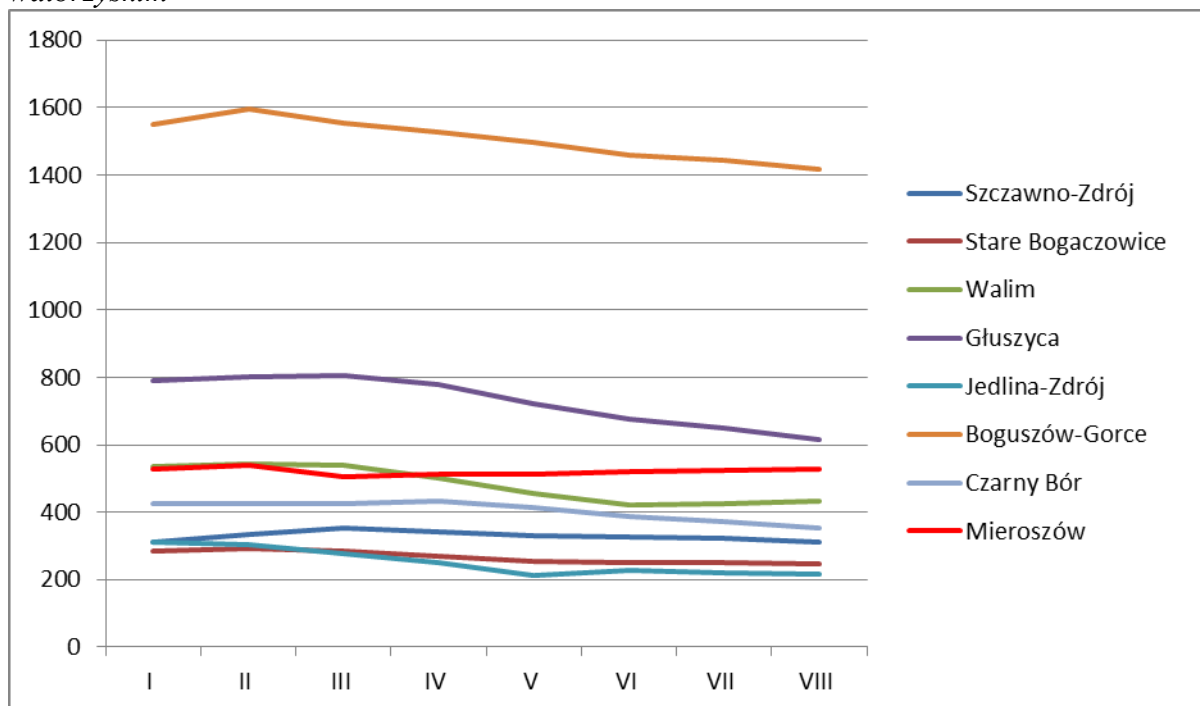
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 12. *Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Mieroszów (w %)*

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

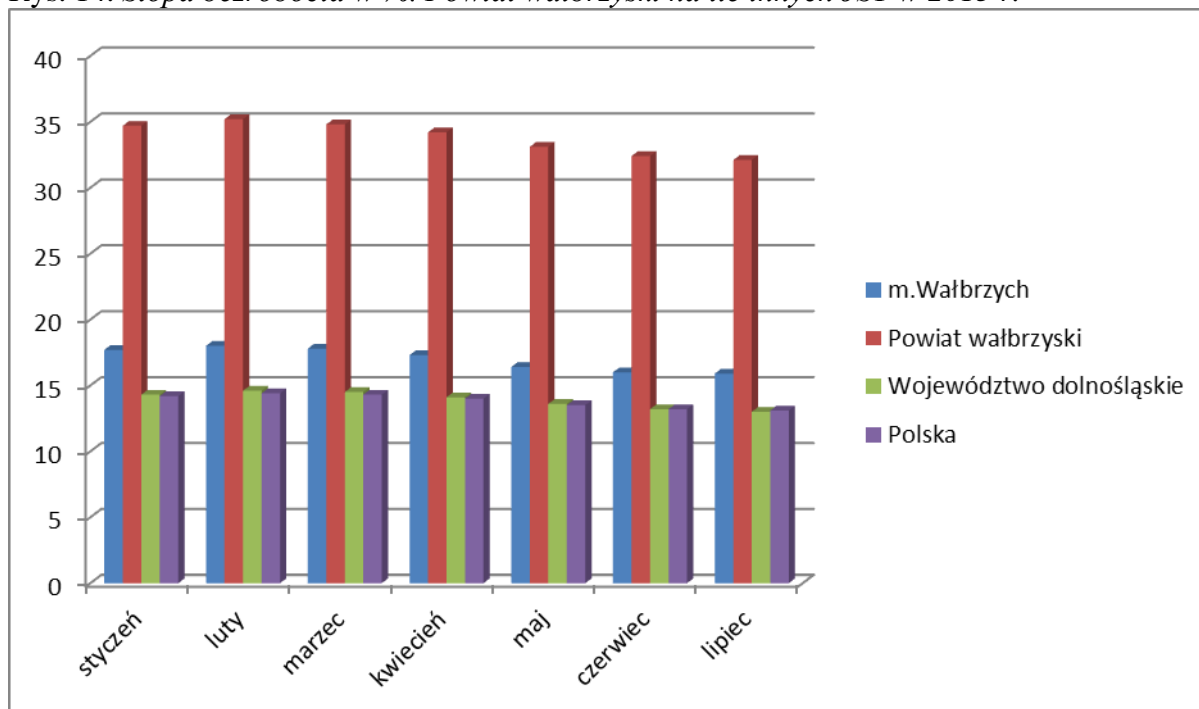
Rys. 13. *Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w okresie I-VIII 2013 r. w powiecie wałbrzyskim*

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu

Rys. 14. Stopa bezrobocia w %. Powiat wałbrzyski na tle innych JST w 2013 r.

Zródło: Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu

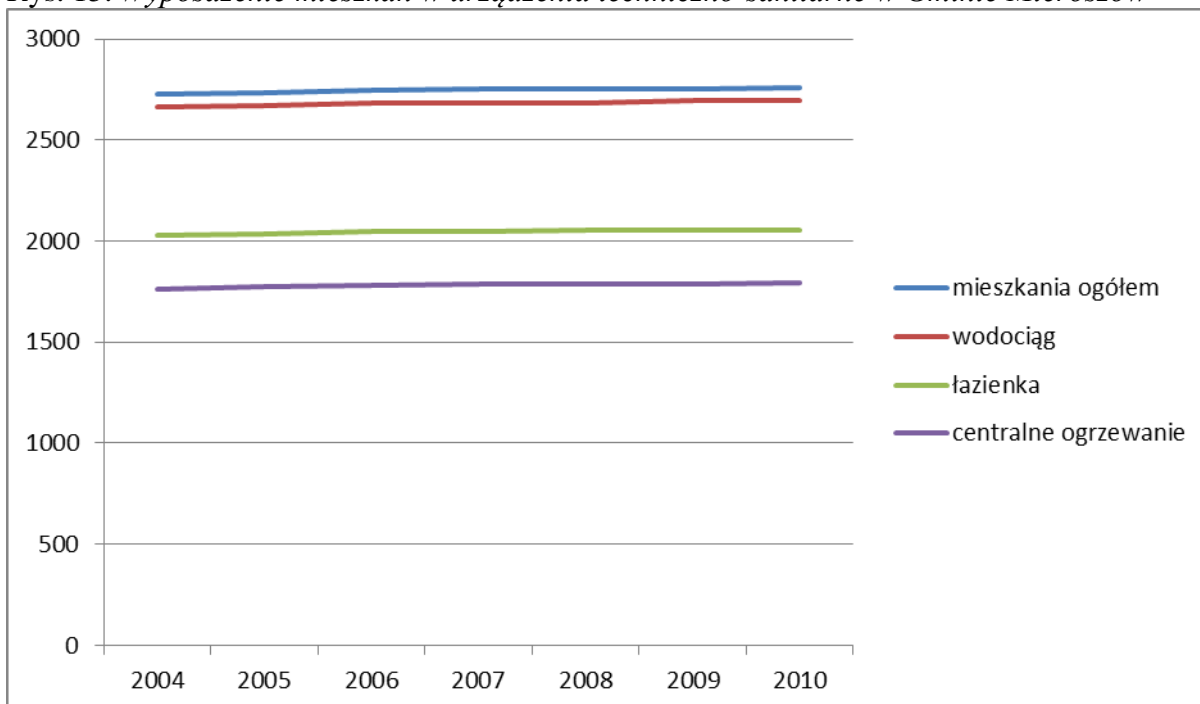
Należy również zaznaczyć, że na tle innych gmin powiatu wałbrzyskiego Gmina Mieroszów nie wypada najgorzej, wpisując się w średnie, czyli wysokie w tym wypadku, bezrobocie. Zdecydowanie najgorzej, pod względem liczby zarejestrowanych bezrobotnych, wypada w powiecie Gmina Boguszów-Gorce.

Problem bezrobocia, a właściwie sposobów jego zmniejszania, będzie niewątpliwie jednym z ważniejszych wyzwań gminy przez następne lata. Celem minimum do którego należy dążyć jest osiągnięcie stopy bezrobocia na poziomie średnim dla województwa dolnośląskiego, w lipcu 2013 r. wyniosła ona 13%.

2.4 Zasoby mieszkaniowe i gospodarka komunalna

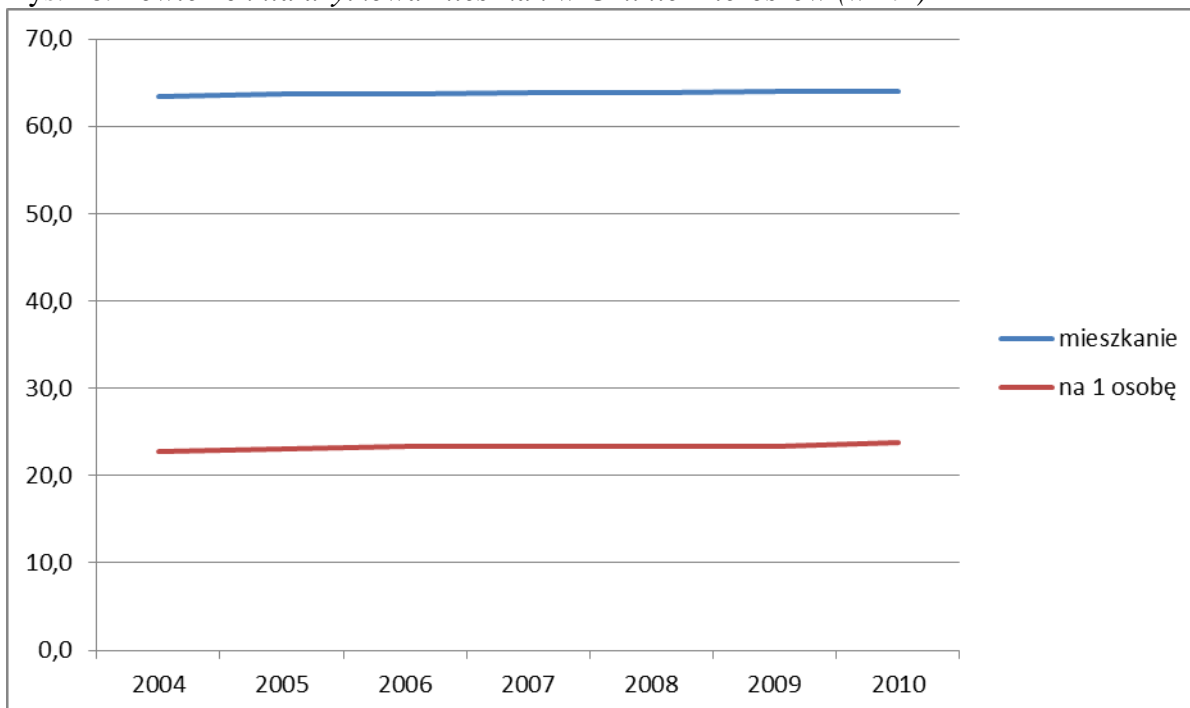
W ramach analizy urządzeń infrastruktury technicznej można zauważyć, że sytuacja jest stosunkowo korzystna jedynie w przypadku dostępu do sieci wodociągowej. Poziom dostępu do urządzeń sanitarnych oraz centralnego ogrzewania wymaga poprawy. Poprawa stanu infrastruktury technicznej jest więc kolejnym obszarem zintensyfikowanego zainteresowania w kolejnych latach.

Rys. 15. Wyposażenie mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne w Gminie Mieroszów

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 16. Powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Mieroszów (w m²)

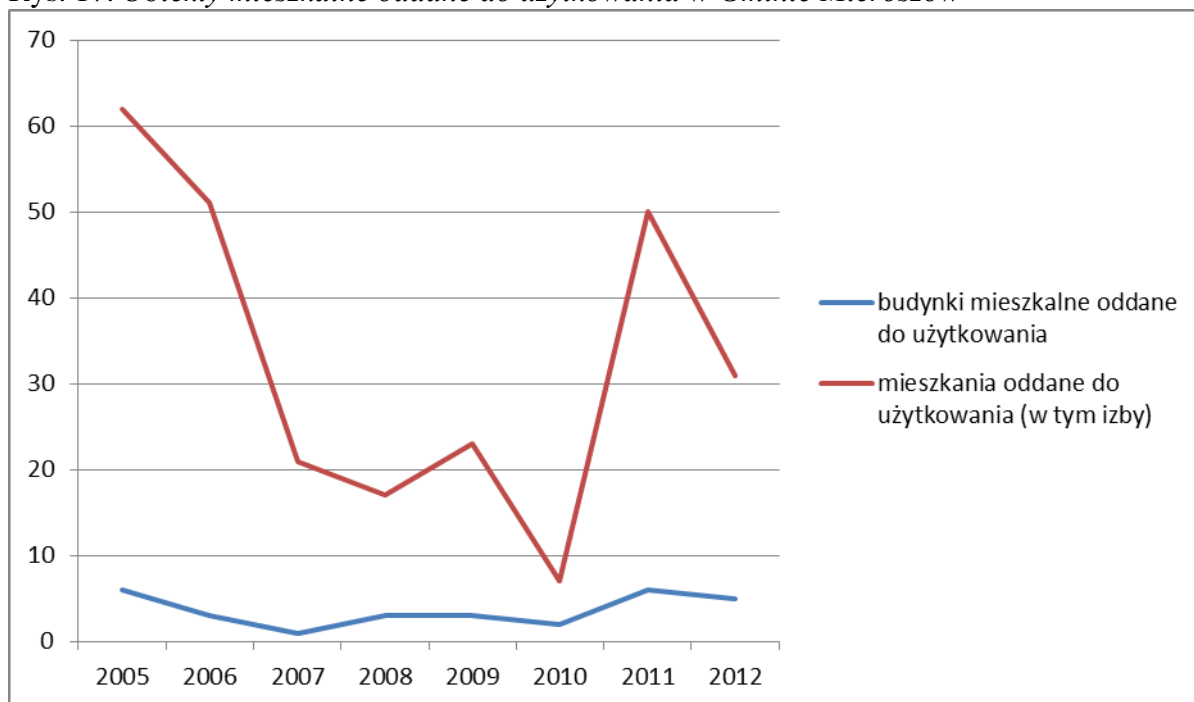

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie ulega stopniowej poprawie i wzrosła z poziomu 63,4 m² w 2004 r. do 64 m² w 2010 r. Podobną poprawę obserwujemy

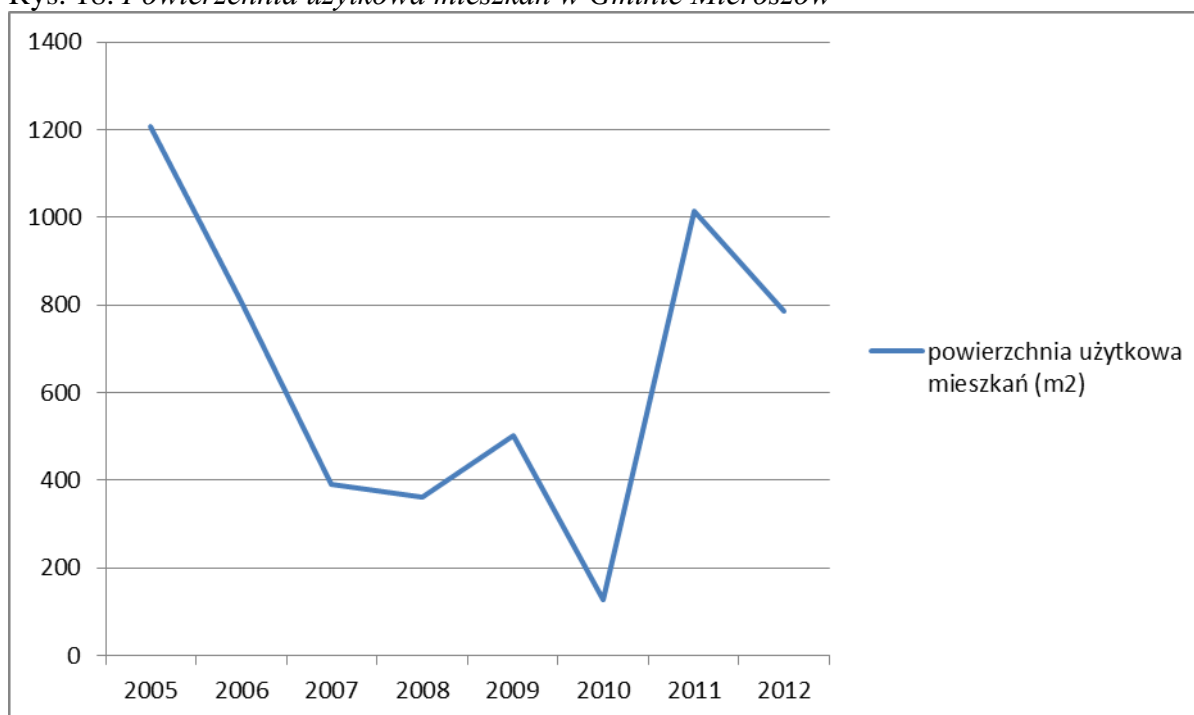
w przypadku powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę, która wzrosła w analogicznym okresie z 22,8 m² do 23,8 m².

Rys. 17. *Obiekty mieszkalne oddane do użytkowania w Gminie Mieroszów*

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 18. *Powierzchnia użytkowa mieszkań w Gminie Mieroszów*

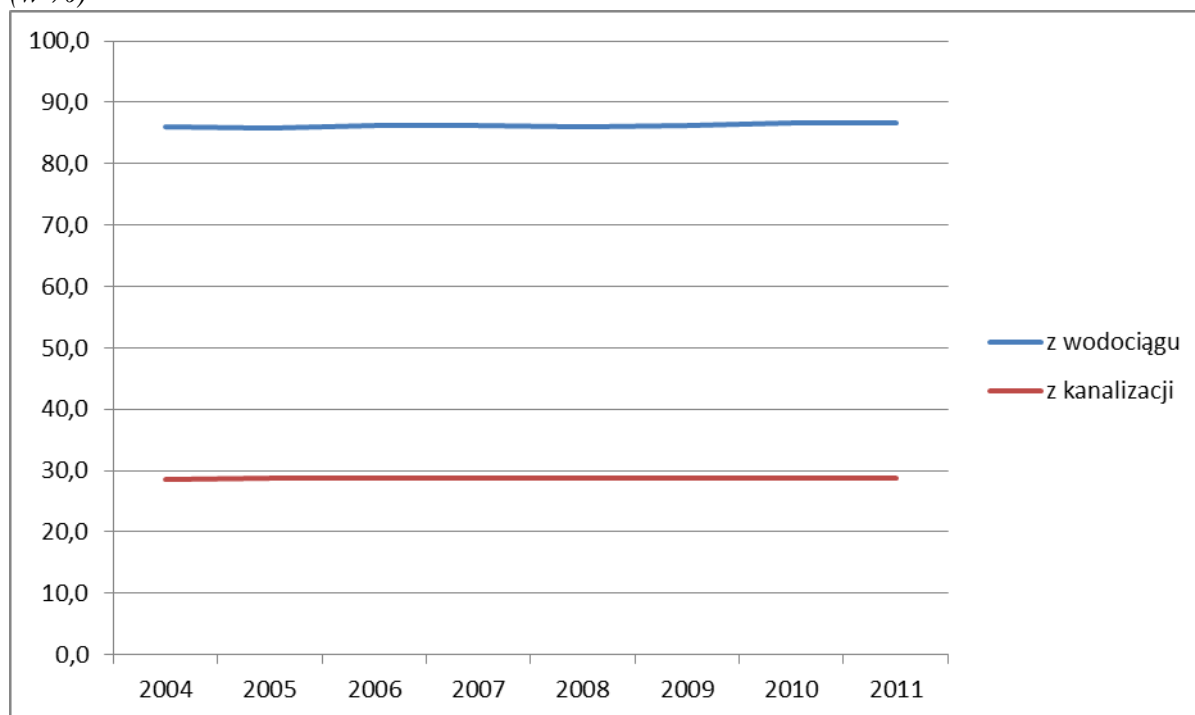

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rocznie w gminie oddaje się po kilka budynków mieszkalnych do użytkowania, w 2012 r. były to 6 budynków. Dużo bardziej dynamiczna sytuacja rysuje się w przypadku mieszkań oddanych do użytkowania (wliczywszy w to izby). Po regresie lat 2007-2010 liczba oddanych mieszkań wzrosła do poziomu zbliżonego do roku 2006. Ogólnie można zauważyć, że sytuacja na rynku nieruchomości w gminie nie jest dynamiczna i w przypadku rozwoju jednostki w następnych latach może wystąpić konieczność zapewnienia większej podaży budynków mieszkalnych i mieszkań.

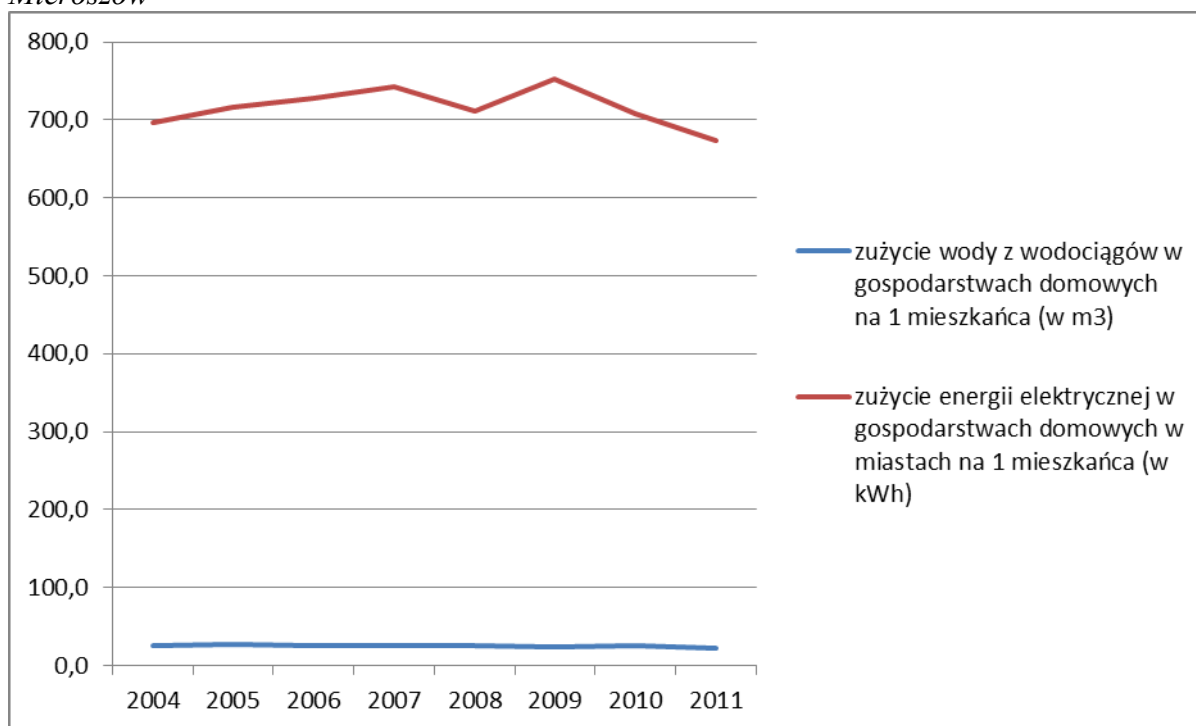
Odsetek osób korzystających w gminie z sieci wodociągowej jest na stosunkowo zadawalającym poziomie, w 2011 r. wyniósł 86,6%. Mniej korzystnie przedstawia się sytuacja w dostępie do kanalizacji. Jedynie 28,7% mieszkańców ma do niej dostęp w analogicznym okresie. Poprawa tej sytuacji jest kolejnym wyzwaniem rozwojowym w horyzoncie najbliższych lat.

Rys. 19. Mieszkańcy korzystający z urządzeń infrastruktury technicznej w Gminie Mieroszów (w %)

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 20. Zużycie wody i energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w Gminie Mieroszów

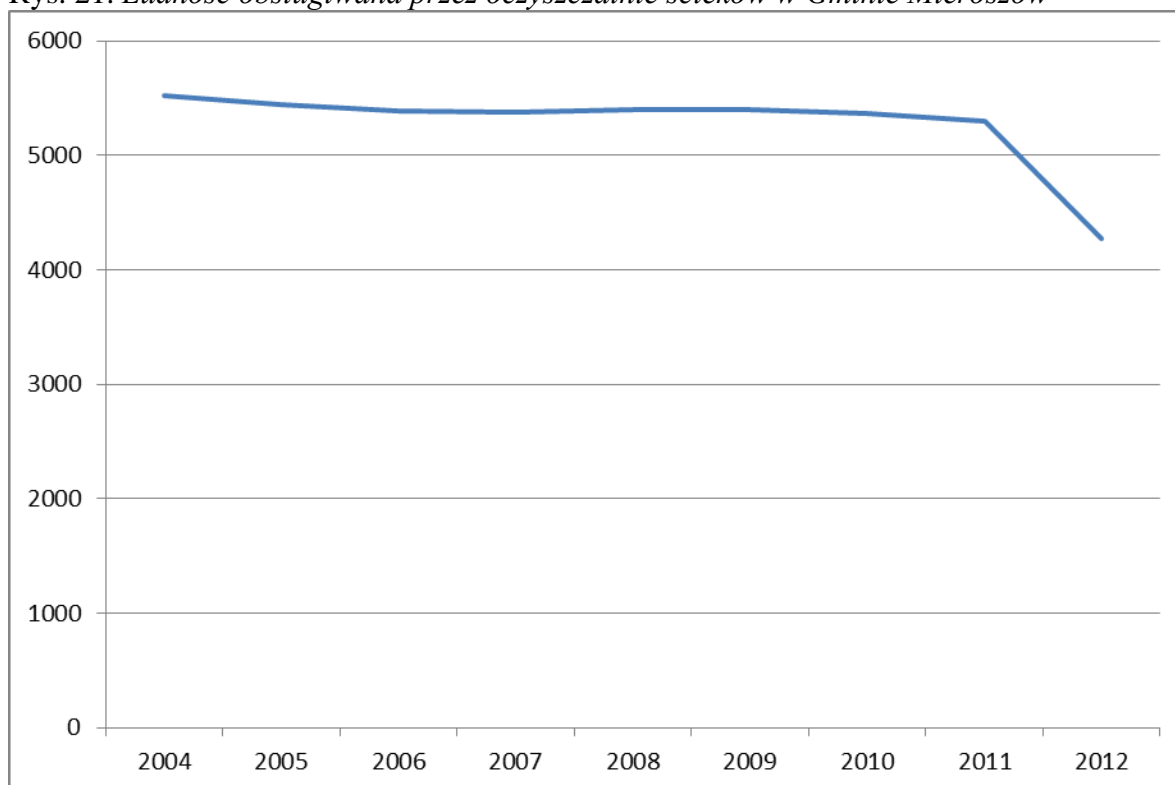

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Zużycie wody przez gospodarstwa domowe na 1 mieszkańca kształtuje się na stosunkowo stabilnym poziomie, w analizowanym okresie spadło z poziomu 25,9 m³ w 2004 r. do poziomu 22,1 m³ w 2011 r. Zaobserwowana sytuacja licuje z wcześniejszymi analizami liczby ludności, czy obiektów mieszkalnych oddanych do użytkowania. Większe zmiany zaszły w przypadku zużycia energii elektrycznej, które spadło z poziomu 697,3 kWh w 2004 r. do 673,2 kWh w 2011 r. Spadki zużycia mediów mogą również wynikać z innych przesłanek, większego oszczędzania gospodarstw domowych oraz używania mniej energochłonnych urządzeń.

Za stosunkowo niekorzystne zjawisko, związane po części ze zmniejszeniem się liczby mieszkańców, uznać należy spadek liczby ludności gminy obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków. W 2004 r. obsługiwanych było 5525 mieszkańców, w 2012 r. liczba ta spadła do 4278. Przyjmując zasadę zrównoważonego rozwoju jednostek terytorialnych oraz dbałość o środowisko naturalne niniejszy wskaźnik powinien powrócić do poziomów z ubiegłych lat i zacząć wykazywać tendencję wzrostową. Jest to również istotne w kontekście planowanego rozwoju opartego na funkcjach turystyczno-rekreacyjnych i większej estetyki gminnej przestrzeni.

Rys. 21. *Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w Gminie Mieroszów*

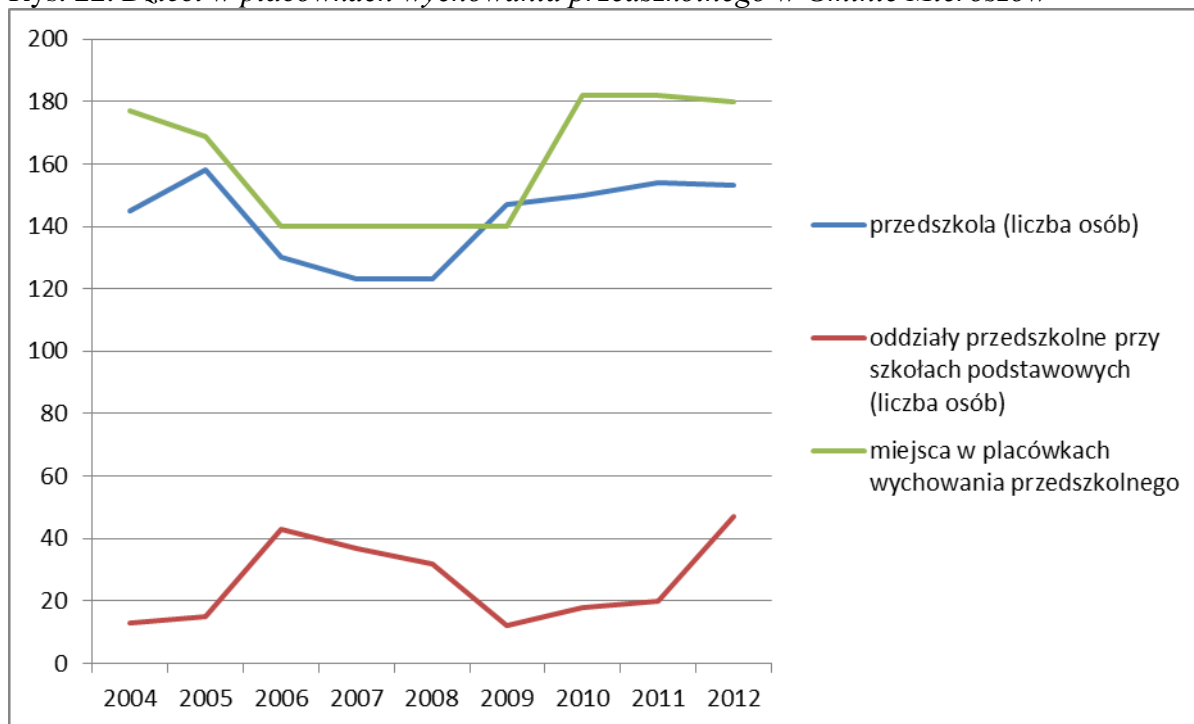
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Warto zwrócić uwagę, że stan infrastruktury technicznej jest istotnym czynnikiem warunkującym rozwój lokalny, wpływa również w sposób wymierny na poczucie jakości życia odczuwane przez mieszkańców, przyczynia się do rozwoju przedsiębiorczości oraz ma wpływ na ogólny wizerunek gminy.

2.5 Edukacja i ochrona zdrowia

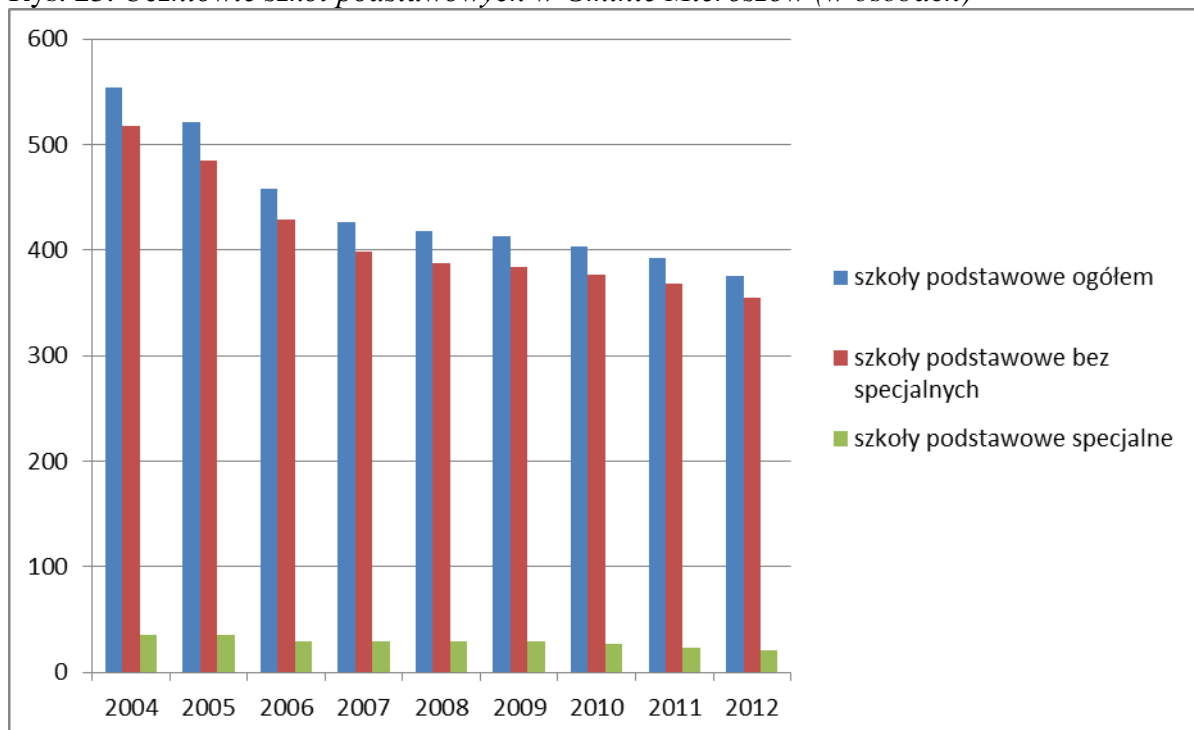
Edukacja i ochrona zdrowia, wpisujące się w społeczną sferę funkcjonowania gminy, są jednymi z ważniejszych elementów przesądzających o poczuciu odczuwania jakości życia przez mieszkańców. Szczególnie ważna jest jakość usług oferowanych przez instytucje oświatowe i placówki ochrony zdrowia. W gminie znajdują się dwa przedszkola oraz dwa oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. W ostatnich latach obserwować możemy w gminie nadwyżkę miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego w stosunku do liczby osób w przedszkolach. Wynika to z faktu, że część dzieci przebywa w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Odnośnie samej liczby uczęszczających dzieci, sytuacja jest stosunkowo stabilna w analizowanym okresie.

Rys. 22. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w Gminie Mieroszów

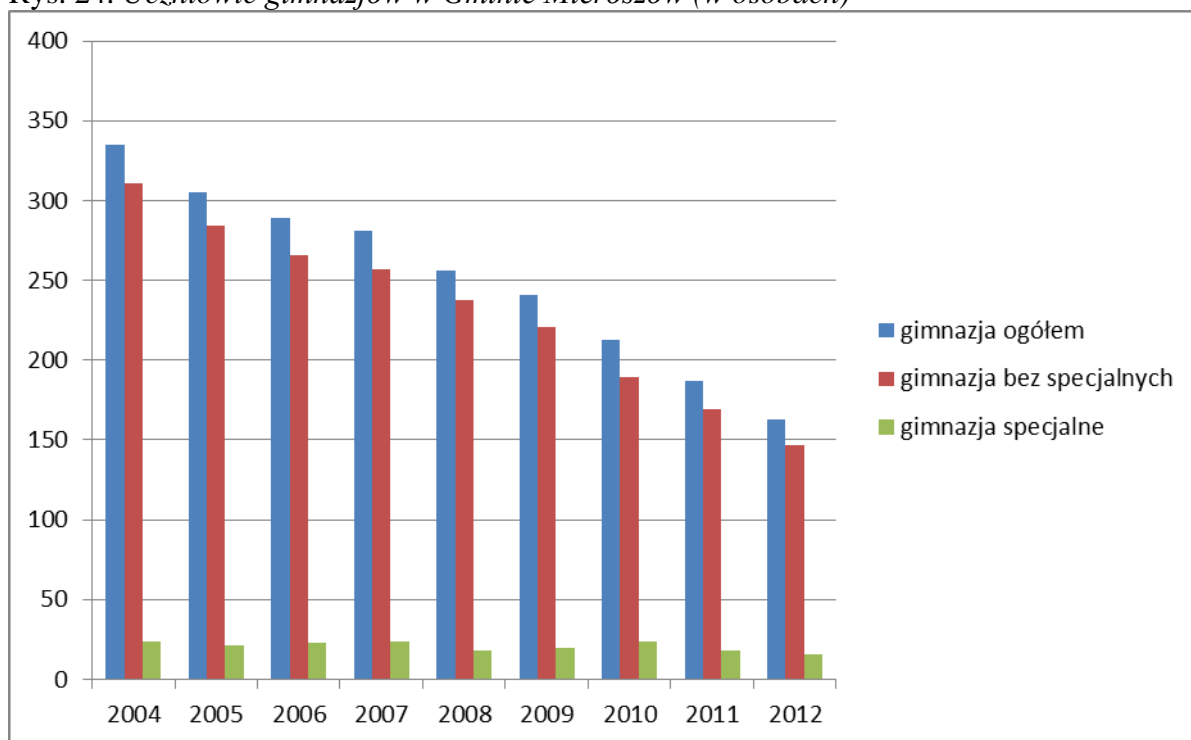
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 23. Uczniowie szkół podstawowych w Gminie Mieroszów (w osobach)

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 24. Uczniowie gimnazjów w Gminie Mieroszów (w osobach)

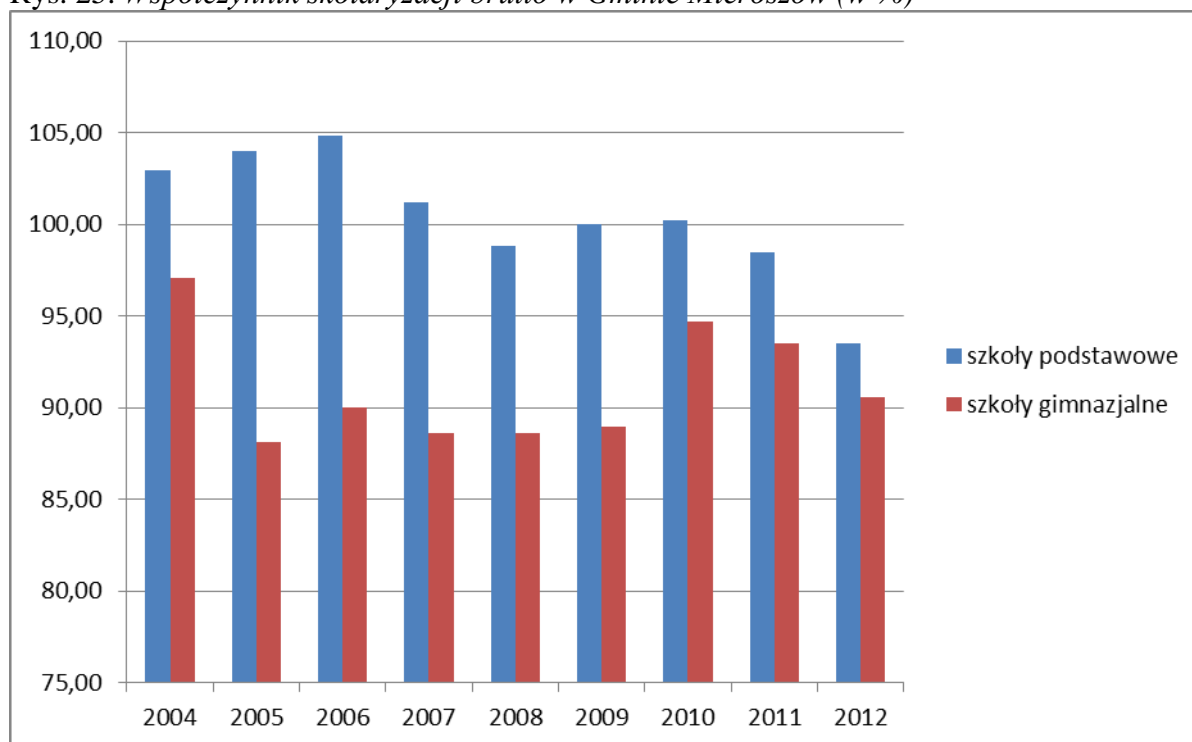

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Zarówno w przypadku szkół podstawowych, jak i gimnazjów liczba uczniów w gminie systematycznie spada. Potwierdza to ogólnopolskie trendy problemów demograficznych oraz starzenia się społeczeństwa. Ewentualnie, sytuacja może być podyktowana wybieraniem przez uczniów innych szkół na miejsce swojej edukacji, poza gminnych. Liczba uczących się w szkołach podstawowych spadła z 554 osób w roku 2004 r. do 376 w 2012 r. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku gimnazjów, gdzie liczba uczniów zmniejszyła się odpowiednio z 335 do 163. Zaistniała sytuacja zwiastuje w przyszłości problemy na rynku pracy oraz zubożenie kreatywnego kapitału gminy.

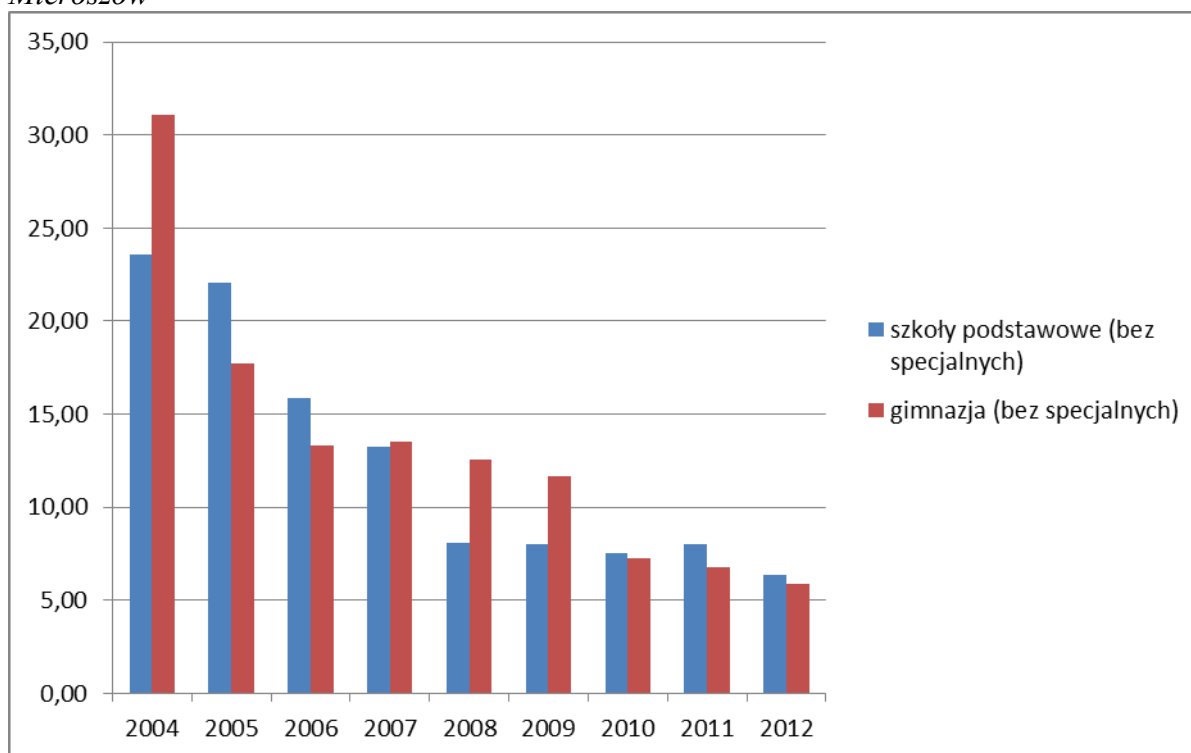
Rys. 25. Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Mieroszów (w %)

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Współczynnik skolaryzacji brutto to, według definicji podanej przez GUS „Relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Współczynnik skolaryzacji brutto np. dla poziomu szkoły podstawowej wyliczamy dzieląc liczbę wszystkich uczniów szkół podstawowych bez względu na wiek na początku danego roku szkolnego przez liczbę ludności w wieku 7-12 lat (wiek przypisany do tego poziomu) według stanu w dniu 31 XII tego samego roku; wynik podajemy w ujęciu procentowym”. Jest to jeden z podstawowych wskaźników stosowanych do badania poziomu edukacji. Wyniki wskaźnika skolaryzacji brutto powyżej 100 oznaczają, że do szkół podstawowych uczęszczają dzieci spoza gminy. Same wyniki wskaźników nie odbiegają znacząco od średnich wartości odnotowywanych w skali kraju. Bardziej niepokojący jest fakt, że wskaźnik skolaryzacji brutto na poziomie szkół podstawowych ulega sukcesywnemu obniżaniu, bardziej stabilny jest w przypadku gimnazjów.

Rys. 26. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w Gminie Mieroszów

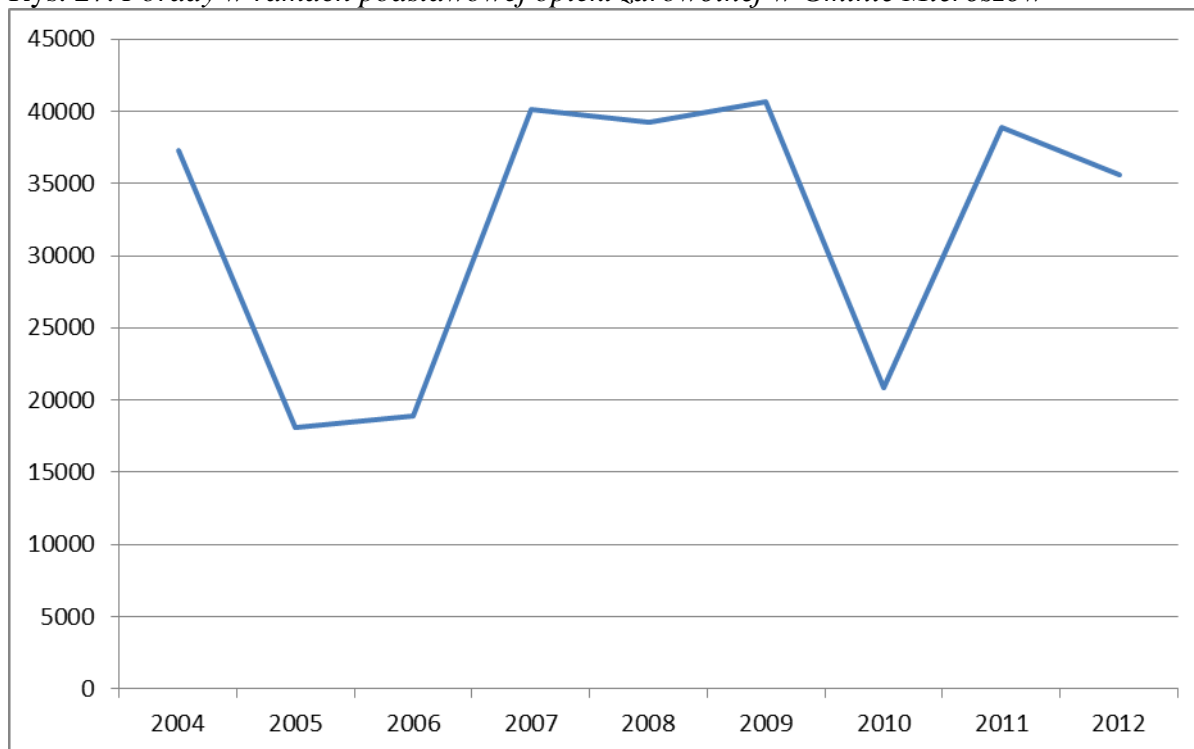
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Dużo bardziej korzystna jest sytuacja w przypadku dostępności dla uczniów komputera z dostępem do internetu. Jest to niewątpliwie kolejny mały krok w kierunku budowy społeczeństwa cyfrowego. W szkołach podstawowych w 2004 r. na jeden komputer z dostępem do internetu przeznaczony do użytku uczniów przypadają 23 osoby, w 2012 r. było to już tylko 6 osób. Na poziomie gimnazjum w 2004 r. przypadało analogicznie 31 osób oraz w 2012 r. prawie 6 osób. Stanem, do którego należy dążyć jest oczywiście jeden komputer na jednego ucznia, tym niemniej postęp poczyniony w gminie w ostatnich latach uznać należy za znaczny.

W odniesieniu do obszaru ochrony zdrowia, na uwagę zasługuje stosunkowo stabilna liczba porad udzielanych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. W ostatnim czasie kształtuje się ona na poziomie 35000-38000 porad rocznie, najmniej porad w badanym okresie udzielono w 2005r., 18075.

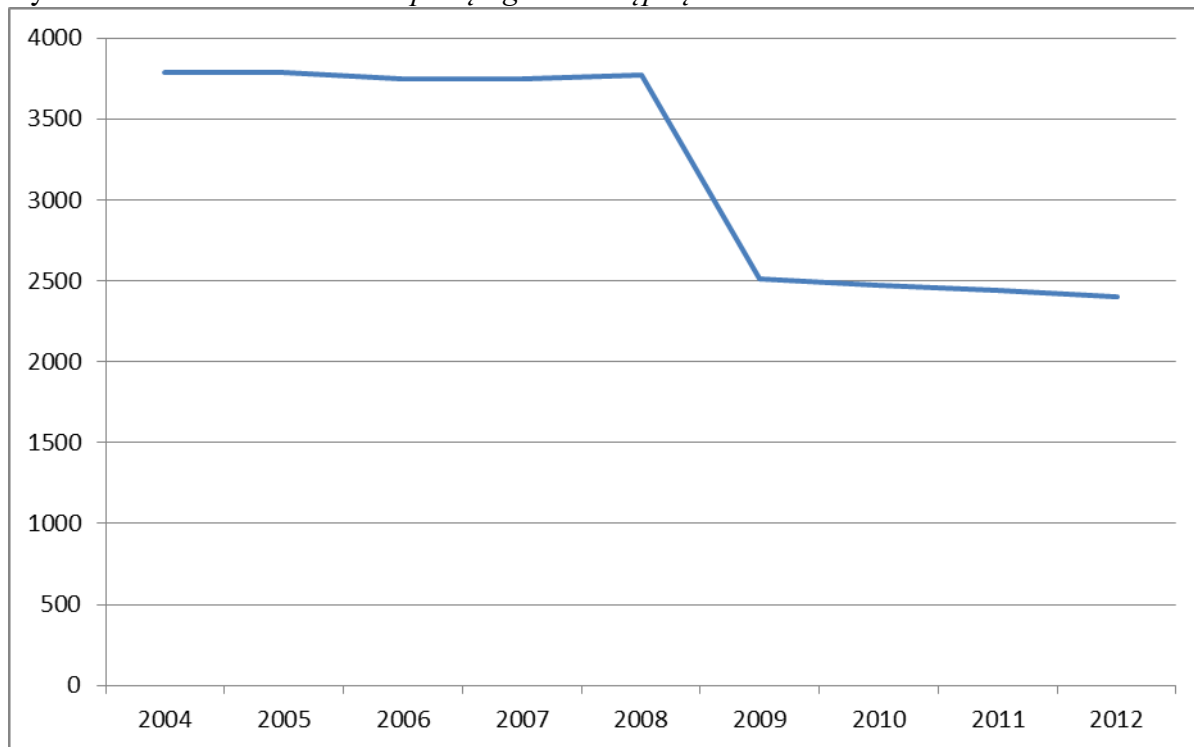
Poprawa nastąpiła w dostępności społeczności lokalnej do ogólnodostępnych aptek, co uznać należy za zjawisko jednoznacznie korzystne.

Rys. 27. Porady w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Mieroszów

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 28. Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w Gminie Mieroszów

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

2.6 Turystyka, rekreacja i kultura

Turystyka jest postrzegana jako jeden z potencjalnych kierunków rozwoju Gminy Mieroszów w najbliższych latach. Należy zauważyć, że gmina jest, w pewnym zakresie, naturalnie predysponowana do obrania takiego kierunku rozwoju. Niezbędne są jednak zakrojone na szerszą skalę projekty inwestycyjne stymulujące ten sektor oraz zaangażowanie wszystkich aktorów lokalnej sceny (samorząd, edukacja, biznes, organizacje pozarządowe).

Na terenie gminy odbywają się liczne interesujące imprezy, wśród których wymienić można:

- Dni Ziemi Mieroszowskiej,
- Polsko - Czeski Bieg Mieszka i Dobrawy,
- Uliczny Bieg Jeża,
- Międzynarodowy Turniej Siatkówki im. Czarka Miłosa,
- Polsko - Czeski Turniej Piłki Nożnej Old Boys Mundialeirro,
- Narciarski Bieg Skalnika,
- Zawody rowerowe Enduro EMTB,
- Hommage á Kieślowski-Festiwal Filmowy w Sokołowsku,
- Konteksty-Festiwal Sztuki Efemerycznej w Sokołowsku,
- Paralotniowy Puchar Gór Wałbrzyskich,
- Ogólnopolski Festiwal Lepienia Bałwanów w Sokołowsku,
- Festiwal Nordic Walking Sokołowsko,
- Narciarski Bieg Gwarków.

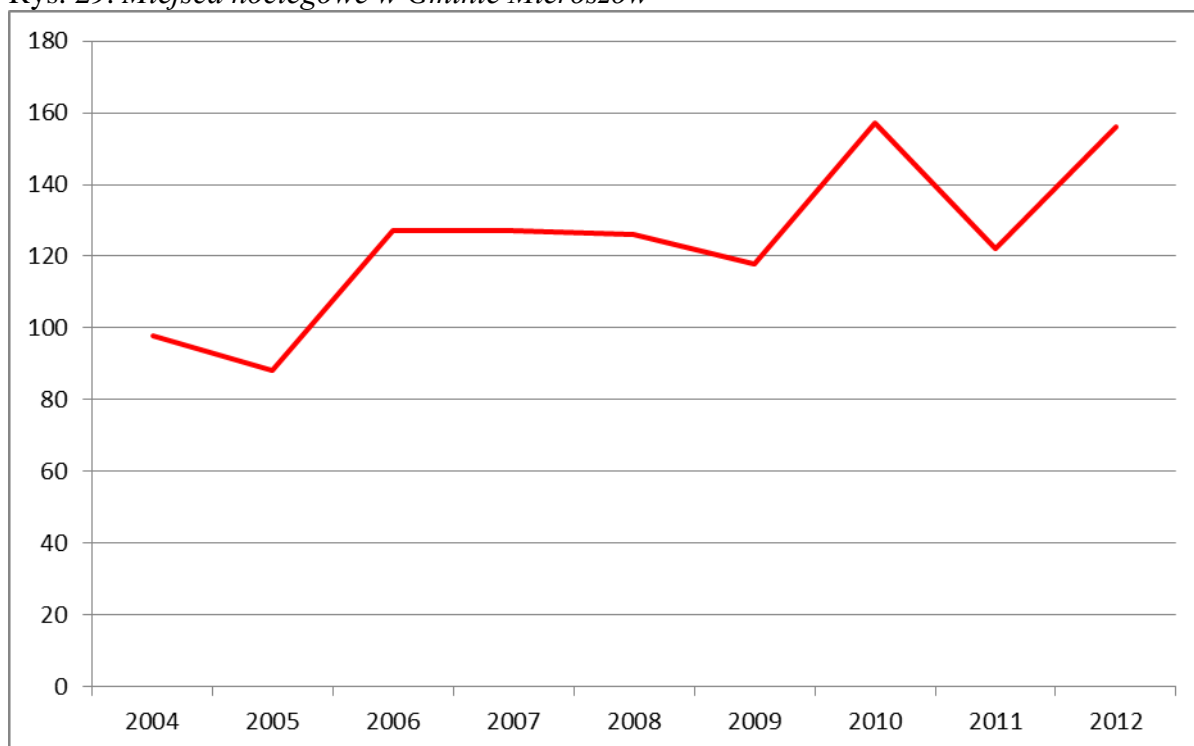
Perłą w koronie gminy w kontekście rozwoju turystyki oraz uzdrowiskowości jest miejscowość Sokołowsko. Oprócz Sokołowska o potencjale gminy świadczą mogą następujące atrakcje, produkty turystyczne:

- Szybowisko Mieroszów,
- Schronisko Andrzejówka,
- ZOO Farma,
- Skandynawskie wiaty turystyczne,
- Rozwinięta sieć oznakowanych tras rowerowych i szlaków turystycznych,
- Utrzymywane trasy narciarstwa biegowego,
- Wyciągi narciarskie,

- Gospodarstwa agroturystyczne,
- Hala sportowo – widowiskowa z kompleksem boisk i ścianą wspinaczkową.

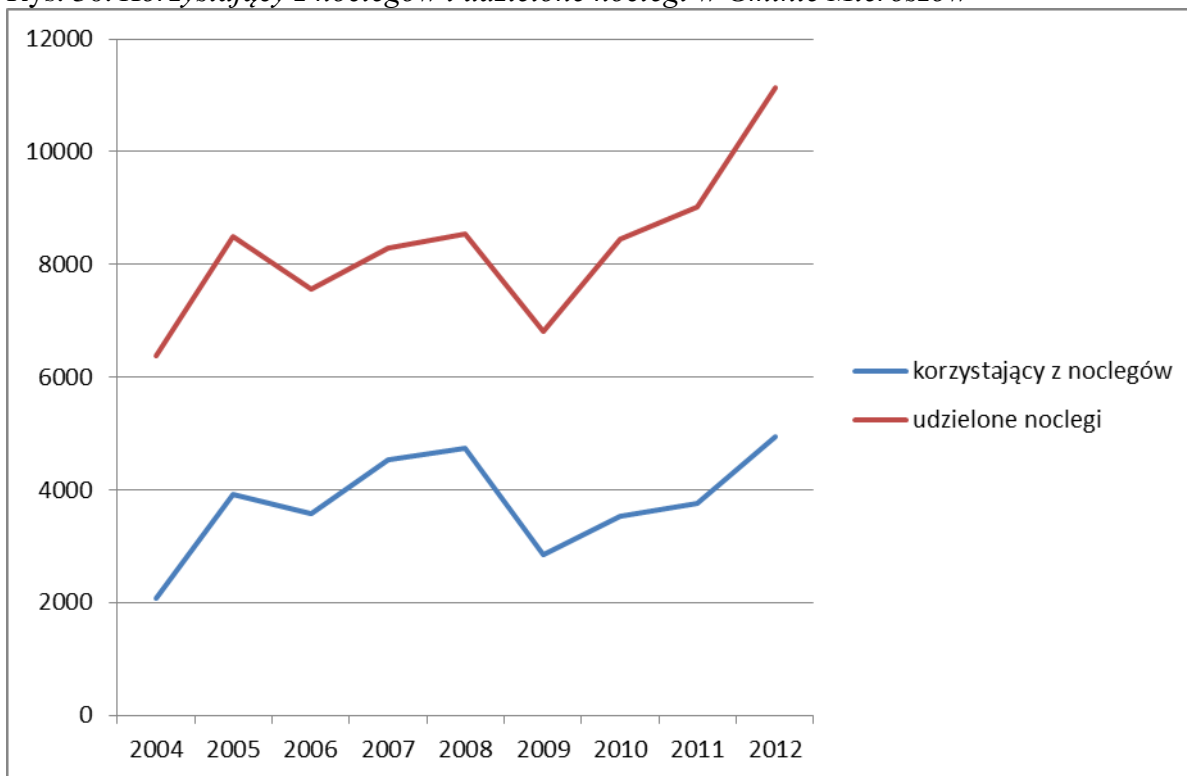
Najkorzystniejszą sytuacją wydaje się stworzenie, wykreowanie z wymienionych atrakcji lub ich większej części sieciowego produktu turystycznego Gminy Mieroszów. Głównym spoiwem produktu może być Sokołowsko, Szybowisko Mieroszów oraz liczne imprezy kulturalne. Sprzyjać takim działaniom może coraz większy nacisk na rozwój zintegrowanych, sieciowych inwestycji przyczyniających się do rozwoju większego obszaru lokalnej, regionalnej przestrzeni. Odnośnie samej ilości miejsc noclegowych w gminie, odnotować należy ich sukcesywny wzrost z poziomu 98 w 2004 r. do poziomu 156 w 2012 r. Analogicznie sytuacja wygląda w przypadku osób korzystających z noclegów w gminie oraz liczby udzielonych noclegów, w obu przypadkach odnotowujemy zauważalne wzrosty.

Rys. 29. *Miejsca noclegowe w Gminie Mieroszów*

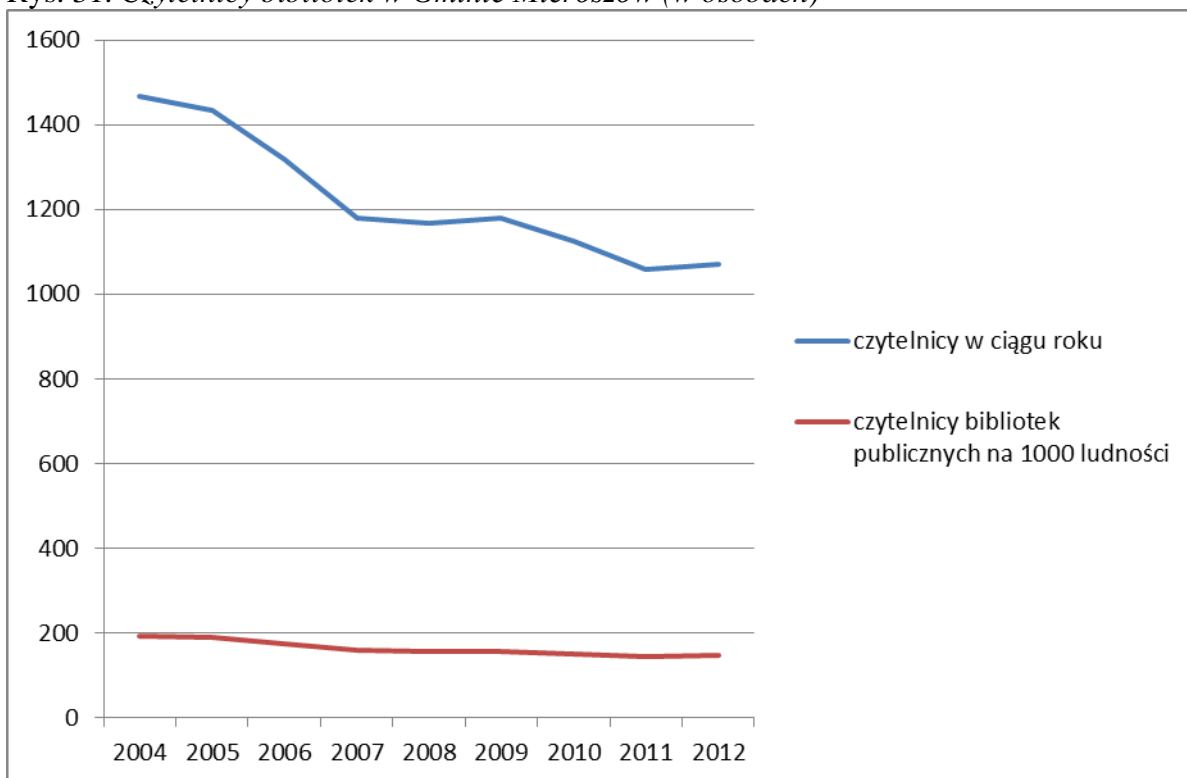
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 30. Korzystający z noclegów i udzielone noclegi w Gminie Mieroszów

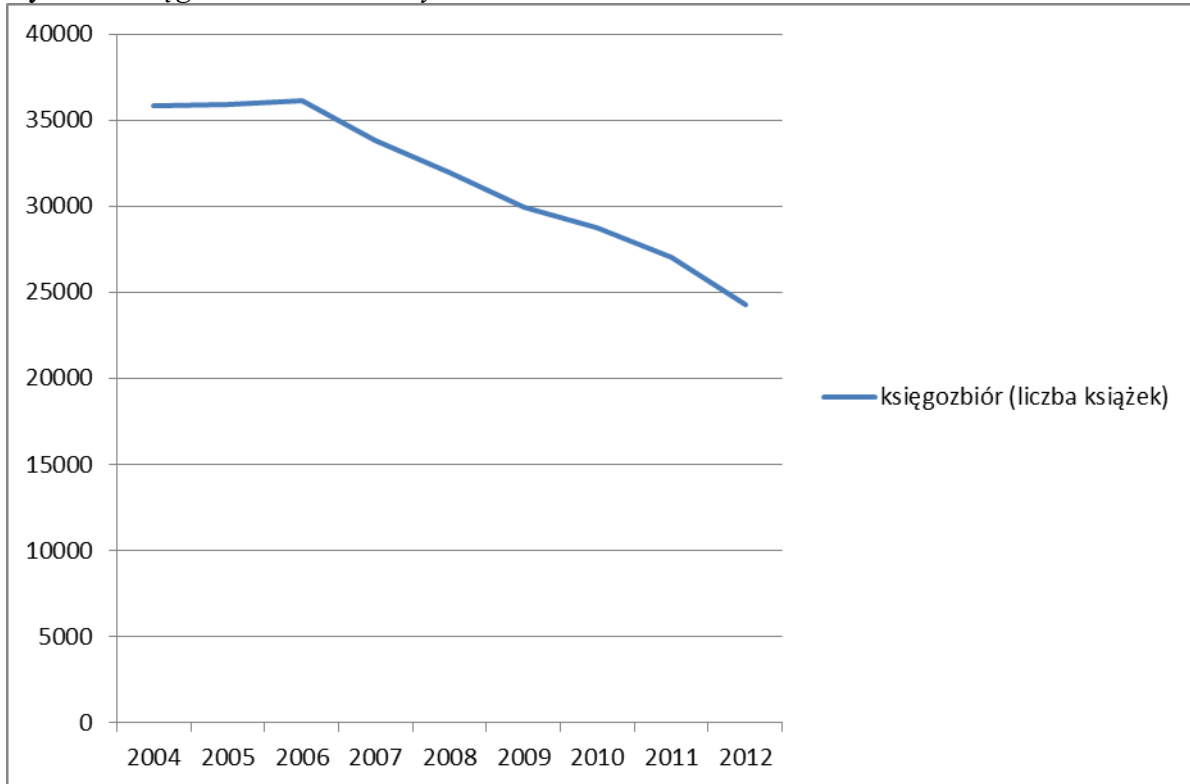
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 31. Czytelnicy bibliotek w Gminie Mieroszów (w osobach)

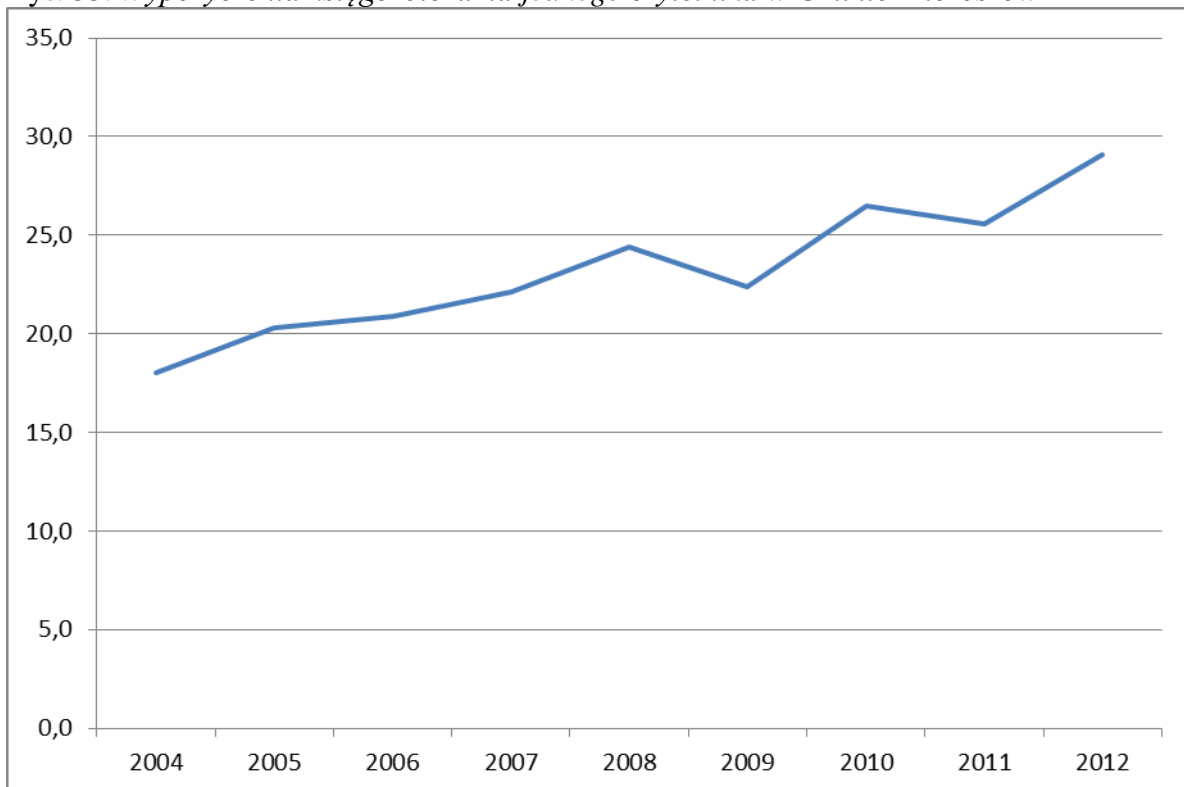
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 32. *Księgozbiór biblioteczny w Gminie Mieroszów*

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 33. *Wypożyczenia księgozbioru na jednego czytelnika w Gminie Mieroszów*

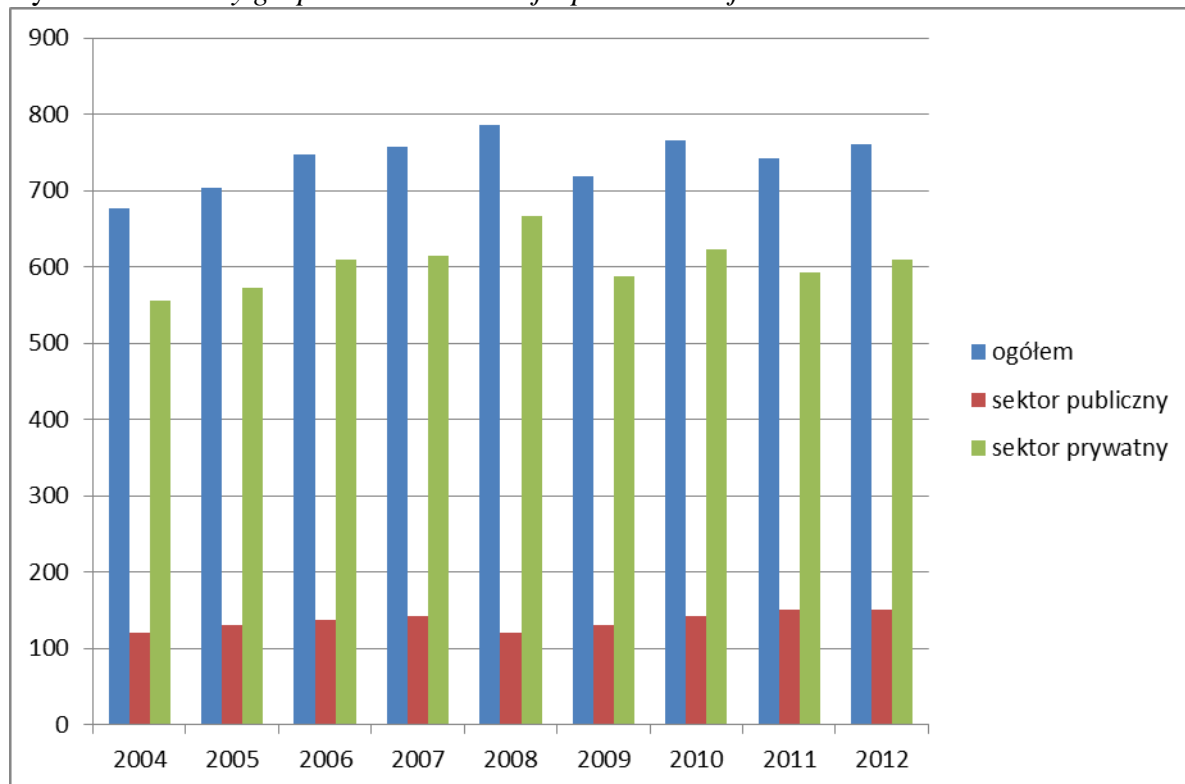
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Gmina posiada potencjał kulturalny wyrażający się mnogością organizowanych imprez, przedsięwzięć oraz aktywnością organizacji pozarządowych w tym zakresie. Negatywną tendencją w obszarze kultury jest niewątpliwie spadająca liczba czytelników bibliotek, zarówno w ujęciu ogółem, jak i czytelników na 1000 mieszkańców. W 2004 r. z bibliotek skorzystało 1466 czytelników, w 2012 r. już tylko 1071. Można założyć, że ten negatywny trend odpowiada ogólnokrajowym problemom ze wzrostem czytelnictwa i nie jest zjawiskiem typowym dla Mieroszowa. Z pozytywów można zauważyć wzrost wypożyczenia księgozbioru na jednego czytelnika, co oznacza, że osoby regularnie korzystające z bibliotek wypożyczają więcej książek w ujęciu rocznym.

2.7 Sfera gospodarcza, dochody i wydatki budżetowe

Jeśli przyjmiemy, że turystyka jest przyszłościowym kierunkiem rozwoju gminy, to przedsiębiorczość i stymulowanie funkcjonującego sektora biznesu jest problemem bieżącym, który wpływa na sytuację lokalnej społeczności. Korzystne jest również zwiększanie udziału zatrudnionych w sektorze usług, typowe dla rozwiniętych gospodarek.

Rys. 34. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w Gminie Mieroszów

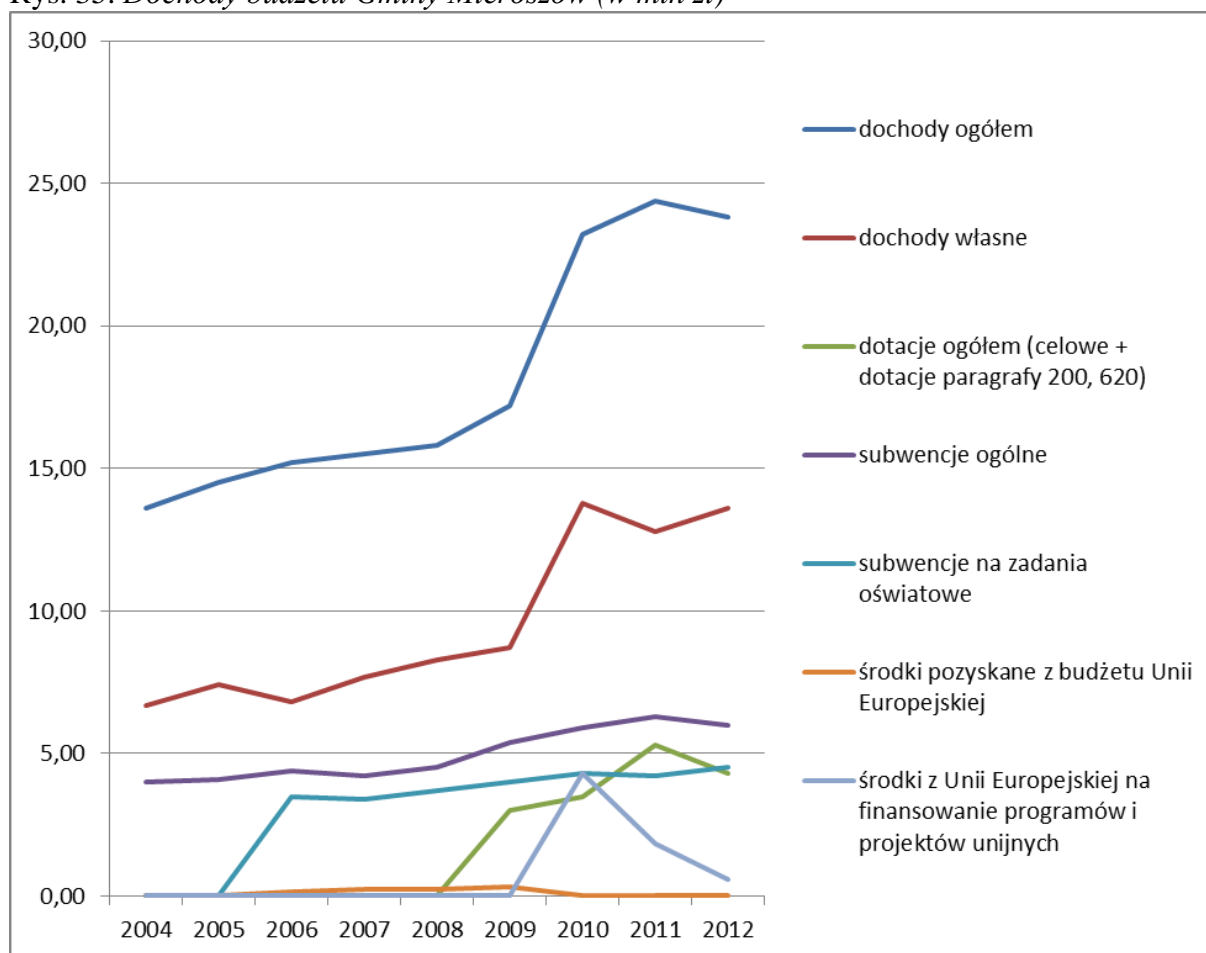

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

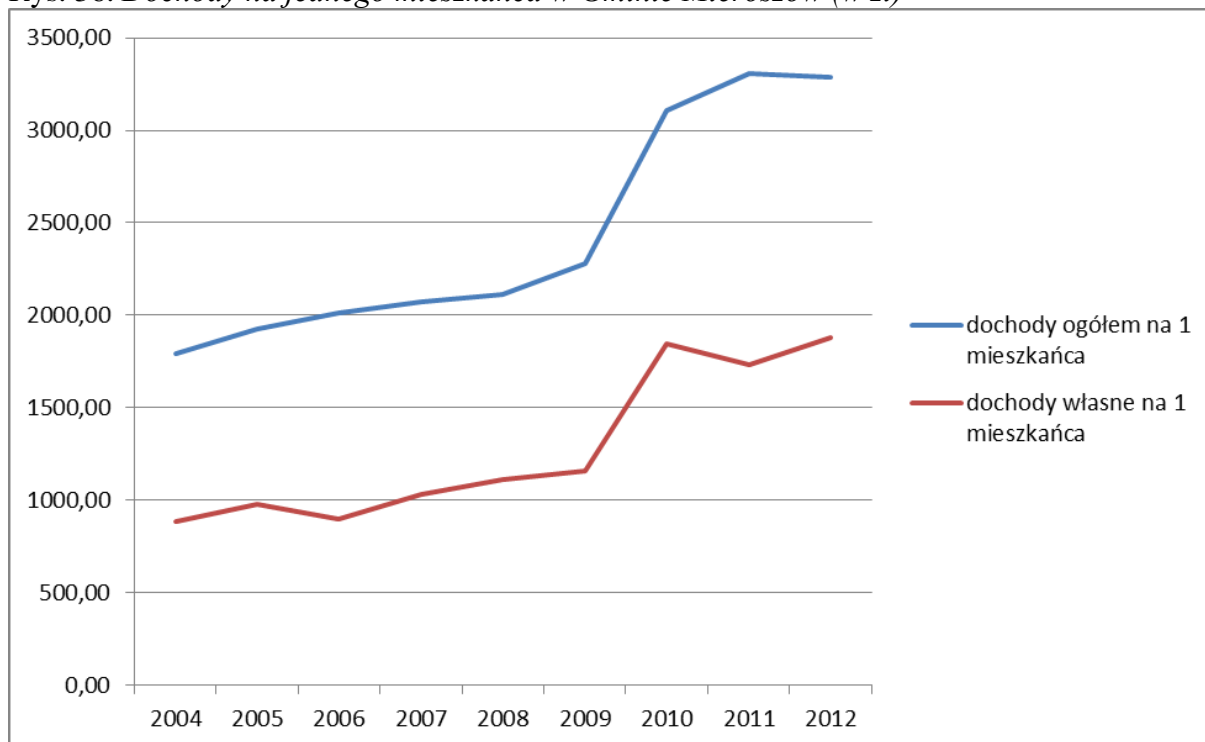
Jednym z proberzy rozwoju sfery gospodarczej w gminie jest liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON. Szczególnie istotna jest liczba podmiotów reprezentujących sektor prywatny. Mała i średnia przedsiębiorczość jest kołem zamachowym gminnej gospodarki i realnym źródłem poszukiwania rozwiązań w zakresie zmniejszania poziomu bezrobocia. Liczba podmiotów sektora prywatnego zwiększyła się w omawianym okresie z 555 w 2004 r. do 610 w 2012 r. Rekordowy pod tym względem był rok 2008 r., w którym wpisanych było 666 podmiotów. Później nastąpił lekki regres odpowiadający ogólnokrajowemu spowolnieniu gospodarczemu. Należy zauważyć, że gmina okres kryzysu, datowany od 2008 r., przechodzi stosunkowo łagodnie (patrz wskaźniki dotyczące bezrobocia). W odniesieniu do sektora publicznego liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON również uległa zwiększeniu, ze 121 w 2004 r. do 151 w 2012 r. Podmioty ogółem wzrosły z 676 w 2004 r. do 761 w 2012 r.

Rys. 35. Dochody budżetu Gminy Mieroszów (w mln zł)

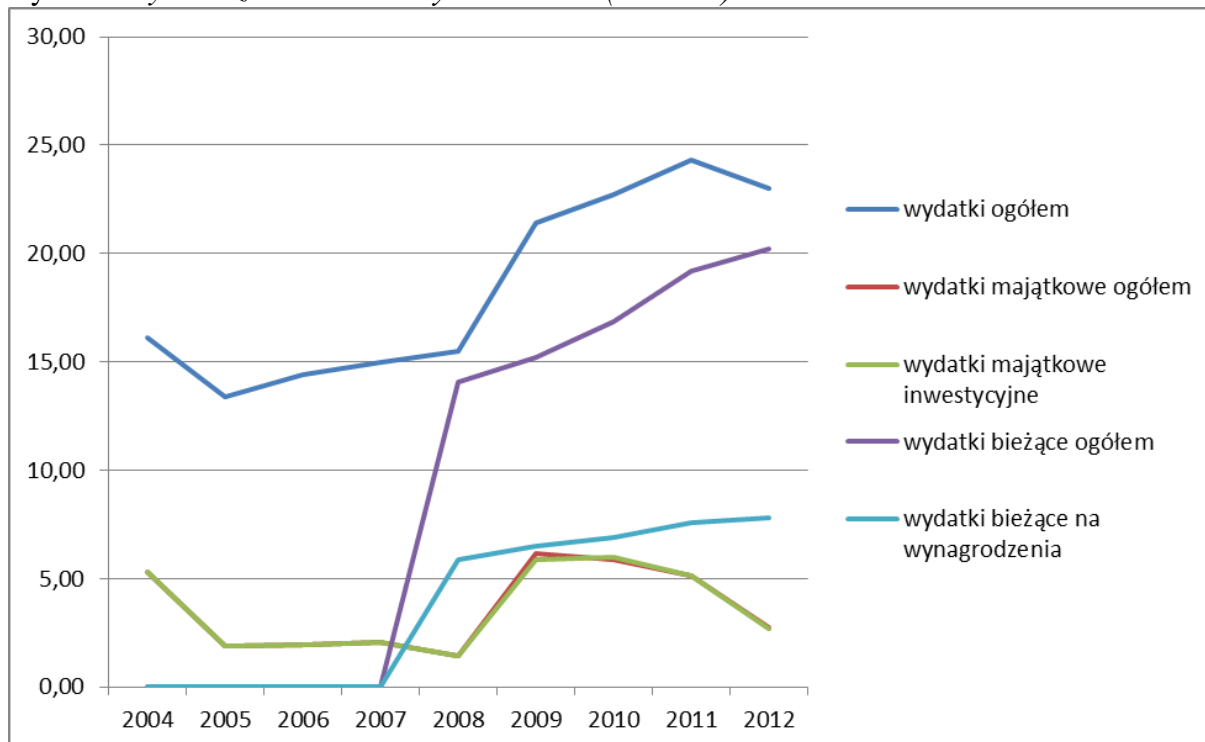
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 36. Dochody na jednego mieszkańca w Gminie Mieroszów (w zł)

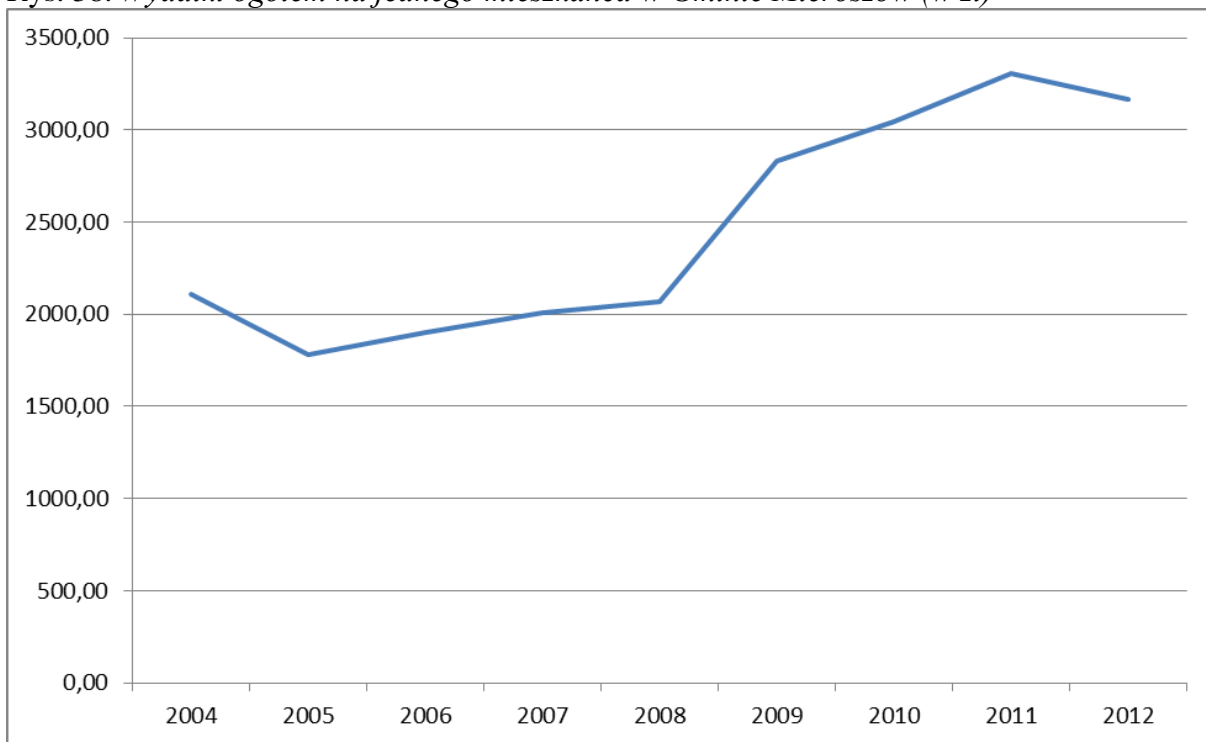
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 37. Wydatki z budżetu Gminy Mieroszów (w mln zł)

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 38. Wydatki ogółem na jednego mieszkańca w Gminie Mieroszów (w zł)

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 39. Wydatki i dochody ogółem w Gminie Mieroszów (w mln zł)

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

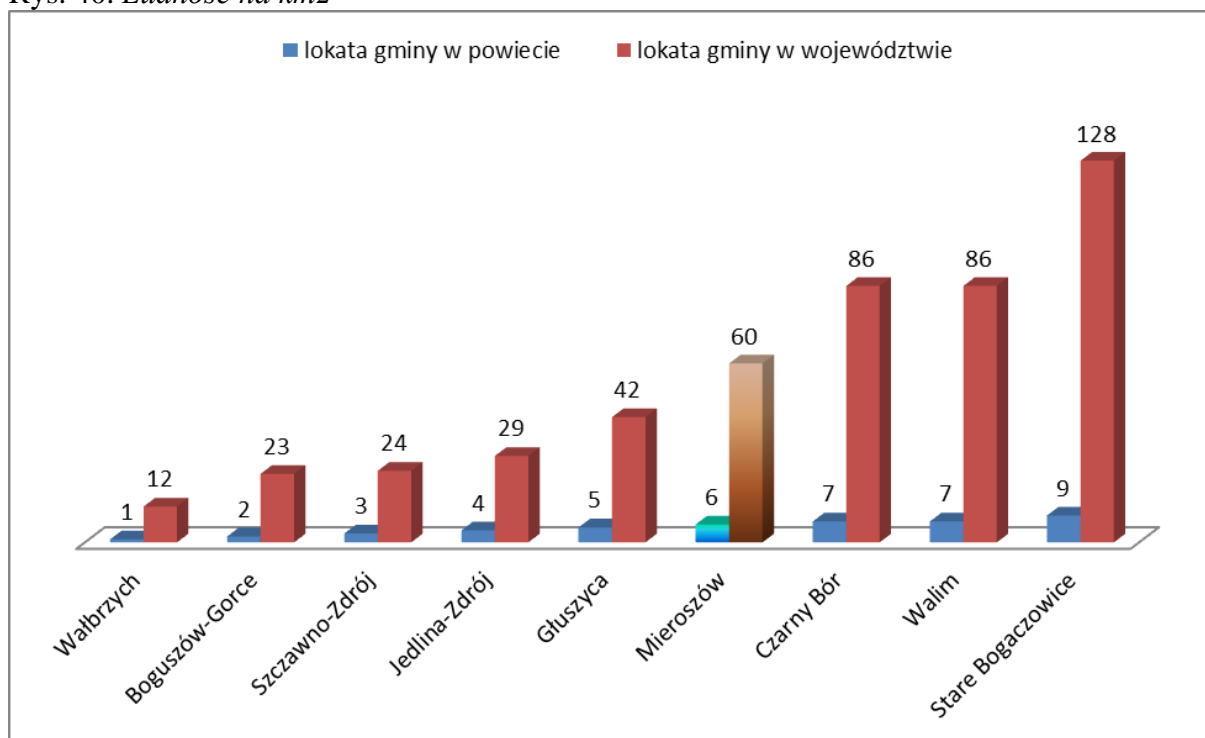
Analizując dochody gminy w ostatnich latach zauważyć można znaczący ich wzrost z poziomu 13,6 mln dochodów ogółem w 2004 r. do poziomu 23,8 mln w 2012 r. Największy udział w tym dochodach mają oczywiście dochody własne, następną pozycję na liście dochodów gminy stanowią subwencje ogólne. Odczuwalnym wsparciem są również środki z Unii Europejskiej przeznaczone na finansowanie programów i projektów unijnych (np. 4,3 mln w 2010 r.). Konsekwencją wzrostu dochodów ogółem jest wzrost tych dochodów na jednego mieszkańca, z poziomu 1789 zł w 2004 r. do poziomu 3289 zł w 2012 r.

Rosną również wydatki z budżetu gminy. W 2004 r. było to 16,1 mln w 2012 r. 23 mln. Największy udział w wydatkach ogółem mają wydatki bieżące, kolejną pozycję zajmują wydatki na wynagrodzenia. Wydatki ogółem na jednego mieszkańca wzrosły z poziomu 2109 zł w 2004 r. do poziomu 3168 zł w 2012 r. Interesujące jest porównanie wydatków i dochodów ogółem w analizowanym przedziale czasowym. W latach 2005-2008 dochody przewyższały wydatki. Po tym okresie obie kategorie są do siebie zbliżone. W 2012 r. wydatki ogółem wyniosły 23 mln, dochody natomiast 23,8 mln. Można założyć, że sytuacja finansowa gminy pozwoli na sukcesywne realizowanie nowych inwestycji w najbliższych latach. Jednym z problemów jakie potencjalnie mogą się pojawić, to odroczone płatności oraz brak zaliczkowania w odniesieniu do projektów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej.

2.8 Gmina Mieroszów na tle gmin powiatu oraz województwa w 2011 r.

W niniejszym podrozdziale przedstawiona została pozycja Gminy Mieroszów na tle innych jednostek samorządu terytorialnego powiatu wałbrzyskiego oraz województwa dolnośląskiego w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego. Z istotnych kwestii należy podkreślić, że analiza obejmuje rok 2011, przed 01.01.2013 r. gdy Wałbrzych został ponownie miastem na prawach powiatu. W związku z powyższym, zestawienia obejmują 9 gmin. Jeśli w danym zestawieniu występuje mniejsza liczba powiatowych jednostek, oznacza to, że dla pozostałych dane były niedostępne. Przyjmujemy, że analiza na tle województwa dotyczy 170 dolnośląskich gmin. Na poszczególnych wykresach przedstawione są lokaty gmin w powiecie oraz województwie w danej kategorii. Zawarte informacje stanowią materiał poglądowy, ukazujący ogólne trendy i pozycje samorządów.

Rys. 40. *Ludność na km²*

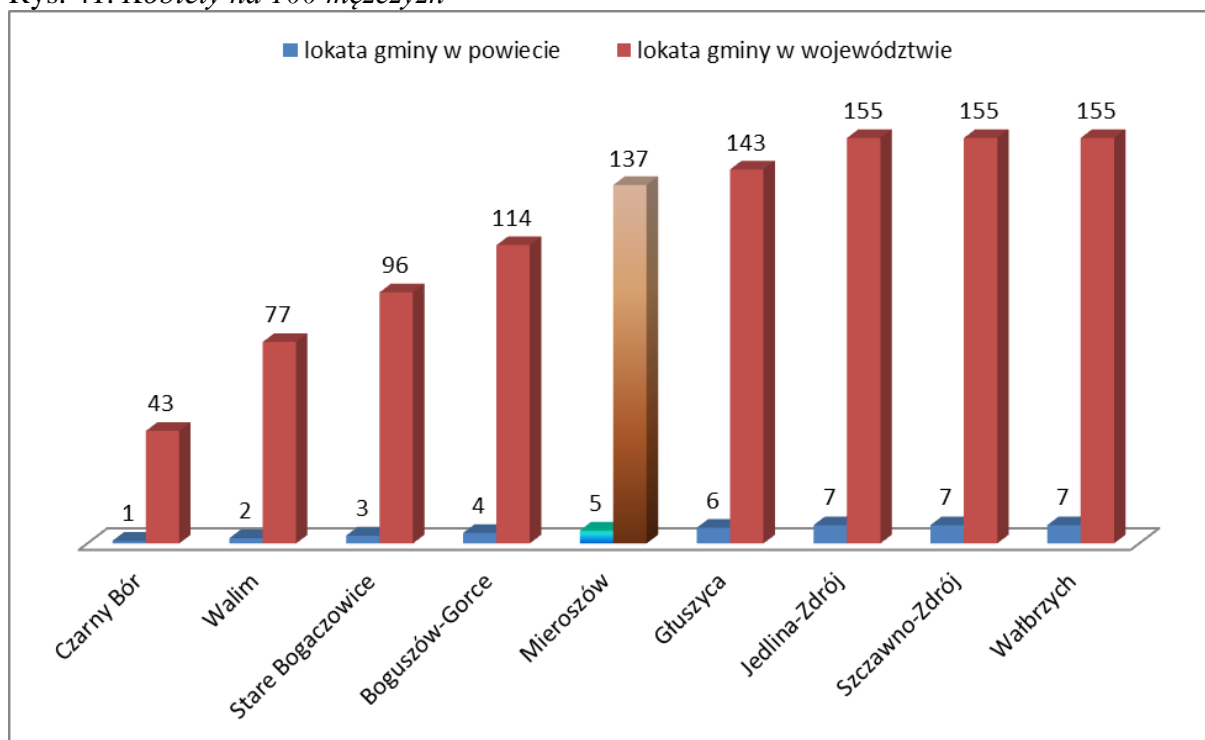

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

W przypadku gęstości zaludnienia na 1. miejscu w powiecie plasuje się Wałbrzych, który zajmuje równocześnie wysoką, 12. pozycję w województwie. Na kolejnych pozycjach plasują się Boguszków-Gorce i Szczawno-Zdrój, odpowiednio 23. i 24. miejsce w regionie. Mieroszów jest 6. w powiecie oraz 60. w województwie, co należy uznać za pozycję stosunkowo wysoką. Najmniejsze zaludnienie jest w Starych Bogaczowicach, które znalazły się w drugiej setce gmin województwa.

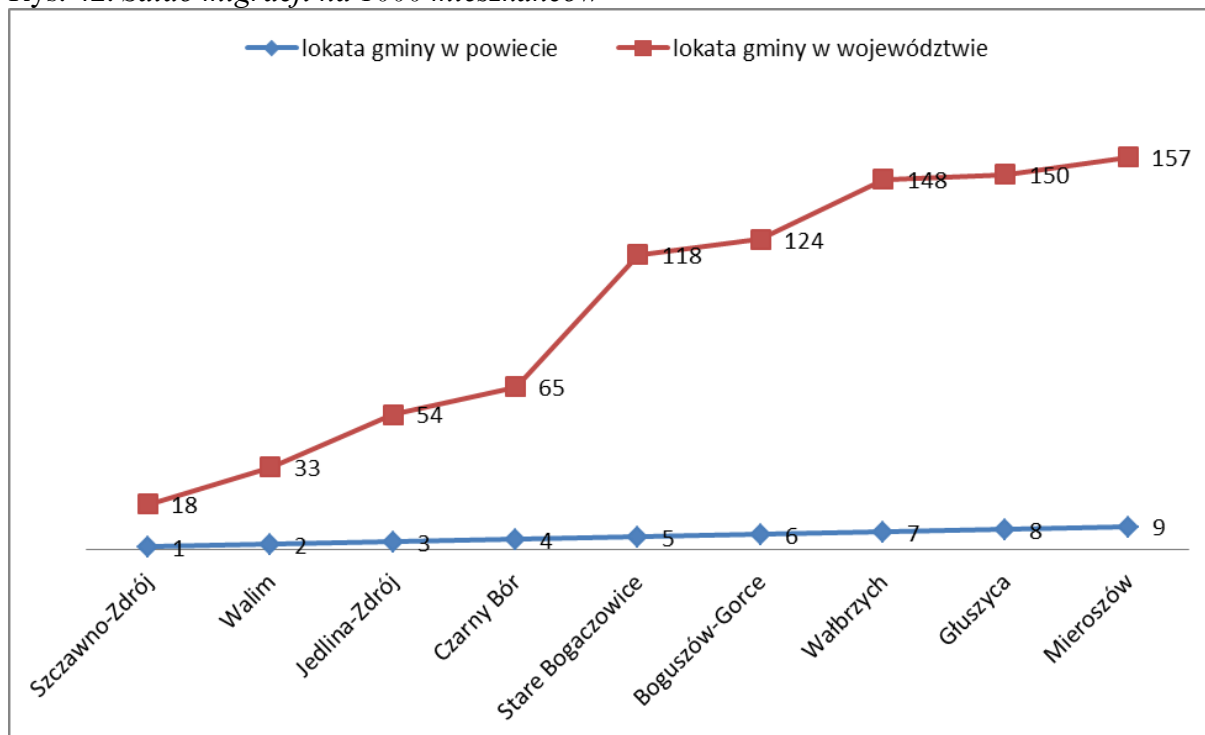
W odniesieniu do liczby kobiet na 100 mężczyzn (najmniejsza wartość została oznaczona jako lokata 1, natomiast największa-jako ostatnia lokata spośród zestawionych jednostek), najkorzystniej pod tym względem wypada Wałbrzych, 155. na Dolnym Śląsku. Stosunkowo korzystnie wypadają jeszcze Szczawno Zdrój i Jedlina Zdrój. Pozostałe gminy powiatu znalazły się na bliższych pozycjach. Mieroszów jest 5. w powiecie oraz 137. w województwie. Najmniej kobiet na 100 mężczyzn jest w Czarnym Borze i Walimiu. Liczbę kobiet na 100 mężczyzn określa się mianem wskaźnika feminizacji (odwrotnością jest wskaźnik maskulinizacji). Wspomniany wskaźnik we wszystkich polskich regionach, podobnie jak w innych rozwiniętych krajach, ma wartość powyżej 100. Najbardziej sfeminizowany jest region łódzki, mazowiecki i dolnośląski, najmniej świętokrzyski, warmińsko-mazurski i podkarpacki.

Rys. 41. Kobiety na 100 mężczyzn

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

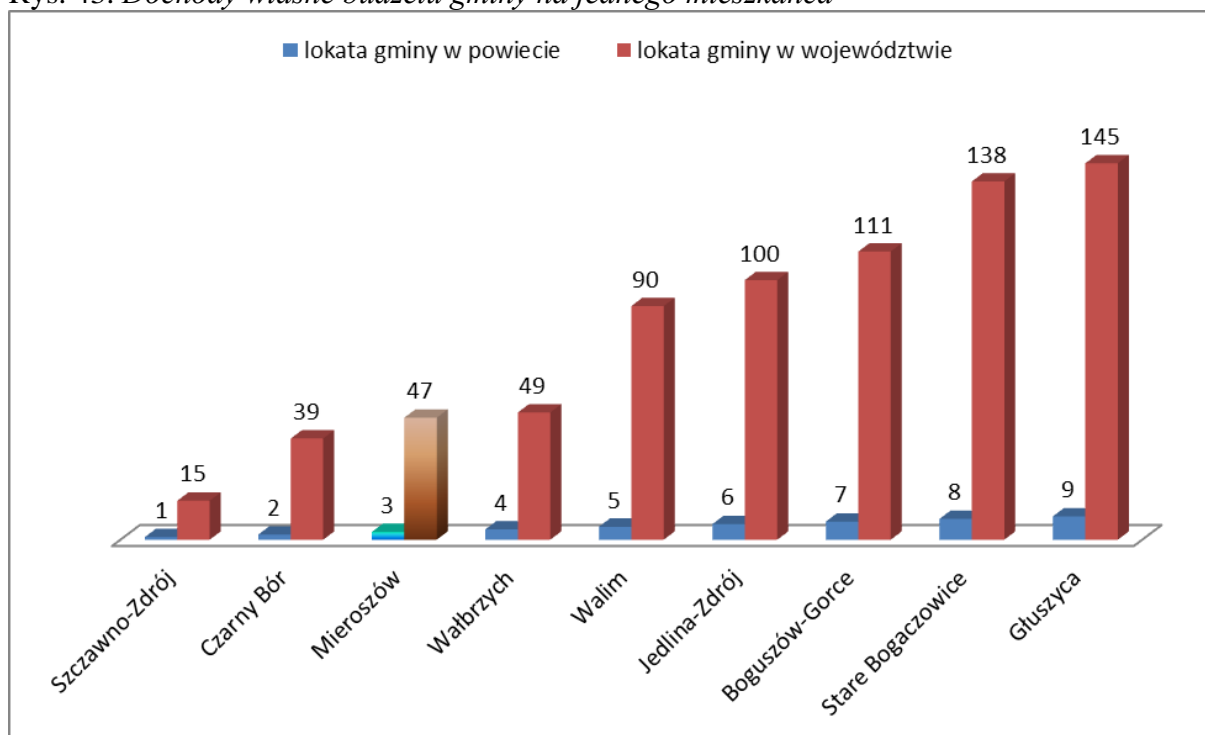
Rys. 42. Saldo migracji na 1000 mieszkańców

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Pod względem salda migracji na 1000 mieszkańców najkorzystniej w powiecie wałbrzyskim wypada Szczawno-Zdrój, zajmuje ono również stosunkowo wysoką pozycję w regionie, 18. Stosunkowo dobrze wypadają również Walim, Jedlina-Zdrój oraz Czarny Bór. Sytuacja Wałbrzycha, Głuszycy i Mieroszowa jest niekorzystna. Gminy znajdują się pod koniec stawki regionalnych samorządów. Najgorzej w tym zestawieniu wypada Mieroszów sklasyfikowany na Dolnym Śląsku na odległej, 157. pozycji. Oznacza to odpływ mieszkańców gminy (co potwierdzają wcześniejsze analizy salda migracji w Mieroszowie) i jest jasnym sygnałem zaistniałego problemu rozwojowego.

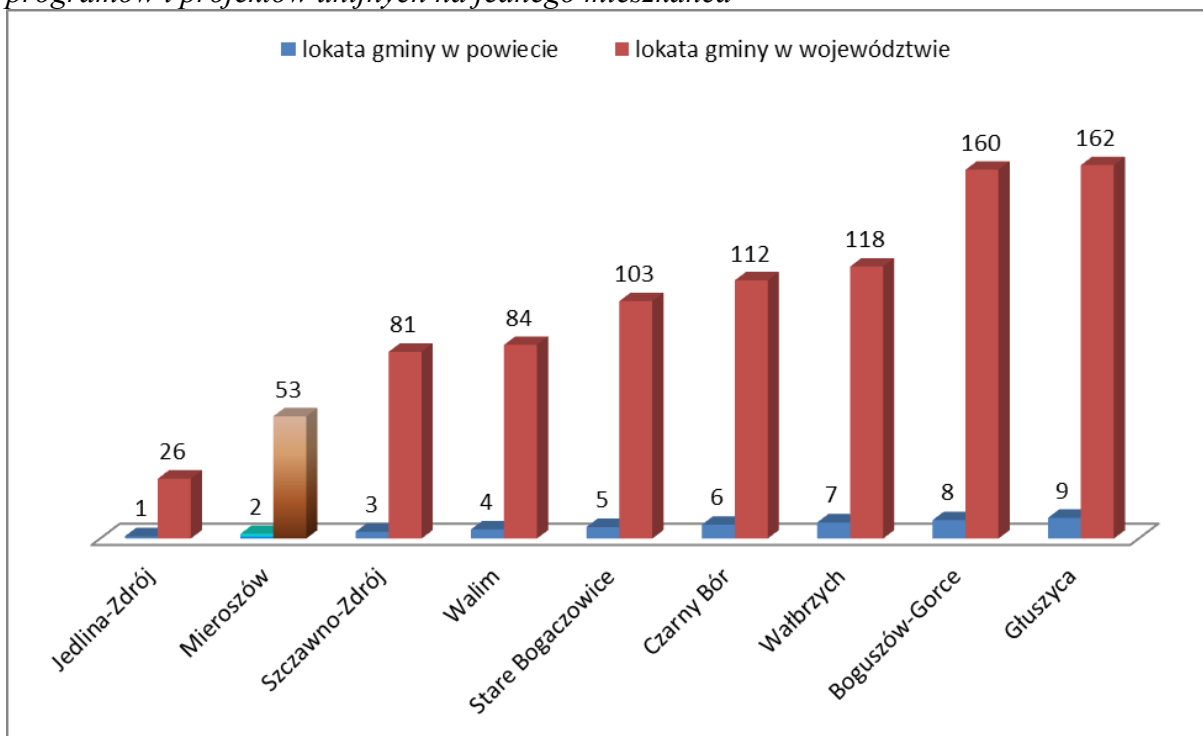
Rys. 43. Dochody własne budżetu gminy na jednego mieszkańca

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

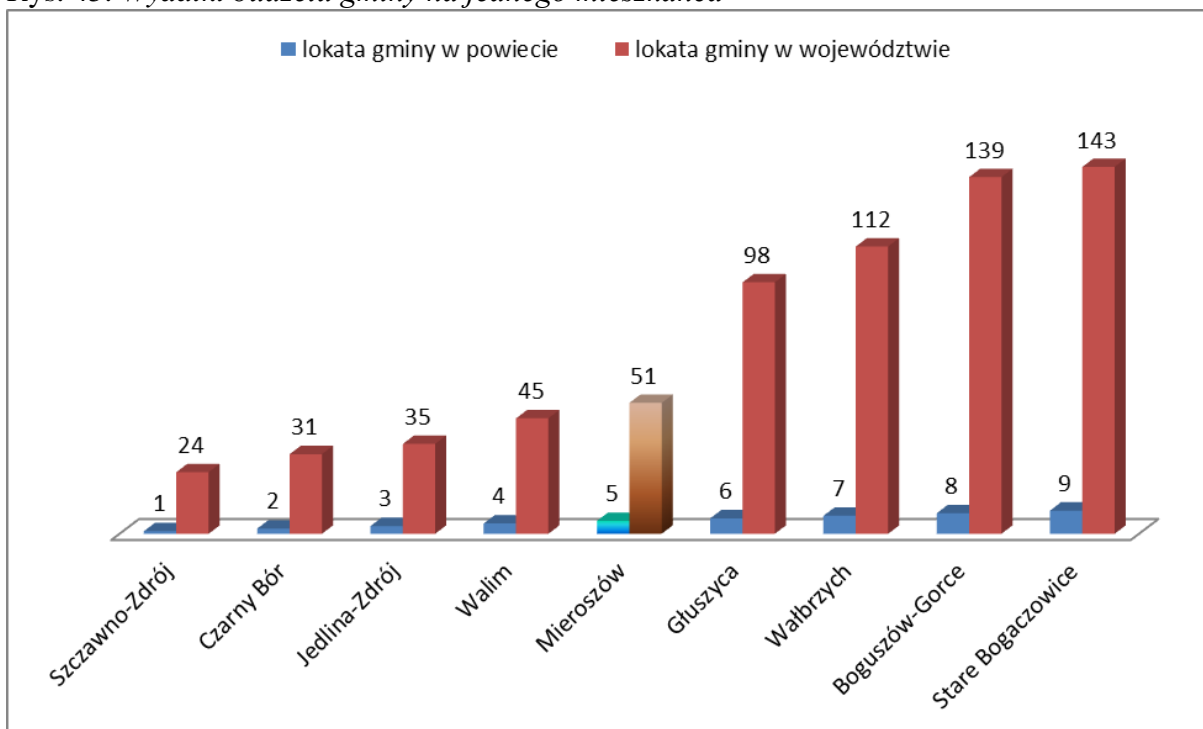
W przypadku dochodów własnych budżetu gminy na jednego mieszkańca sytuacja jest zgoła odmienna. Mieroszów jest 3. w powiecie (wyprzedzają go tylko Szczawno-Zdrój oraz Czarny Bór) oraz 47. w regionie. Najgorzej pod tym względem prezentują się Stare Bogaczowice i Głuszycza. Również środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych na jednego mieszkańca przedstawiają się dla Mieroszowa korzystnie, zajmuje 2. pozycję w powiecie (za Szczawnem-Zdrój) oraz 53. w województwie. Najmniej korzystna sytuacja w tym względzie jest w Boguszowie-Gorcach i Głuszycy.

Rys. 44. Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych na jednego mieszkańca

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 45. Wydatki budżetu gminy na jednego mieszkańca

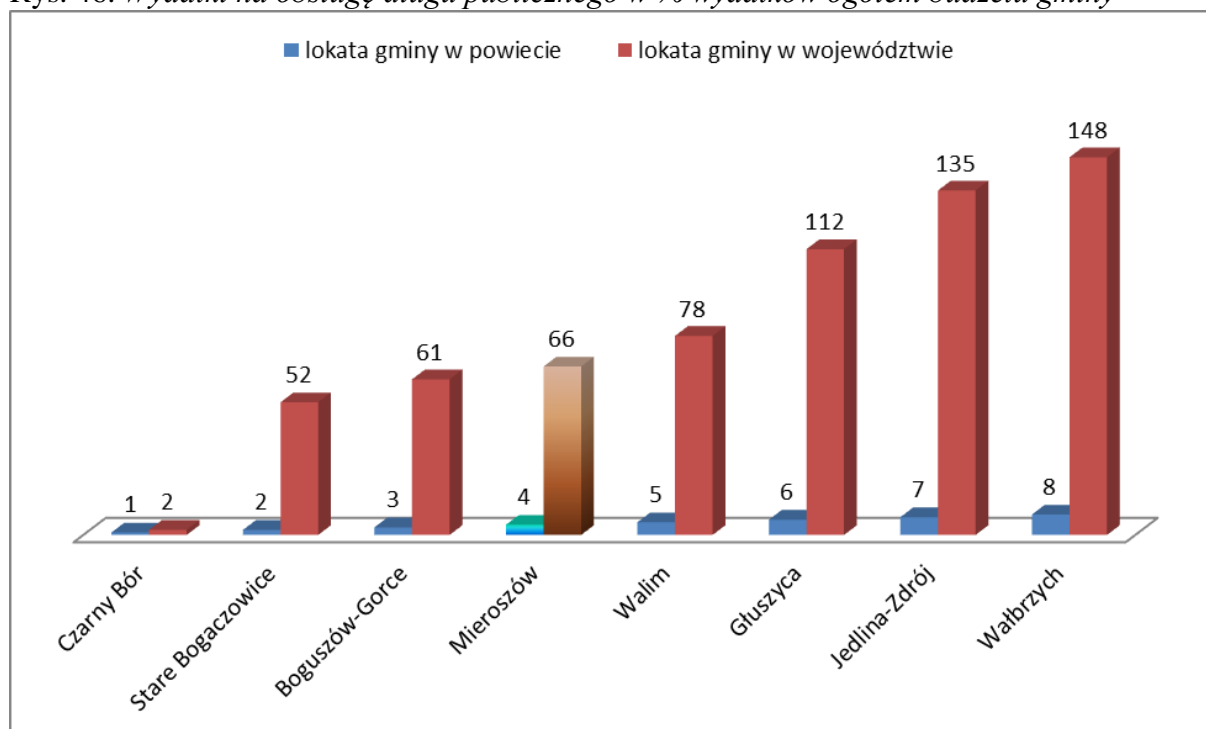
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

W ramach zestawienia wydatków budżetu gminy na jednego mieszkańca Gmina Mieroszów plasuje się pośrodku stawki w powiecie i zajmuje wysoką, 51. pozycję w województwie. Największe wydatki na mieszkańca ponoszą Szczawno-Zdrój, Czarny Bór i Jedlina-Zdrój. Najmniejsze Boguszów-Gorce i Stare Bogaczowice.

Jednym z bardziej interesujących i ważniejszych zestawień porównawczych są wydatki na obsługę długu publicznego w % wydatków ogółem budżetu gminy. W kontekście przyszłych wyzwań rozwojowych, potencjalnych projektów do realizacji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, zestawienia ma znaczący ciężar gatunkowy. W tym wypadku najmniejsza wartość została oznaczona jako lokata 1, natomiast największa-jako ostatnia lokata spośród zestawionych jednostek. Wziąwszy pod uwagę powyższe założenie, można zauważyć, że zdecydowanie najmniej na obsługę długu publicznego wydaje Czarny Bór. Gmina jest 2. w regionie i 1. w powiecie. Stosunkowo niewiele na ten cel przeznaczają również Stare Bogaczowice, Boguszów-Gorce oraz Mieroszów. Zdecydowanie najgorzej sytuacja wygląda w Głuszycy, Jedlinie-Zdroju i Wałbrzychu. Może to sugerować ponadprzeciętne zadłużenie tych samorządów i potrzebę opracowania długofalowego planu wychodzenia z zadłużenia.

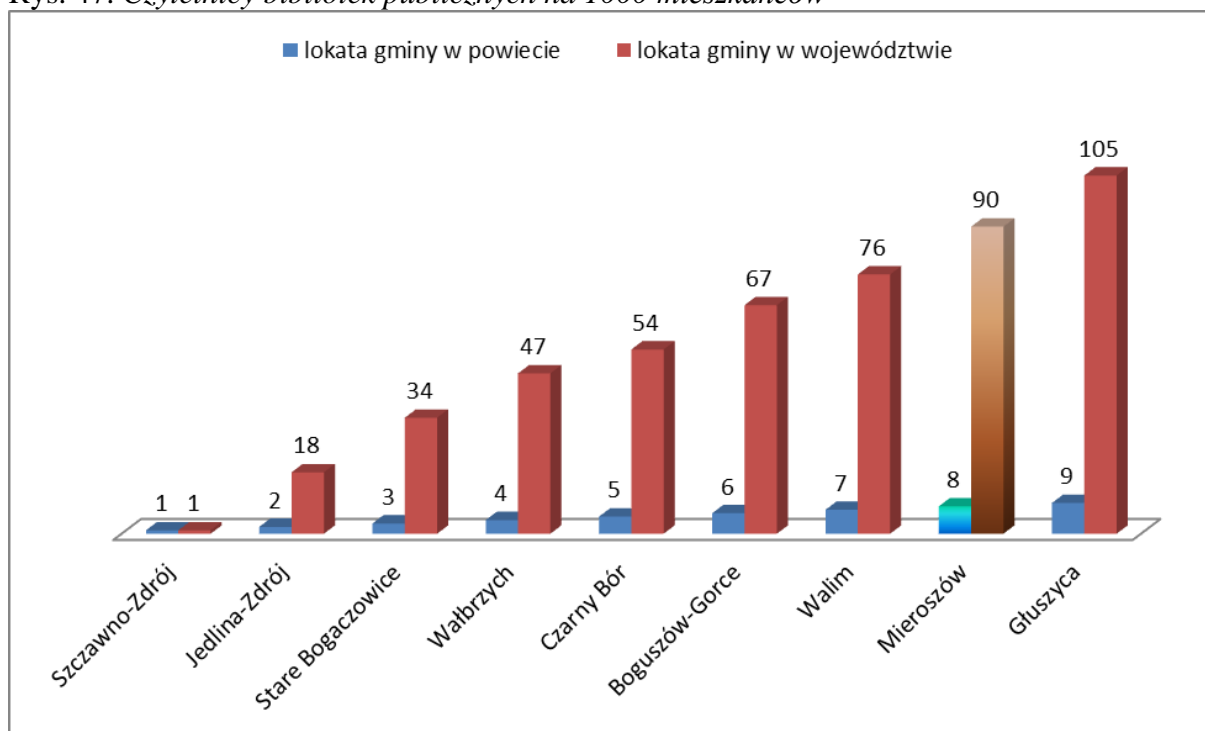
Rys. 46. Wydatki na obsługę długu publicznego w % wydatków ogółem budżetu gminy

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Czytelnictwo książek, a więc pośrednio czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców, jest zestawieniem odwołującym się po pozycji samorządu na tle innych jednostek w kontekście rozwoju opartego na kulturze. Nie jest to oczywiście wskazanie przesądzające o tym rozwoju lub jego barku, sygnalizuje jednak zjawisko. Najchętniej w powiecie książki czytane są, w ramach bibliotek publicznych, w Szczawnie-Zdroju, Jedlinie-Zdroju i Starych Bogaczowicach. Najmniej czytelników znajdziemy w Głuszyca, Mieroszowie i Walimiu. Propagowanie idei czytelnictwa jest również ważnym elementem wzmacniania potencjału społecznego gminy przez władze lokalne.

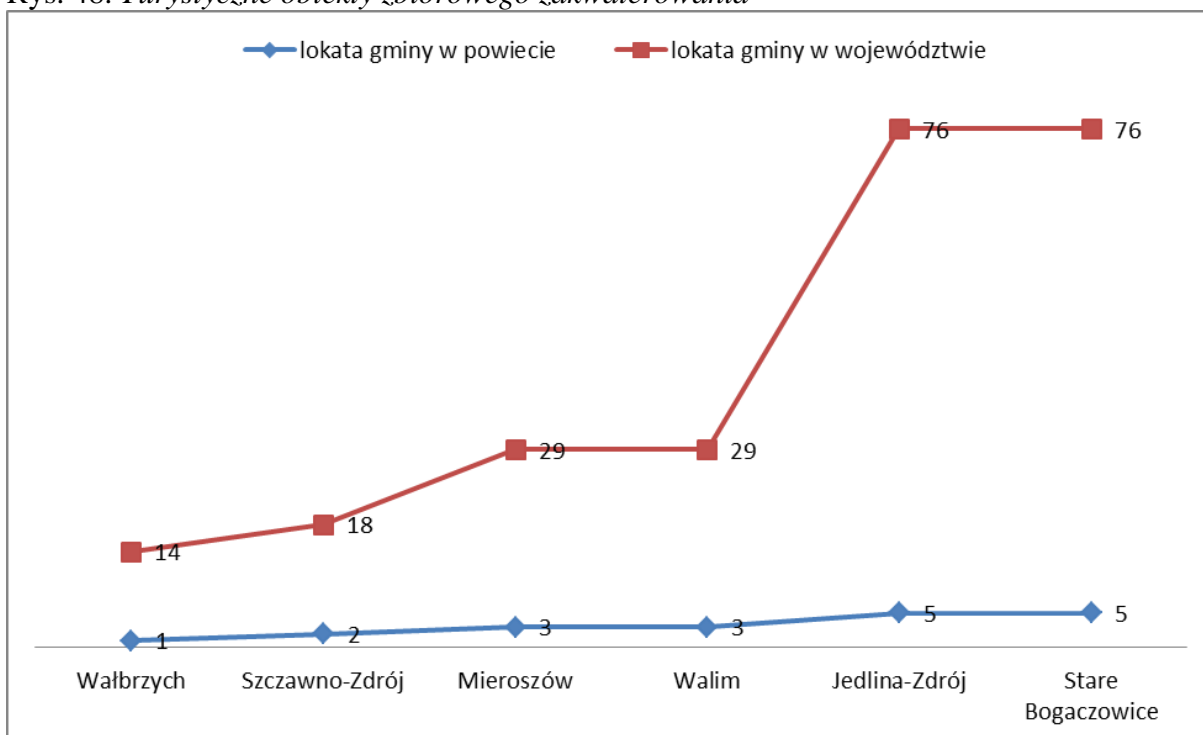
Rys. 47. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

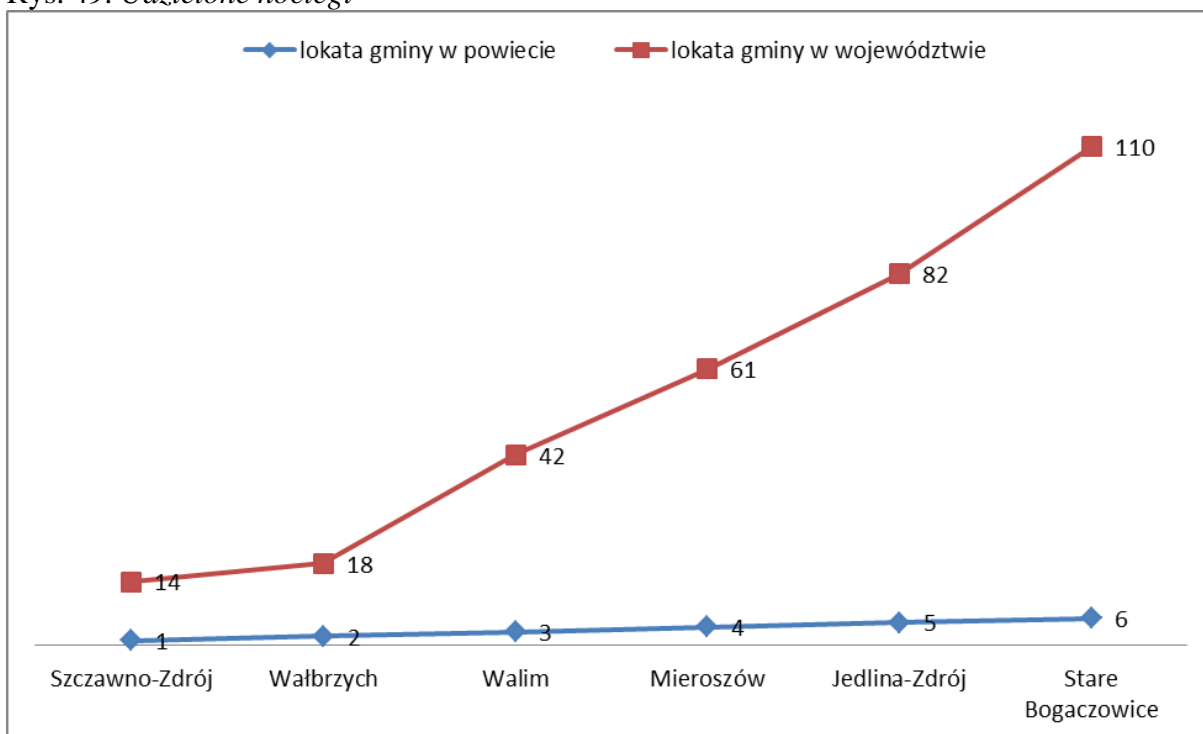
W przypadku liczby obiektów turystycznego zakwaterowania Gmina Mieroszów nie wypada źle, zajmując, razem z Walimiem, 29. pozycję w regionie. Jest to pozytywny prognostyk przyjmując turystyczne aspiracje gminy i związany z tym jej potencjalny rozwój. Najkorzystniej w tym zestawieniu, co nie jest wielkim zaskoczeniem, wypadają Wałbrzych, który jest 14. w regionie oraz Szczawno-Zdrój, na 18. pozycji. Najmniej obiektów turystycznego zakwaterowania w powiecie, według dostępnych danych, znajduje się w Jedlinie-Zdroju i Starych Bogaczowicach.

Rys. 48. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

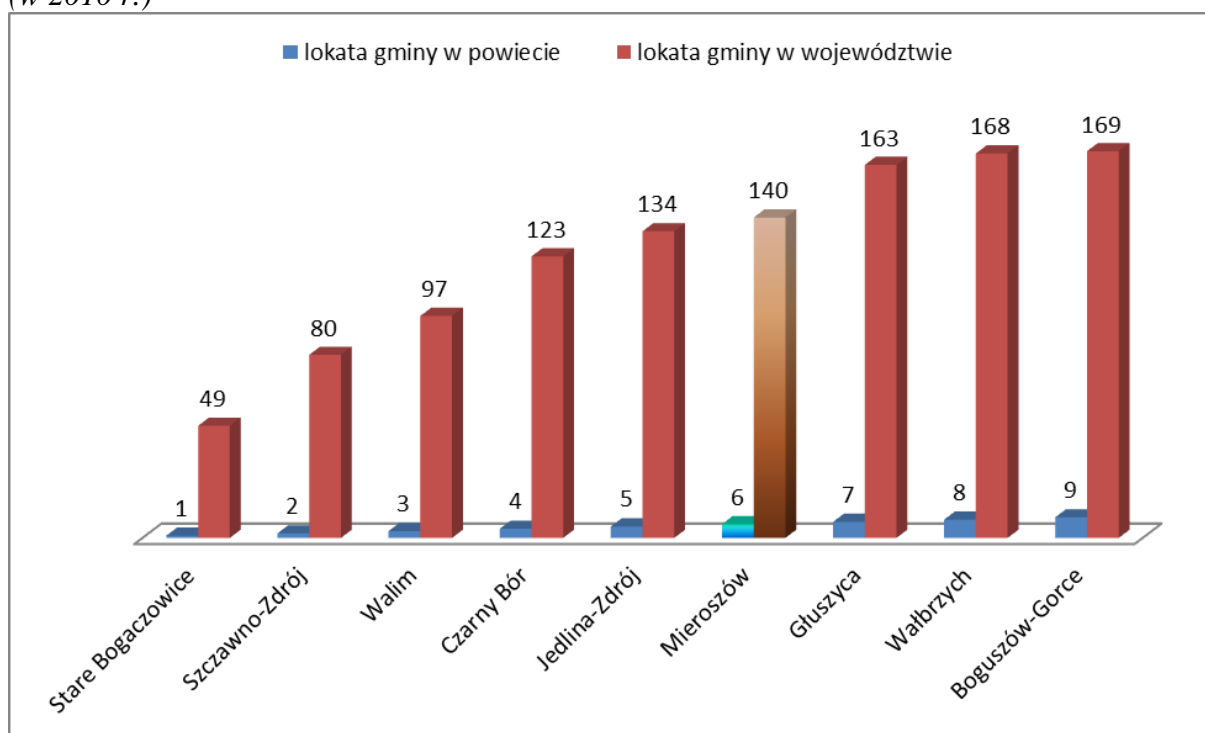
Rys. 49. Udzielone noclegi

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Bardziej precyzyjne i tym samym użyteczne jest zestawienie obrazujące pozycję odnośnie udzielonych noclegów. Tutaj na 1. miejscu w powiecie i wysokim 14. w województwie znajduje się Szczawno-Zdrój, zaraz za nim jest Wałbrzych, 18. w regionie. Mieroszów wciąż prezentuje się korzystnie, będąc na 61. miejscu w regionie. Najmniej noclegów w powiecie udzielono w Jedlinie-Zdroju oraz Starych Bogaczowicach. Przyjmując turystyczne aspiracje całego powiatu, pozycje poszczególnych samorządów powinny ulegać stopniowej poprawie na tle innych dolnośląskich jednostek.

Rys. 50. *Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych (w 2010 r.)*

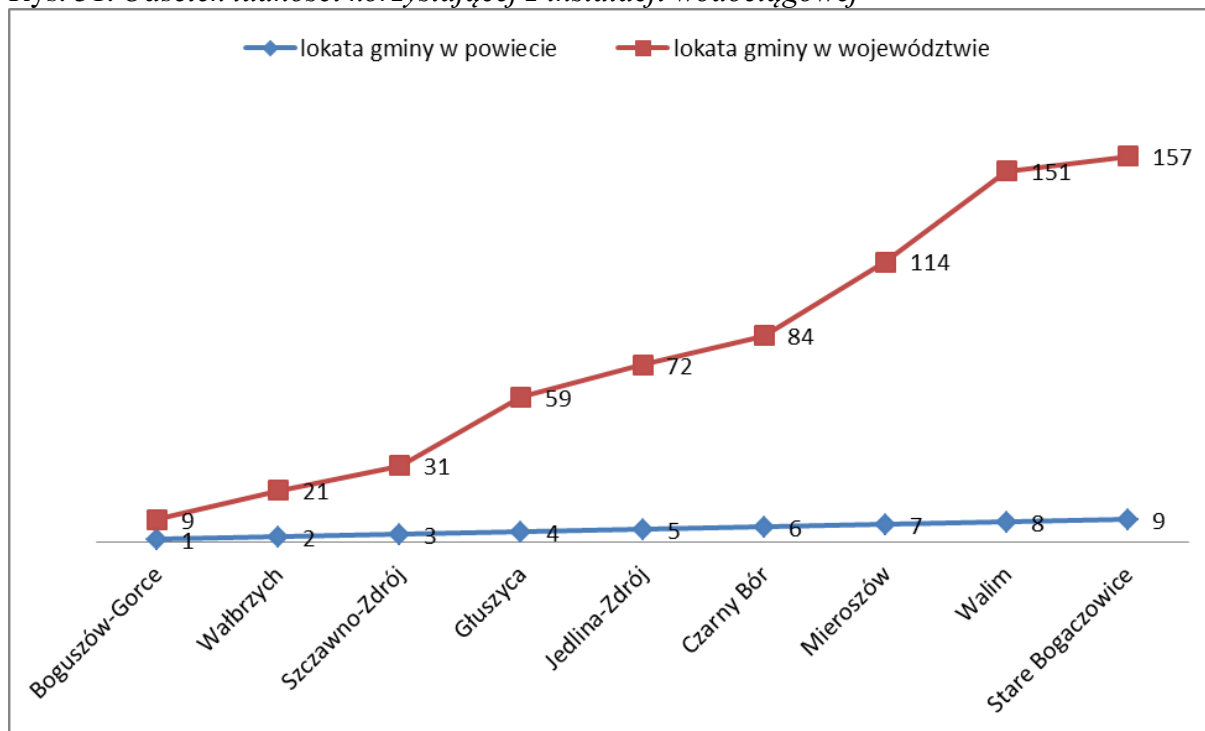
Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Obserwując pozycję samorządów podług przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania w zasobach mieszkaniowych otrzymujemy częściową informację o komforcie i jakości życia społeczności danego miejsca. Jest to jednak o tyle nieprecyzyjne wskazanie, że sama powierzchnia nie mówi nam o stanie technicznym nieruchomości i wielu innych elementach przekładających się na komfort zamieszkania. Największą powierzchnię użytkową mieszkań spotkamy w Starych Bogaczowicach (49. pozycja w województwie), Szczawnie-Zdroju oraz Walimiu. Najmniejszą w Głuszycy, Wałbrzychu i Boguszowie-Gorcach. Mieroszów

na tle powiatu prezentuje się średnio, w przypadku województwa zajmuje jednak odległą 140. lokatę.

W ramach analizy obszaru infrastruktury technicznej samorządów mamy wskazania dotyczące odsetka ludności korzystającej z instalacji wodociągowej. Najlepiej rozwinięta infrastruktura wodociągowa jest w Boguszowie-Gorcach (bardzo wysokie 9. miejsce w województwie), Wałbrzychu i Szczawnie Zdroju. Najmniej korzystnie pod tym względem jest w Starych Bogaczowicach (157. lokata w regionie), Walimiu oraz Mieroszowie (114. w skali regionalnej).

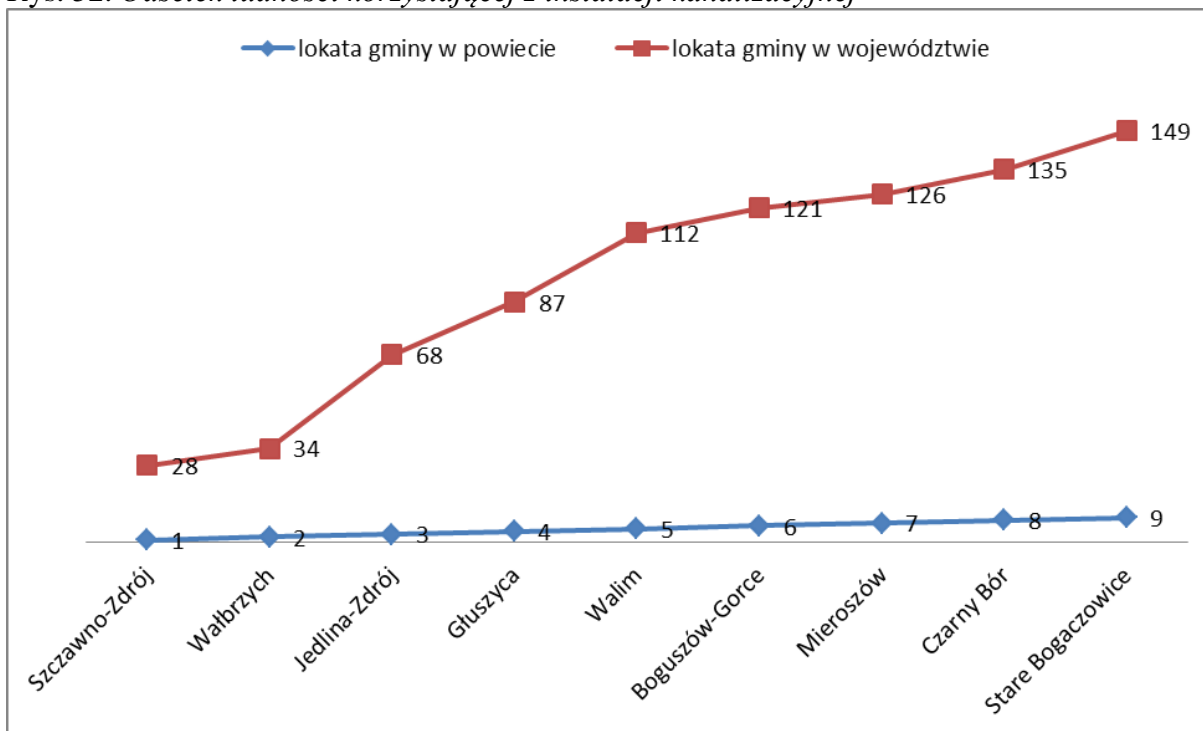
Rys. 51. Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

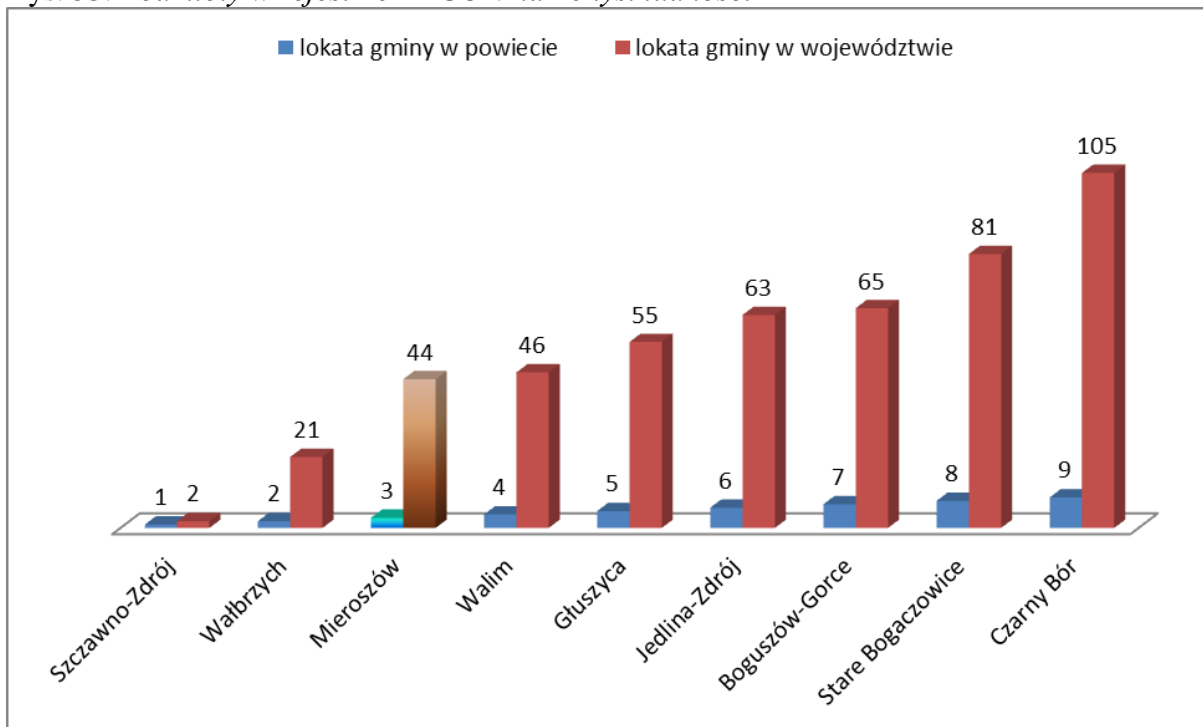
Infrastruktura techniczna, jej jakość i dostępność, często postrzegana jest jako swoista baza, warunek konieczny do długofalowego rozwoju lokalnego, regionalnego. Założenie to można wziąć pod uwagę tworząc plany priorytetowych inwestycji do zrealizowania. Kolejnym elementem w ramach omawianego zagadnienia jest odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej. W tym wypadku na czołowym miejscu w powiecie jest Szczawnno-Zdrój, zaraz za nim jest Wałbrzych, odpowiednio 28. i 34. miejsce w województwie. Gmina Mieroszów znajduje się na dalszym miejscu w regionie.

Rys. 52. Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Rys. 53. Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności

Źródło: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny

Zdecydowanie najwięcej podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców znajduje się w Szczawnie-Zdroju (2. lokata na Dolnym Śląsku). Taka sytuacja nie przesądza automatycznie o znacznej aktywności podmiotów prywatnego i publicznego sektora, ale jest niewątpliwie pozytywnym sygnałem świadczącym o potencjale rozwojowym. Stosunkowo korzystnie wypada Wałbrzych (21. lokata), na wysokich miejscach znajdują się również Mieroszów (44), Walim (46) oraz Głuszycza (55). Najmniej podmiotów w powiecie zarejestrowanych jest w Czarnym Borze (105. pozycja w skali województwa).

2.9 Projekty europejskie i współpraca transgraniczna Gminy Mieroszów

Doświadczenie Gminy Mieroszów w realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej jest niewątpliwie ważną kwestią w odniesieniu do nadchodzącego okresu programowania 2014-2020. Efektywne i zakrojone na szeroką skalę wykorzystywanie europejskich funduszy przesądzić może o zwiększeniu dynamiki rozwoju społeczno-gospodarczego gminy w najbliższych latach. Poniżej przedstawione zostały wybrane projekty europejskie zrealizowane przez Gminę Mieroszów, wraz z ich charakterystyką⁴.

Gmina Mieroszów wraz z partnerami projektowymi: Wspólnotą Mieszkaniową przy ul. Stefana Żeromskiego nr 24, Wspólnotą Mieszkaniową przy ul. Dąbrowszczaków nr 25 a oraz Wspólnotą Mieszkaniową przy ul. Adama Mickiewicza nr 32 zrealizowała projekt pn.: *Rewitalizacja Strefy Śródmiejskiej Mieroszowa*. Projekt realizowany był w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 Priorytet 9 – „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska (Miasta)” Działanie 9.2 „Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tysięcy mieszkańców”. Przedmiotem projektu była rewitalizacja 12 budynków mieszkalnych w śródmieściu Mieroszowa, a w szczególności następujące budynki: pl. Niepodległości 24 a, ul. Stefana Żeromskiego 10 a, ul. Stefana Żeromskiego 22, ul. Krótka 10, ul. Krótka 4, ul. Dolna 6, ul. Kościelna 1, ul. Kościelna 3, ul. Adama Mickiewicza 25, ul. Stefana Żeromskiego 24, ul. Dąbrowszczaków 25a, ul. Adama Mickiewicza 32. Właścicielami budynków jest Gmina Mieroszów oraz trzy wspólnoty mieszkaniowe. W ramach projektu w roku 2011 wykonana została dokumentacja

⁴ materiały Urzędu Miejskiego w Mieroszowie.

techniczna dla wszystkich budynków, natomiast w roku 2012 prowadzone były prace rewitalizacyjne obejmujące m.in. remonty dachów, ocieplenia ścian, odnowienie elewacji, remonty klatek schodowych.

W ramach projektu *Zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne parku sanatoryjnego „Biały Orzeł” w Sokołowsku* w 2013 r. na terenie parku sanatoryjnego „Biały Orzeł” w Sokołowsku powstała siłownia zewnętrzna, z której mogą korzystać mieszkańcy, a także kuracjusze i turyści. Gmina pozyskała również dofinansowanie na realizację projektu *Zakup i montaż urządzeń siłowni zewnętrznej na terenie Góry Parkowej w Mieroszowie*. Było to kolejne zadanie mające na celu uatrakcyjnienie przestrzeni miejskiej. W ramach projektu *Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne Góry Parkowej w Mieroszowie* pojawiły się ławeczki, tablice informacyjne, kosze na odpady i parkingi rowerowe. Wymienione projekty zrealizowane zostały w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania „Kwiat Lnu”, Działanie 413, Wdrażanie lokalnych strategii dla małych projektów.

Kolejnym projektem, współfinansowanym ze środków europejskich, jest *Sieć punktów informacyjno-promocyjnych Gminy Mieroszów*, którego realizacja przypadła na 2013 r. W ramach projektu na terenie miasta Mieroszowa oraz we wszystkich sołectwach na terenie gminy ustawione zostały słupy ogłoszeniowe, które zastąpiły podniszczone już znacznie tablice. Ponadto, w mieście ustawione zostały tablice z planem Mieroszowa oraz informacjami o gminie. Projekt zrealizowany został w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania „Kwiat Lnu”, Działanie 413, Wdrażanie lokalnych strategii dla małych projektów.

Projekty unijne zrealizowane w ramach współpracy transgranicznej

Współpraca pomiędzy Gminą Mieroszów a Miastem Meziměstí⁵ rozpoczęła się na początku lat 90 tych tuż po przemianach ustrojowych w Polsce i Czechach. Początkowo kontakty sprowadzały się do płaszczyzny kulturalnej i sportowej w niewielkim stopniu przekładając się na korzyści ekonomiczne. Pierwsze inicjatywy napotykały na wiele przeszkód takich jak bariera językowa, brak instrumentów finansowych oraz panujące stereotypy. Momentem zwrotnym okazało się przystąpienie Polski i Czech do Unii

⁵ materiały Urzędu Miejskiego w Mieroszowie.

Europejskiej. Otwarcie granic oraz nowe możliwości finansowania wspólnych projektów z programów takich jak Interreg III A, a następnie PO EWT RCZ – RP 2007 - 2013 sprawiły, iż współpraca transgraniczna nabrała nowego wymiaru.

Pierwsze wspólne projekty finansowane ze środków Unii Europejskiej nie miały charakteru inwestycyjnego i polegały głównie na działaniach służących integracji społeczności po obu stronach granicy. Ich realizacja doprowadziła do stopniowej likwidacji istniejących barier i ograniczeń. Wśród sąsiadujących społeczności zrodziło się poczucie związków i wspólnych celów. Zaczęto dostrzegać korzyści płynące z zaciśnięcia współpracy. W efekcie pojawiły się kolejne, znacznie bardziej zaawansowane pomysły. Współpraca zapoczątkowana na płaszczyźnie kulturowej rozszerzyła się również na inne dziedziny takie jak turystyka, edukacja czy promocja regionu. Niezwykle ważnym czynnikiem dla powodzenia kolejnych inicjatyw było zdobycie niezbędnego doświadczenia i wypracowania sprawnego systemu komunikacji między partnerami.

Do najważniejszych projektów zrealizowanych przez Gminę Mieroszów i Miasto Meziměstí należą:

- *Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w strefie pogranicza Broumovsko-Mieroszowskiego I etap* (budowa kompleksu rekreacyjno-turystycznego obejmującego halę sportowo-widowiskową, boiska i bieżnię do skoków w dal po stronie polskiej oraz kąpielisko po stronie czeskiej).
- *Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w strefie pogranicza Broumovsko-Mieroszowskiego II etap* (budowa ścieżek rowerowych po obu stronach granicy).
- *Zagospodarowanie turystyczne narciarskich i rowerowych tras pogranicza Broumovsko-Mieroszowskiego* (zakup skutera śnieżnego, oznakowanie narciarskich tras biegowych i promocja stworzonego produktu turystycznego).
- *Zagospodarowanie turystyczne pogranicza broumovsko-mieroszowskiego – Budowa ściany do wspinaczki*. Projekt polegał na budowie ściany do wspinaczki w hali sportowo-widowiskowej w Mieroszowie. Zrealizowany został w ramach „Funduszu Mikroprojektów” Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska Rzeczpospolita 2007 - 2013 w Euroregionie Glacensis.

Można przyjąć, że głównym celem realizowanych przedsięwzięć o charakterze transgranicznym jest stworzenie wspólnej atrakcyjnej oferty turystycznej zlokalizowanej na pograniczu polsko – czeskim. Ich realizacja wpływa na wzrost atrakcyjności regionu

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014 – 2020

i poprawę ogólnej sytuacji społeczno-ekonomicznej. Ma również wpływ na łagodzenie skutków peryferyjnego położenie tych terenów.

3. Analiza SWOT Gminy Mieroszów

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse), *Threats* (zagrożenia). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji kategorii słabych i silnych stron oraz szans i zagrożeń. Przedmiotem analizy może być przedsiębiorstwo, gmina, region, miasto, inwestycja lub dowolna organizacja. Zastosowanie analizy SWOT nie ma praktycznie ograniczeń, ponieważ można ją zaimplementować do dowolnego zdarzenia ze sfery działalności człowieka. Głównym celem analizy SWOT jest określenie aktualnej i perspektywicznej pozycji przedmiotu analizy oraz prognoza strategii postępowania. Zakres rodzajowy czynników, które mają wpływ na przedmiot analizy SWOT jest bardzo szeroki. Z jednej strony są to czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, a z drugiej pozytywne i negatywne. Skuteczna ich identyfikacja jest podstawą analizy. Należy dokonać diagnozy określającej silne i słabe strony organizacji oraz szanse i zagrożenia pojawiające się w bliższym i dalszym otoczeniu. Diagnoza jest punktem wyjścia do prognoz określających dalsze postępowanie badanego podmiotu. Mocne strony, czyli atuty (czynniki wewnętrzne pozytywne) – to walory organizacji, które w sposób pozytywny wyróżniają ją w otoczeniu i spośród konkurencji. Słabe strony organizacji (czynniki wewnętrzne negatywne) – są konsekwencją ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji. W tym wypadku kluczem do sukcesu jest szybkie i obiektywne rozpoznanie słabych stron, które pozwoli ograniczyć ich negatywny wpływ. Analiza atutów i słabości pozwala wyznaczyć siłę konkurencyjną danego podmiotu w jego otoczeniu. Świadomość własnych atutów i słabości ma podstawowe znaczenie w kształtowaniu realistycznej strategii rozwoju. Jeżeli silne strony przeważają nad słabościami istnieje większa możliwość wykorzystania szans pojawiających się w otoczeniu. Szanse (czynniki zewnętrzne pozytywne) - to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabią zagrożenia. Zagrożenia (czynniki zewnętrzne negatywne) - to wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegamy jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Sama analiza szans i zagrożeń nie jest gwarantem skutecznego reagowania na nie, mobilizuje jednak do myślenia strategicznego, zmusza do śledzenia zmian zachodzących w otoczeniu, do korzystania z dostępnych źródeł informacji, raportów i prognoz, oraz formułowania na tej podstawie scenariuszy przewidujących przyszły rozwój wydarzeń w rozpatrywanym obszarze.

Trafność postawionych za pomocą analizy SWOT wniosków zależy od doświadczenia, wiedzy i intuicji analityka oraz precyzyjnych badań i prognoz. Finalnie otrzymujemy cztery listy czynników: silne strony (które należy wzmacniać), słabe strony (które należy niwelować), szanse (które należy wykorzystywać) i zagrożenia (których należy unikać)⁶.

Tab. 1. Analiza SWOT Gminy Mieroszów

Mocne strony	Słabe strony
Walory sprzyjające rozwojowi turystyki aktywnej i uzdrowskiej	Wysokie bezrobocie na terenie Gminy i w regionie
Unikalne walory klimatyczne, ze szczególnym uwzględnieniem Sokołowska jako potencjalnego centrum turystyki uzdrowskiej	Peryferyjne położenie Gminy (względem centralnej części kraju i dużych ośrodków miejskich)
Bogate dziedzictwo i tradycje lecznictwa zdrojowego	Stosunkowo niskie dochody Gminy
Unikalne warunki sprzyjające rozwojowi lotnictwa bezsilnikowego oraz bogate dziedzictwo i tradycje w tym zakresie	Postępująca migracja mieszkańców Gminy
Dostępność terenów umożliwiających lądowanie samolotów ultralekkich i lekkich – możliwość powstania lotniska	Brak środków na inwestycje z zakresu infrastruktury oświatowej
Walory krajobrazowo-przyrodnicze z licznymi osobliwościami przyrody	Zły stan techniczny budynków mieszkalnych
Rozwinięta sieć szlaków i tras turystycznych	Niedostatki w zakresie jakości infrastruktury drogowej (potrzeba naprawy i modernizacji)
Warunki dla rozwoju sportów zimowych i kolarstwa górskiego	Niewielka liczba nowych obiektów budownictwa mieszkaniowego
Lokalne i okoliczne atrakcje turystyczne	Słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna
Dostępność i atrakcyjność terenów pod budownictwo mieszkaniowe	Skomplikowana struktura własności nieruchomości
Stosunkowo niskie ceny nieruchomości	Niewystarczająco rozwinięta baza noclegowo - gastronomiczna
Mała intensywność zabudowy przemysłowej i mieszkalnej (w kontekście rozwoju turystyki)	Niska jakość użytków rolnych (klasa bonitacji)
Dostępność terenów inwestycyjnych	Położenie sprzyjające zagrożeniu powodziowemu
Infrastruktura drogowa i kolejowa Droga krajowa nr 35 oraz linia kolejowa 291	Brak stacji paliw
Infrastruktura w zakresie ochrony środowiska (oczyszczalnie ścieków)	Stosunkowo niskie zainteresowanie i aktywność inwestycyjna sektora MSP
Zadawalający stan infrastruktury sportowej	Dysproporcje w stosunku do obszarów

⁶ G. Gierszewska, M. Romanowska, *Analiza strategiczna przedsiębiorstwa*, Wydawnictwo PWE, Warszawa 1995.

	miejskich w zakresie wykształcenia i kwalifikacji specjalistycznych oraz znajomości j. obcych
Postępująca gazyfikacja Gminy	Zubożenie społeczności lokalnej
Stosunkowo dobrze rozwinięta sieć teleinformatyczna	Występowanie zjawiska wykluczenia społecznego
Posiadane złoża melafirów, bogactwo geologiczne	Uwarunkowania mentalne części społeczeństwa, bierność, brak wiary w siebie i poczucie bezradności.
Znaczne zasoby leśne	Niewykorzystany potencjał lokalnych liderów i kreatywnych osobowości
Obszary objęte ochroną przyrody (Natura 2000)	Stosunkowo niska aktywność społeczności lokalnej
Duże zasoby wody pitnej	Utrudniony dostęp do oferty edukacyjnej dla osób starszych
Doświadczenie sektora NGO w pozyskiwaniu unijnych środków	Braki w zakresie skoordynowanych działań promocyjnych Gminy
Zróżnicowana, bogata i wysokiej jakości oferta kulturalna	Brak systemu kompleksowej informacji turystycznej
Współpraca transgraniczna i dobre relacje z czeskimi partnerami	
Kreatywność i przedsiębiorczość części społeczności lokalnej	
Doświadczenie samorządu w zakresie pozyskiwania unijnych środków	
Proinwestycyjna polityka władz lokalnych	
Szanse	Zagrożenia
Możliwość korzystania z zewnętrznych środków finansowych na rzecz projektów rozwojowych Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem funduszy Unii Europejskiej	Utrzymujące się wysokie bezrobocie w regionie
Powstanie Aglomeracji Wałbrzyskiej. Możliwość współpracy i realizacji projektów rozwojowych w ramach funkcjonowania AW	Niedobór środków centralnych na inwestycje publiczne w tym oświatowe
Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna "INVEST-PARK"	Niewystarczające i trudnodostępne zewnętrzne źródła finansowania inwestycji turystycznych
Bliskość Wałbrzycha i pozostałych gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej	Niedostateczne nakłady na ochronę przed powodzią oraz ich skutkami.
Przygraniczne położenie, bliskość Republiki Czeskiej	Stosunkowo wysokie obciążenia podatkowe przedsiębiorstw oraz osób fizycznych
Współpraca Transgraniczna - Możliwość realizacji projektów rozwojowych w ramach współpracy transgranicznej (Republika Czeska)	Dysproporcje w rozwoju społeczno-gospodarczym na Dolnym Śląsku - wzrost pozycji konkurencyjnej zamożniejszych

	gmin
Dogodne położenie względem Wrocławia i Pragi	Zagrożenie ze strony potencjalnych kryzysów gospodarczych w skali regionu, kraju i świata
Poprawa w zakresie sieci połączeń komunikacyjnych w regionie	Postępujący proces starzenia się społeczeństwa
Postępujące zjawisko suburbanizacji w kontekście mieszkańców większych ośrodków miejskich regionu	Migracja i odpływ wykwalifikowanej kadry z regionu
Rozwój turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki aktywnej i uzdrowiskowej	Niedopasowanie oferty placówek oświatowych do potrzeb rynku pracy
Wzrost zainteresowania sportami lotniczymi, lotniarstwem oraz paralotniarstwem	Zbyt wysoki poziom biurokracji w instytucjach publicznych
Wzrost zainteresowania sportami zimowymi	Pogorszenie pozycji miasta Wałbrzych w stosunku do pozostałych miast województwa
Wzrost zainteresowania agroturystyką, turystyką weekendową i produktami lokalnymi	Panujące stereotypy i negatywny wizerunek Wałbrzycha
Tranzyt turystyczny – stworzenie wspólnej polsko – czeskiej oferty turystycznej	Niekorzystna sytuacja finansowa oraz zadłużenie części JST w regionie
Wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia	Stosunkowo uciążliwy dojazd do ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków subregionalnych
Przewidywany rozwój i wzrost znaczenia sektora MSP	Niestabilne, niejednoznaczne przepisy prawa
Wzrastające znaczenie oraz aktywność sektora NGO	Przepisy prawne utrudniające rozwój przedsiębiorczości
Stosunkowo stabilny wzrost gospodarczy kraju przekładający się na większą zamożność społeczeństwa w tym turystów	Rozwój górnictwa odkrywkowego w kontekście ochrony środowiska
Zwiększona liczba środków pomocowych dla rolnictwa (w tym dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej)	Występujący brak dialogu między stronami postępowania w zakresie ochrony środowiska
Większa dostępność programów pomocowych dla osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	Ograniczenia czasowe funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych
Promocja dialogu społecznego jako narzędzia dynamizowania procesu rozwoju społeczno-gospodarczego	Wzrost pozycji konkurencyjnej ośrodków turystycznych w Republice Czeskiej
Wzrastająca mobilność zawodowa ludności	Niekorzystne zmiany klimatyczne
Wzrost zainteresowania produktami kultury	

Wzrost aspiracji edukacyjnych społeczności	
--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych warsztatów strategicznych

W ramach wniosków i rekomendacji odnośnie opracowanej analizy SWOT dla Mieroszowa należy poruszyć kilka kwestii, które wydają się istotne z punktu widzenia potencjału rozwojowego jednostki. Rozwój gminy w oparciu o funkcje turystyczne, rekreacyjne, czy uzdrowiskowe, wielokrotnie poruszany i szeroko omawiany podczas warsztatów strategicznych, odnajduje swoje potwierdzenie w jej atutach. W tym kontekście kluczowy wydaje się potencjał i dziedzictwo historyczne Sokołowska, dochodzą do tego warunki sprzyjające turystyce aktywnej, walory klimatyczne, rozwój i tradycja lotnictwa bezsilnikowego, czy atrakcyjne szlaki turystyczne. Wspomniane Sokołowsko może być swoistym spoiwem, elementem centralnym powstającego sieciowego produktu turystycznego. Należy jednak mieć na uwadze, że wspomniany rozwój wymaga również znacznych nakładów finansowych, szczególnie w infrastrukturę techniczną. Rekomendacją w tym momencie jest traktowanie rozwoju opartego na turystyce jako jednego z głównych kierunków rozwojowych, istniejącego obok innych działań prorozwojowych. W ramach mocnych stron gminy warto zwrócić uwagę na znaczny potencjał produktów kultury, przejawiający się chociażby zdywersyfikowanymi lokalnymi imprezami o coraz większej rozpoznawalności. Nie bez znaczenia jest również aktywność i efektywność organizacji pozarządowych działających na terenie gminy. Zaznaczyć należy doświadczenie gminy w zakresie pozyskiwania środków europejskich oraz efektywną współpracę transgraniczną na wysokim poziomie.

W przypadku słabości, a właściwie potrzeby ich niwelowania, na pierwszy plan wysuwają się problemy w zakresie braków w infrastrukturze technicznej (z uwzględnieniem drogowej). Wysokie bezrobocie jest słabością (również pozostałych gmin powiatu), które będzie wyzwaniem rozwojowym na wiele następnych lat. Zasadne wydaje się zintensyfikowanie działań w zakresie aktywnych sposobów przeciwdziałania bezrobociu oraz włączenie w proces jego niwelowania wszystkich kluczowych grup współtworzących lokalną rzeczywistość (samorząd, biznes, edukacja, organizacje pozarządowe). Problem migracji mieszkańców, dotyczący zresztą większości samorządów w regionie, niwelowany może być poprzez przedstawienie i promowanie interesujących ofert rozwoju w Mieroszowie. Składać się na to powinny procesy walki z bezrobociem, efektywnego zarządzania publicznego,

stwarzania warunków do zmniejszania bezrobocia, przedstawienia atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu, poprawy jakości edukacji, inwestycji w infrastrukturę społeczną i techniczną. Kompleksowe podejście do zdiagnozowanych problemów daje znacznie większą szansę na ich finalne rozwiązanie. Doraźne, krótkotrwałe działania odsuwają tylko problemy w czasie.

Wśród szans rozwojowych pojawiających się w bliższym i dalszym otoczeniu wymienić można te, które stosunkowo łatwo wykorzystać i mają one znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy w dającej się przewidzieć przyszłości. Bezsporna jest kwestia wykorzystywania środków unijnych (także w ramach nowopowstałej Aglomeracji Wałbrzyskiej) w ujęciu krajowym oraz w ramach dalszego poszerzania współpracy transgranicznej. Odnosząc się do potencjalnego rozwoju w oparciu o sektor turystyczny istotny jest wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania wolnego czasu, turystyką uzdrowską oraz weekendową. Korzystne jest również zainteresowanie dobrami kultury oraz wzrastające potrzeby edukacyjne społeczności.

W przypadku zagrożeń, część z nich wydaje się być szczególnie niekorzystna w kontekście dynamizowania rozwoju gminy. Wymienić można w tym wypadku bardzo wysokie bezrobocie w powiecie i wciąż stosunkowo wysokie w skali województwa, niż demograficzny i proces starzenia się społeczeństwa, biurokrację w instytucjach publicznych i niejednoznaczne przepisy prawa, niedopasowanie oferty edukacyjnej do wymogów rynku pracy. Nie wszystkie zagrożenia wymienione w analizie można w sposób łatwy i szybki rozwiązywać z poziomu samorządu, jednak w przypadku efektywnego wykorzystania wspomnianych wcześniej silnych stron i pojawiających się szans, można znacząco ograniczyć ich negatywne konsekwencje.

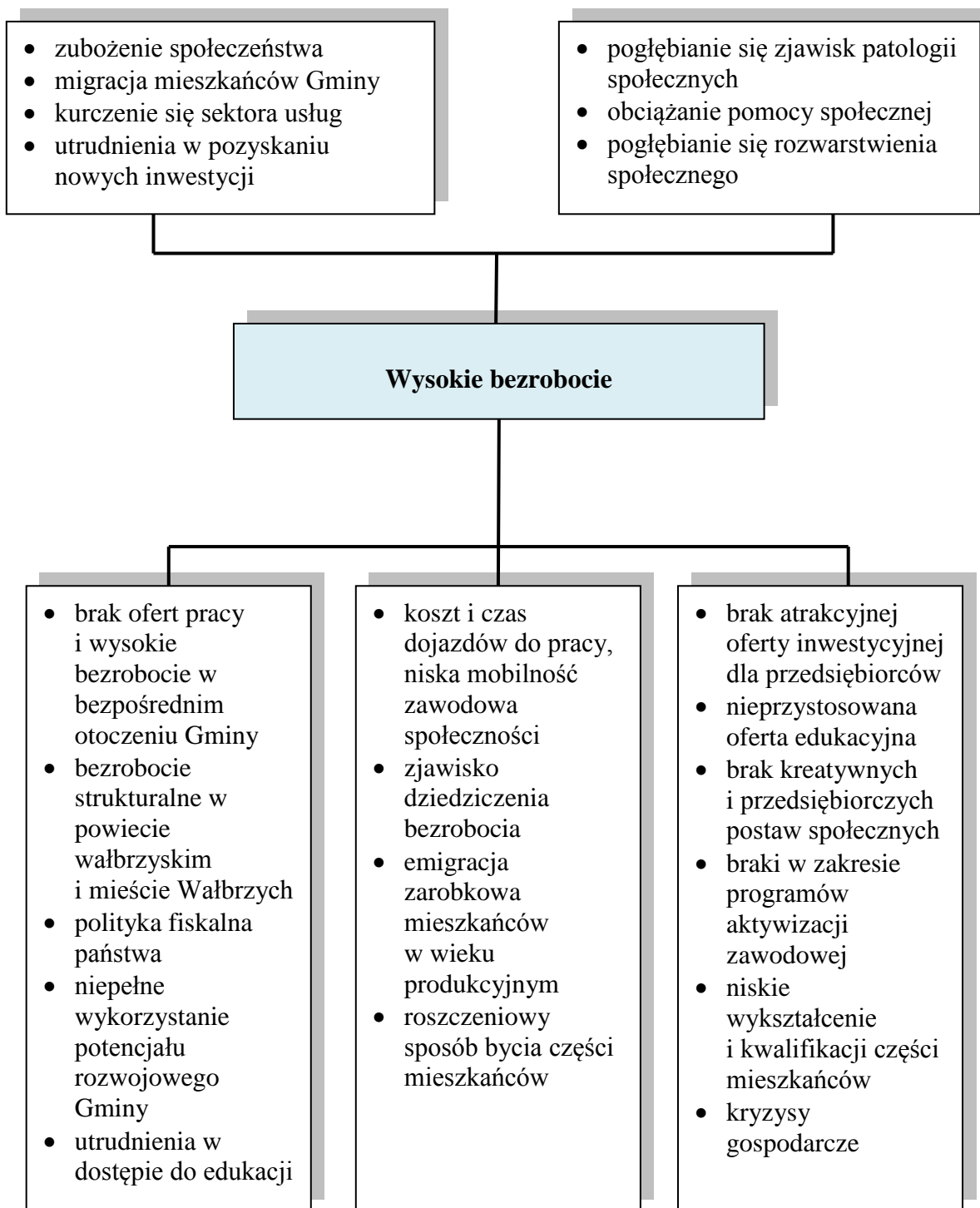
4. Drzewa problemów Gminy Mieroszów

Drzewo problemów jest kolejnym, obok analizy SWOT, która jest najpopularniejszą metodą planowania strategicznego, pomocniczym narzędziem mającym na celu diagnozę kluczowych problemów rozwojowych, które dotyczą danej jednostki terytorialnej. Samo narzędzie wywodzi się z metodologii Project Cycle Management, popularnej chociażby przy tworzeniu wniosków o współfinansowanie projektów z europejskich funduszy. Drzewo problemów jest wykorzystywane do analizowania trudności, wąskich gardeł rozwojowych, głównych przeszkód do przezwyciężenia. W przypadku postawienia problemu kluczowego analizowane są jego przyczyny oraz skutki, które dany problem generuje.

W odniesieniu do Gminy Mieroszów w ramach pogłębionych warsztatów strategicznych i burzy mózgów wybrane zostały cztery kluczowe problemy, wśród których znalazło się wysokie bezrobocie, zły stan infrastruktury technicznej, migracja mieszkańców gminy, ograniczona aktywność społeczności lokalnej. Problemów jest oczywiście więcej, należy jednak pamiętać, że umiejętność zdiagnozowania i przedstawienia kwestii kluczowych ułatwia planowanie przyszłych działań zaradczych mających swoje odzwierciedlenie w drzewie celów strategii.

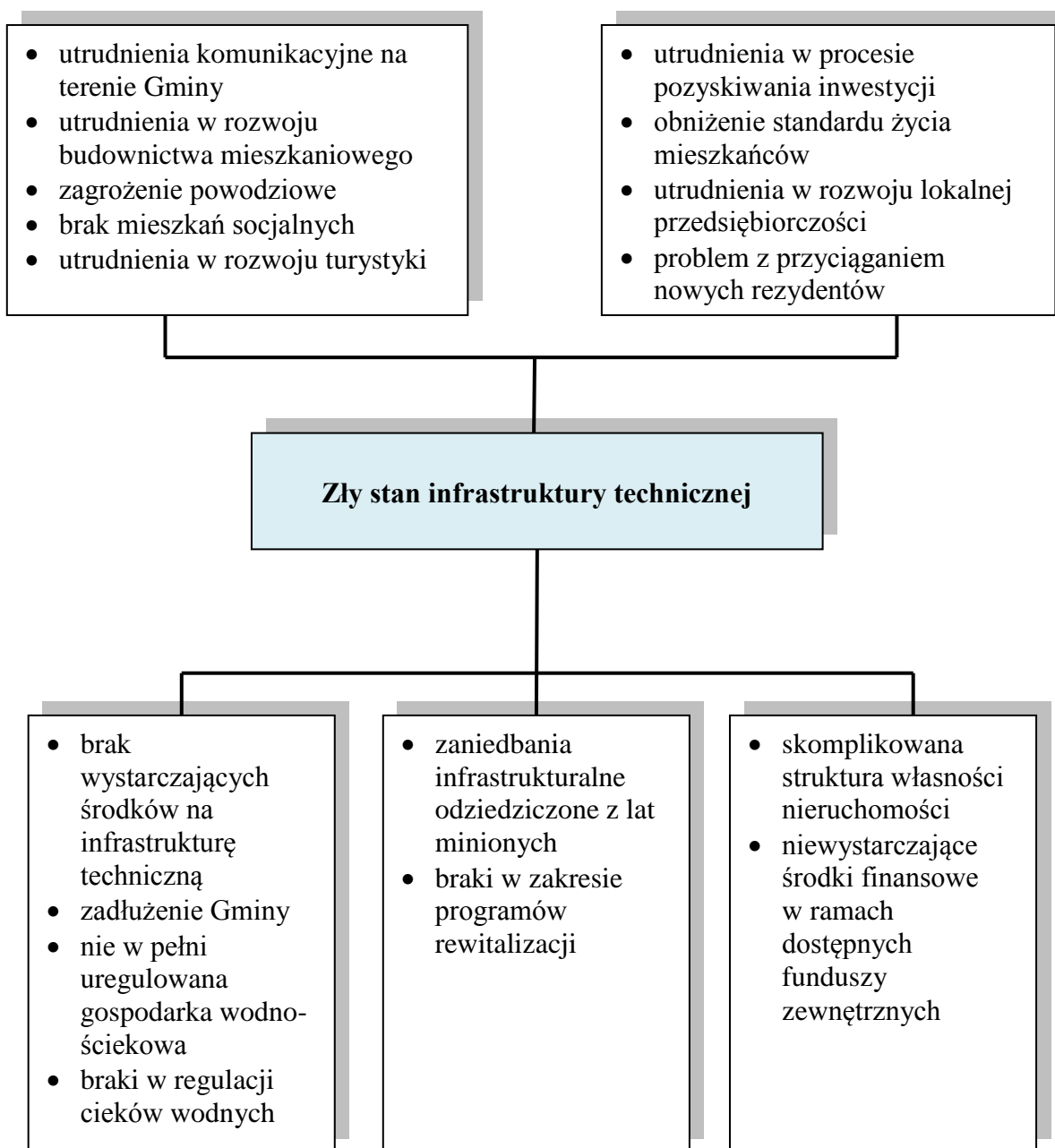
Sam proces konstrukcji drzew problemowych przebiegał zgodnie ze sztuką wykorzystywania tego narzędzia. Problemy zostały sformułowane w odniesieniu do negatywnych sytuacji, są one jak najbardziej realne, zaburzają proces rozwoju gminy w chwili obecnej i będą oddziaływać negatywnie w najbliższym czasie. Diagnoza problemu nie oznacza automatycznie niemożności jego rozwiązania, odnosi się natomiast do kluczowych wyzwań na przyszłość. Ustalona została następująca hierarchia przyczynowo skutkowa. Problemy, które powodują bezpośrednio problem główny, zostały umieszczone poniżej, natomiast problemy, które są bezpośrednimi efektami problemów głównych, umieszczono powyżej.

Rys. 54. Drzewo problemu „Wysokie bezrobocie”

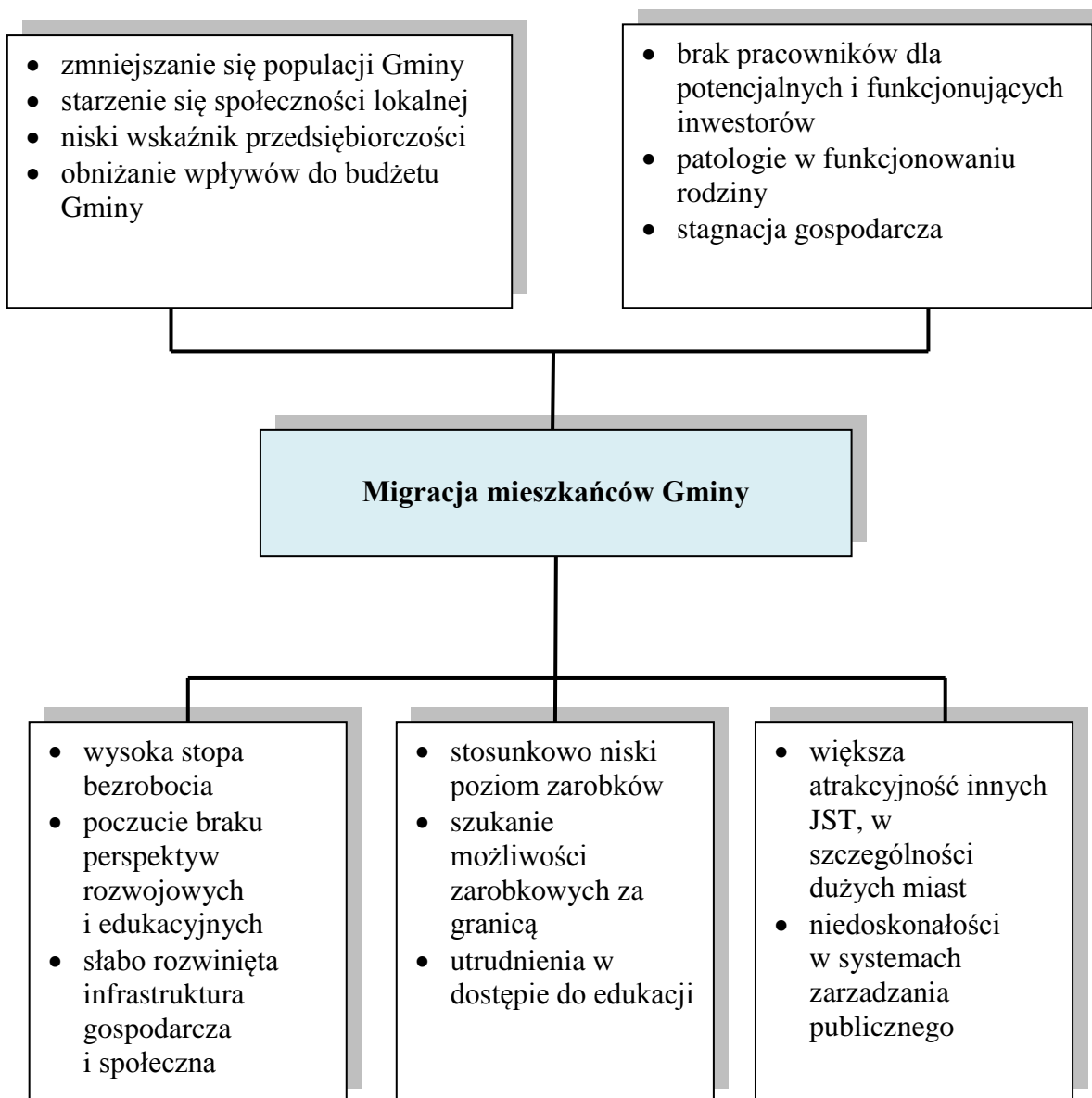
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych warsztatów strategicznych

Rys. 55. Drzewo problemu „Zły stan infrastruktury technicznej”

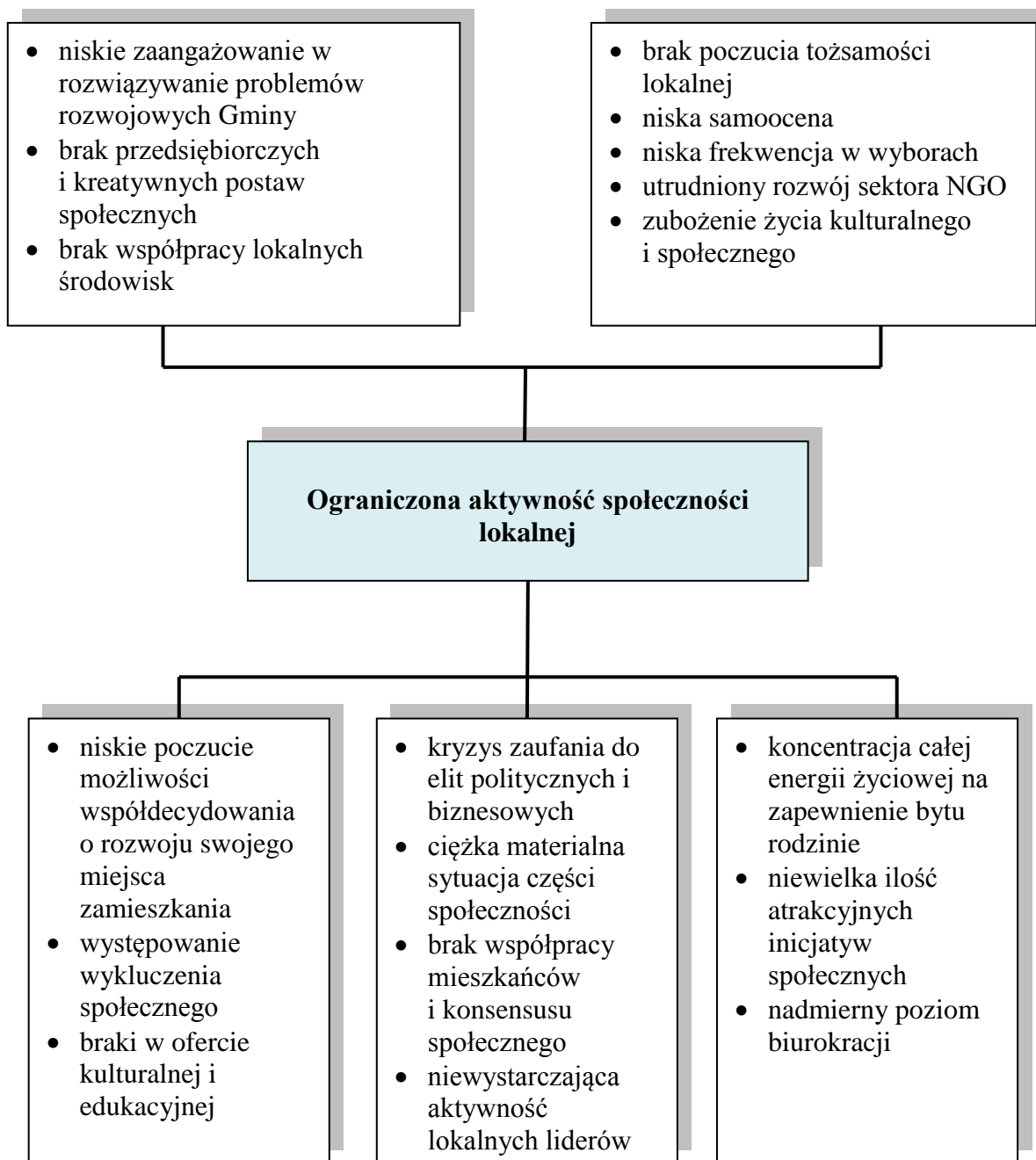
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych warsztatów strategicznych

Rys. 56. Drzewo problemu „Migracja mieszkańców Gminy”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych warsztatów strategicznych

Rys. 57. Drzewo problemu „Ograniczona aktywność społeczności lokalnej”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych warsztatów strategicznych

Zaprezentowane drzewa problemów dają stosunkowo całościowy obraz występujących zjawisk problemowych. Potwierdzają one również sytuację gminy przedstawioną w diagnozie oraz są komplementarne z analizą SWOT.

5. Określenie misji i wizji, scenariusze rozwojowe

Misja w odniesieniu do organizacji, najogólniej rzecz ujmując, to zestaw względnie trwałych dążeń, celów, na które zorientowane są lub powinny być działania podejmowane przez jej uczestników, to samookreślenie się organizacji poprzez odpowiedź na pytania⁷: po co organizacja istnieje, do czego ma dążyć, co ma osiągnąć, czyje i jakie potrzeby powinna zaspakajać, jakie jest jej społeczne posłannictwo?

Misja organizacji wyznacza powód jej istnienia, wyróżniający ją od wszystkich innych podmiotów. Misję można opisać w kategoriach wyrobów, rynków, usług i klientów. Misję organizacji przekłada się na zadania, które należy wykonać, by zrealizować założone cele. Definiowanie misji jest ważnym krokiem w formułowaniu celów strategicznych i operacyjnych. Misja wyznacza fundamentalny a równocześnie unikatowy stan przyszły, do którego organizacja zmierza. Misja jest ogólnym stwierdzeniem najbardziej podstawowych intencji.

W odniesieniu do misji jednostki terytorialnej powyższe założenia powinny zostać zmodyfikowane pod kątem specyfiki danego podmiotu. Można jednak założyć, że fundamentalne elementy misji zostają zachowane.

Wizję można rozumieć jako obraz przyszłości, który chcemy wykreować. Jest to podstawowa aspiracja, która powinna być wspólna dla wszystkich, którzy chcą osiągnąć pożądany stan rzeczywistości.

Misja Gminy Mieroszów

„Poprawa jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie przedsiębiorczości w oparciu o wykorzystanie potencjału społeczno – gospodarczego, zasobów naturalnych oraz nowoczesnych inwestycji infrastrukturalnych.

---

⁷ A. Koźmiński, W. Piotrowski, *Zarządzanie. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa 2000.

Wizja Gminy Mieroszów

„Gmina Mieroszów miejscem atrakcyjnym dla realizacji aspiracji zawodowych i osobistych mieszkańców, zbudowanym w oparciu o istniejące zasoby i potencjał społeczności lokalnej. Otwartym na potrzeby zmieniającego się otoczenia z uwzględnieniem partycypacji społecznej i konsensusu na rzecz dobra wspólnego i działań prorozwojowych.

Misja gminy jest odpowiedzią na ogólne przesłanki funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego, których celem są, przyjmując w uproszczeniu, nieustanne działania prowadzące do wzrostu jakości życia swoich społeczności. W przypadku Gminy Mieroszów misja ta opiera się o efektywne wykorzystanie posiadanych potencjałów, ze szczególnym uwzględnieniem warunków klimatycznych, walorów turystycznych, przedsiębiorczości oraz zasobów naturalnych i produktów kultury. Potencjał geograficzny, w odniesieniu do położenia gminy, ma za zadanie przekuć potencjalną słabość jednostki w jej atut. Gmina położona przy granicy z Republiką Czeską powinna czerpać siłę z dobrodziejstw wielokulturowości i współpracy międzynarodowej. Ponadto, peryferyjne położenie (względem centralnych części regionu, dużych ośrodków przemysłowych i głównych szlaków komunikacyjnych) sprzyjać może rozwojowi uzdrowiskowości, turystyki i rekreacji. Potencjalni turyści i wycieczkowicze coraz częściej poszukują ustronnych miejsc z bogatą ofertą spędzania wolnego czasu.

Z kolei wizja, będąca w tym wypadku przejawem aspiracji rozwojowych gminy, pokazuje jej wyidealizowany obraz w przyszłości, pożądany stan do którego należy dążyć. Kluczowym elementem tego stanu jest zmiana wizerunku gminy na miejsce sprzyjające spełnianiu swoich dążeń, zarówno zawodowych, jak i personalnych.

W odniesieniu do konsensusu, wymienionego w wizji Gminy Mieroszów, można sformułować kilka rekomendacji mających na celu usprawnienie procesu realizacji samej strategii⁸:

---

⁸ A. Raszkowski, *Kształtowanie konsensusu społeczności regionalnych na rzecz realizacji RSI*, „Innowacyjność europejskiej przestrzeni regionalnej a dynamika rozwoju gospodarczego”, pod red. D. Strahl, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu 2010.

- rola konsensusu społeczności lokalnych na rzecz realizacji założeń strategii powinna być, co najmniej tak istotna, jak w przypadku konsensusu zaistniałego na etapie formułowania poszczególnych zapisów. Należy dołożyć wszelkich starań na rzecz aktywizacji wszystkich zainteresowanych środowisk w procesie urzeczywistniania zapisów strategii,
- uznanie celów strategicznych, operacyjnych zawartych w strategii za własne przez społeczności lokalne, warunkuje sprawną realizację założeń opracowania,
- wokół kluczowych projektów z punktu widzenia gminy powinny być prowadzone zintensyfikowane, permanentne konsultacje społeczne. Wypracowany konsensus społeczności lokalnej powinien mieć solidne fundamenty i dawać mandat społeczny do realizacji wybranych projektów,
- wszystkie procesy towarzyszące realizacji strategii (np. implementacja konkretnych działań, pogłębianie konsensusu społecznego, monitoring) powinny mieć zapewnione wsparcie przez władz samorządowych na poziomie struktur wykonawczych, zapewniające płynną i nieprzerwaną działalność,
- samorząd lokalny może być „drogowskazem” i pomocą w zakresie kreowania partnerskich inicjatyw na rzecz rozwoju w gminie i zacieśniania konsensusu społeczności lokalnych. W ramach pomocy doradczej dla lokalnych podmiotów samorząd może pomagać w poszukiwaniu zdywersyfikowanych źródeł finansowania projektów,
- jedną z ważniejszych funkcji strategii można określić jako integrację lokalnych środowisk i poszukiwanie konsensusu wśród podmiotów kształtujących procesy rozwojowe w gminie,
- mechanizmy tworzenia konsensusu społeczności lokalnych powinny przesunąć swój środek ciężkości ze zbiorowych konsultacji w kierunku partnerstwa poszczególnych instytucji, samorządów,
- proces realizacji strategii powinien mieć charakter zrównoważony, obejmujący swym oddziaływaniem możliwie najszerszą część podmiotów lokalnej społeczności zainteresowanych urzeczywistnieniem celów sformułowanych w dokumencie,
- rola mediów lokalnych może mieć niebagatelne znaczenie w aspekcie kształtowania konsensusu, promowania, edukowania i rozpowszechniania zagadnień związanych z rozwojem lokalnym,
- budowie konsensusu społeczności lokalnych sprzyja zaangażowanie i pomoc instytucji otoczenia biznesu na rzecz przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność gospodarczą lub chcą zainwestować w gminie.

Konsensus jest niewątpliwie ważnym elementem procesu budowania partycypacyjnej, otwartej społeczności lokalnej. Usprawnia realizację strategii i daje szansę na długofalowy wzrost oparty na nowoczesnym spojrzeniu na rozwój lokalny i gospodarkę ogółem.

W oparciu o dotychczasowe analizy, elementy diagnozy społeczno-ekonomicznej, analizę SWOT, drzewa problemów, misję i wizję oraz burzę mózgów na warsztatach strategicznych przedstawione zostały trzy potencjalne scenariusze rozwojowe gminy na przyszłość. Scenariusze charakteryzują się ujmowaniem rozwoju lokalnego w danej kategorii, nie odwołują się do klasycznego podziału na przyszłość widzianą w pozytywnym lub negatywnym wymiarze. Takie podejście powinno być bardziej użyteczne w wybieraniu kluczowych kierunków rozwoju, decydowaniu o realizacji konkretnych projektów. Scenariusze mogą zazębiać się i uzupełniać w swoim oddziaływaniu. Nie wykluczają się wzajemnie. Można natomiast obrać jeden ze scenariuszy jako wiodący, kluczowy.

Tab. 2. *Scenariusze rozwojowe Gminy Mieroszów*

Scenariusz	Charakterystyka
<i>Turystyczno-rekreacyjny</i>	Przyjmujemy założenie dalszego wzrostu zamożności społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem szczebla lokalnego, subregionalnego oraz regionalnego. Wzrasta zainteresowanie turystyką krajową, w tym aktywną, weekendową, uzdrowiskową, event'ową oraz agroturystyką. Powodzenie scenariusza opiera się m.in. na potencjale Sokołowska, lotnictwa bezsilnikowego, unikalnych walorów klimatycznych, infrastruktury turystycznej, organizowanych imprez kulturalnych. Równocześnie, realizowane są kolejne projekty współfinansowane ze środków europejskich w rozwój sektora turystycznego. Wykorzystywany jest potencjał i doświadczenie organizacji pozarządowych, w proces dynamizowania rozwoju włączają się lokalni liderzy i środowiska opiniotwórcze.
<i>Przemysłowo-usługowy</i>	Opieramy się na kluczowym znaczeniu sektora małych i średnich przedsiębiorstw w niwelowaniu zjawiska bezrobocia oraz wzrastaniu zamożności lokalnej społeczności. Stymulowanie przedsiębiorczości jest jednym z głównych elementów strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, jest ona promowana i wspomagana. Prowadzone są zakrojone na szeroką skalę działania inwestycyjne we współpracy z lokalnymi i regionalnym światem biznesu. Funkcjonuje, w ramach możliwości prawnych, efektywny system ulg i zwolnień dla przedsiębiorców. Wzrasta procent zatrudnionych

	<p>w sektorze usług, będący znakiem dorównywania gospodarki do standardów najbardziej rozwiniętych regionów. Inwestycje wspierające rozwój przemysłu i usług realizowane są zarówno przez gminę, jak i przedsiębiorców, posiadających wiedzę i know-how na temat pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania (m.in. fundusze unijne).</p>
<p><i>Aktywizacji społeczność lokalnej</i></p>	<p>Rozwój gminy w oparciu o aktywowanie ludzkich potencjałów. Wspieranie i współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi. Realizacja programów przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego oraz dziedziczenia bezrobocia. Współpraca lokalnych środowisk w zakresie dopasowywanie oferty edukacyjno-szkoleniowej do wymogów współczesnego rynku pracy. Promowanie projektów w ramach kreatywności opartej na kulturze. Osiąganie drogą konsultacji społecznych konsensusu na rzecz głównych kierunków rozwojowych Gminy. Samorząd jako naturalny kreator inwestycji, projektów w ramach partnerstwa lokalnych i regionalnych podmiotów. Wzmacnianie tożsamości lokalnej mieszkańców.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych warsztatów strategicznych

6. Cele strategiczne i operacyjne Gminy Mieroszów

Nadchodzący czas powinien sprzyjać przyspieszeniu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Przesłankami tej korzystnej sytuacji mogą być środki do pozyskania z funduszy europejskich, stopniowe wychodzenie kraju ze spowolnienia gospodarczego, rozwój sektora turystycznego, współpracy transgranicznej, czy większa aktywność lokalnej społeczności. W odniesieniu do potrzeby wykorzystania tych potencjalnych szans rozwojowych stworzony został, w oparciu o przeprowadzone analizy i warsztaty strategiczne, zestaw celów strategicznych Gminy Mieroszów, wraz z przypisanymi im celami operacyjnymi. Za kluczowe cele w gminie uznano:

- rozwój turystyki aktywnej i uzdrowiskowej,
- wspieranie przedsiębiorczości,
- rozwój infrastruktury społecznej,
- stymulowanie rynku pracy,
- rozwój infrastruktury technicznej,
- restrukturyzacja rolnictwa,
- wspieranie kreatywności, innowacyjności i społeczeństwa cyfrowego,
- poprawa wizerunku oraz kreowanie marki Gminy Mieroszów,
- współpraca transgraniczna.

Jako materiał poglądowy poniżej zaprezentowane zostały cele strategii EUROPA 2020. Nie jest możliwe precyzyjne porównywanie problemów rozwojowych gminy z całą europejską przestrzenią, to jednak można zwrócić uwagę na tendencje rozwojowe, obszary kluczowe, nowe priorytety mające na celu stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego. Przyjmując taki klucz porównawczy można zauważyć, że część z priorytetów rozwojowych jest kompatybilna z celami gminy (np. zatrudnienie i umiejętności, edukacja, konkurencyjność, walka z ubóstwem).

Tab. 3. Cele strategii EUROPA 2020

Inteligentny rozwój	Zrównoważony rozwój	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu
<i>Innowacje</i>	<i>Klimat, energia i mobilność</i>	<i>Zatrudnienie i umiejętności</i>
Przewodni projekt UE „Unia	Przewodni projekt UE	Przewodni projekt UE

<p>innowacji” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii.</p>	<p>„Europa efektywnie korzystająca z zasobów” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej.</p>	<p>„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” ma na celu modernizację rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy.</p>
<p><i>Edukacja</i></p> <p>Przewodni projekt UE „Młodzież w drodze” ma na celu poprawę wyników systemów kształcenia oraz podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej.</p>	<p><i>Konkurencyjność</i></p> <p>Przewodni projekt UE „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” ma na celu poprawę otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieranie rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych.</p>	<p><i>Walka z ubóstwem</i></p> <p>Przewodni projekt UE „Europejski program walki z ubóstwem” ma na celu zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.</p>
<p><i>Spółczesność cyfrowa</i></p> <p>Przewodni projekt UE „Europejska agenda cyfrowa” ma na celu upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.</p>		

Źródło: *Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu EUROPA 2020*, Komisja Europejska, Bruksela 2010.

Cele Gminy Mieroszów są odpowiedzią i konsekwencją diagnozy i wniosków płynących z analizy SWOT oraz drzew problemów. Sformułowane zostały podczas warsztatów strategicznych i są oddolną inicjatywą społeczności. Zauważyć należy, że współgrają one z ogólnie przyjętą linią rozwojową Mieroszowa. Restrukturyzacja rolnictwa ma z jednej strony poprawić sytuację gospodarstw rolnych, z drugiej jest znakiem ewoluowania lokalnej aktywności w stronę sektorów przemysłu i usług, turystyki (w tym agroturystyki). Poprawa wizerunku jest naturalną konsekwencją rozwoju opartego na funkcjach turystycznych,

czy też utożsamianiu się mieszkańców z miejscem swojego zamieszkania. Za cel nadrzędny, horyzontalny obrano wzrost jakości życia społeczności Gminy Mieroszów. Przez jakość życia należy rozumieć w tym przypadku połączenie materialnych aspektów życia (np. wynagrodzenie, dostępność do urządzeń infrastruktury społecznej i technicznej) oraz elementów odnoszących się do odczuwania ogólnego zadowolenia z sytuacji życiowej (np. odczuwania prestiżu z miejsca zamieszkania, stanu zdrowia, możliwości zaspakajania aspiracji zawodowych i prywatnych, pozytywnych relacji międzyludzkich). Drzewo celów zostało skonstruowane w taki sposób, żeby objąć swoim oddziaływaniem możliwie najszerszą liczbę przyszłych działań do realizacji.

Tab. 4. *Drzewo celów Gminy Mieroszów*

CEL STRATEGICZNY HORYZONTALNY Wzrost jakości życia społeczności Gminy Mieroszów	
Cel strategiczny 1 – Rozwój turystyki aktywnej i uzdrowiskowej	
Cel operacyjny 1.1.	Kompleksowa inwentaryzacja zasobów turystycznych Gminy
Cel operacyjny 1.2.	Rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej (m.in. ścieżki rowerowe, trasy narciarskie, oznakowanie szlaków turystycznych, połączenie komunikacyjne)
Cel operacyjny 1.3.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwoju turystyki
Cel operacyjny 1.4.	Wykorzystanie potencjału Sokołowska jako centrum uzdrowiskowo – rekreacyjnego
Cel operacyjny 1.5.	Rozwój turystyki kwalifikowanej, aktywnej i weekendowej
Cel operacyjny 1.6.	Rozwój turystyki lotniczej
Cel operacyjny 1.7.	Wspieranie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej o podwyższonym standardzie
Cel operacyjny 1.8.	Rozwój oferty taniej bazy noclegowej
Cel operacyjny 1.9.	Aktywny udział w organizacjach wspierających rozwój turystyki
Cel operacyjny 1.10.	Usprawnienie informacji turystycznej
Cel operacyjny 1.11.	Utworzenie lokalnej organizacji turystycznej
Cel operacyjny 1.12.	System zachęt inwestycyjnych dla nowych przedsiębiorców
Cel operacyjny 1.13.	Stworzenie spójnego produktu turystycznego
Cel strategiczny 2 – Wspieranie przedsiębiorczości	
Cel operacyjny 2.1.	System ulg i zwolnień dla rozwoju przedsiębiorczości
Cel operacyjny 2.2.	Wykorzystywanie lokalnych zasobów (m.in. wyroby z kamienia, porcelana)
Cel operacyjny 2.3.	Zwiększenie efektywności sprzedaży gminnych nieruchomości
Cel operacyjny 2.4.	Uporządkowanie spraw struktury własności nieruchomości w Gminie

Cel operacyjny 2.5.	Wsparcie przedsiębiorców w zakresie promocji i reklamy (m.in. ekspozycje na targach, zbiorcze oferty przedsiębiorców)
Cel operacyjny 2.6.	Wspieranie działalności instytucji otoczenia biznesu
Cel operacyjny 2.7.	Rozwój podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "INVEST-PARK"
Cel operacyjny 2.8.	Szkolenia dla sektora MSP w zakresie pozyskiwania środków na finansowanie inwestycji
Cel operacyjny 2.9.	Usprawnianie procedur administracyjnych na rzecz poprawy jakości obsługi przedsiębiorców
Cel operacyjny 2.10.	Wspieranie projektów biznesowych przyjaznych dla środowiska
Cel operacyjny 2.11.	Przygotowanie terenów inwestycyjnych
Cel operacyjny 2.12.	Dostosowywanie oferty edukacyjnej dla potrzeb MSP
Cel strategiczny 3 – Rozwój infrastruktury społecznej	
Cel operacyjny 3.1.	Rozwój i modernizacja Mieroszowskiego Centrum Kultury
Cel operacyjny 3.2.	Udostępnianie obiektów gminnych dla sektora NGO
Cel operacyjny 3.3.	Poprawa warunków technicznych funkcjonowania obiektów infrastruktury społecznej (m.in. kultura, sport, edukacja, pomoc społeczna, służba zdrowia)
Cel operacyjny 3.4.	Rozwój gminnego monitoringu na rzecz poprawy bezpieczeństwa
Cel operacyjny 3.5.	Działania na rzecz ułatwień dla osób niepełnosprawnych i starszych w tym dostosowanie obiektów użyteczności publicznej
Cel operacyjny 3.6.	Rozwój pomocy społecznej dla osób starszych (m.in. domy dziennego pobytu)
Cel operacyjny 3.7.	Wspieranie rozwoju edukacji przedszkolnej
Cel operacyjny 3.8.	Edukacja ekologiczna społeczności lokalnej
Cel operacyjny 3.9.	Realizacja programów aktywizujących społeczność lokalną (sport, kultura, edukacja)
Cel operacyjny 3.10.	Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych
Cel operacyjny 3.11.	Programy nauki języków obcych
Cel operacyjny 3.12.	Wypracowanie konsensusu społecznego na rzecz kluczowych projektów
Cel operacyjny 3.13.	Promowanie programów w zakresie uczenia się przez całe życie
Cel operacyjny 3.14.	Przeciwdziałanie emigracji młodych ludzi
Cel operacyjny 3.15.	Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej
Cel operacyjny 3.16.	Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej
Cel operacyjny 3.17.	Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego
Cel operacyjny 3.18.	Poszerzanie oferty kulturalnej
Cel strategiczny 4 – Stymulowanie rynku pracy	
Cel operacyjny 4.1.	Stworzenie oferty edukacyjnej odpowiadającej rzeczywistemu zapotrzebowaniu rynku pracy
Cel operacyjny 4.2.	Realizacja projektów przekwalifikowania zawodowego
Cel operacyjny 4.3.	Wspieranie inicjatyw, projektów tworzących miejsca pracy
Cel operacyjny 4.4.	Pozyskiwanie środków zewnętrznych na programy edukacyjne i szkoleniowe

Cel operacyjny 4.5.	Promocja samozatrudnienia
Cel strategiczny 5 – Rozwój infrastruktury technicznej	
Cel operacyjny 5.1.	Modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej
Cel operacyjny 5.2.	Rozbudowa sieci gazowej
Cel operacyjny 5.3.	Budowa i modernizacja dróg i chodników
Cel operacyjny 5.4.	Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
Cel operacyjny 5.5.	Regulacja cieków wodnych (zabezpieczenie przeciwpowodziowe)
Cel operacyjny 5.6.	Poprawa stanu czystości cieków wodnych
Cel operacyjny 5.7.	Uporządkowanie kwestii segregacji i składowania odpadów komunalnych
Cel operacyjny 5.8.	Wspieranie przywrócenia funkcjonowania stacji benzynowej
Cel operacyjny 5.9.	Wspieranie rozwoju transportu kolejowego
Cel operacyjny 5.10.	Rozwój budownictwa komunalnego i jednorodzinnego
Cel operacyjny 5.11.	Rewitalizacji gminnych parków
Cel operacyjny 5.12.	Rewitalizacji gminnych budynków
Cel strategiczny 6 – Restrukturyzacja rolnictwa	
Cel operacyjny 6.1.	Rozwój hodowli zwierząt
Cel operacyjny 6.2.	Rozwój rolnictwa ekologicznego
Cel operacyjny 6.3.	Rozwój agroturystyki
Cel operacyjny 6.4.	Podnoszenie kwalifikacji i konkurencyjności producentów rolnych
Cel operacyjny 6.5.	Wspieranie rozwoju lokalnego przetwórstwa rolnego
Cel operacyjny 6.6.	Reorientacja struktury upraw i hodowli w dostosowaniu do warunków glebowych
Cel operacyjny 6.7.	Konsolidacja małych gospodarstw rolnych na rzecz zwiększania arealów
Cel operacyjny 6.8.	Weryfikacja zasobów rolnych pod kątem przekwalifikowania na działalność pozarolniczą
Cel strategiczny 7 – Wspieranie kreatywności, innowacyjności i społeczeństwa cyfrowego	
Cel operacyjny 7.1.	Rozwój szerokopasmowego internetu
Cel operacyjny 7.2.	Wdrażanie nowych systemów usprawniających obsługę klienta wewnętrznego i zewnętrznego
Cel operacyjny 7.3.	Wykorzystanie potencjału kreatywnego lokalnych liderów
Cel operacyjny 7.4.	Doskonalenie systemu zarządzania publicznego
Cel operacyjny 7.5.	Tworzenie oferty edukacyjnej dla osób starszych (m.in. obsługa komputera, nauka języków obcych)
Cel operacyjny 7.6.	Rozwój inicjatyw klastrowych (m.in. lotnictwo bezsilnikowe)
Cel operacyjny 7.7.	Wspieranie innowacyjnych projektów sektora MSP i NGO
Cel operacyjny 7.8.	Rozwój stref bezpłatnego dostępu do internetu
Cel operacyjny 7.9.	Rozwój infrastruktury e – urzędu
Cel strategiczny 8 – Poprawa wizerunku oraz kreowanie marki Gminy Mieroszów	

Cel operacyjny 8.1.	Określenie grup docelowych dla realizowanych działań promocyjnych
Cel operacyjny 8.2.	Realizacja kompleksowych kampanii promocyjnych na szczeblu lokalnym i regionalnym
Cel operacyjny 8.3.	Uczestnictwo w targach turystycznych
Cel operacyjny 8.4.	Zacieśnianie współpracy z gminami ościennymi
Cel operacyjny 8.5.	Poprawa estetyki przestrzeni lokalnej
Cel operacyjny 8.6.	Wykorzystanie potencjału tradycji sportów zimowych i lotniczych
Cel operacyjny 8.7.	Projekty promocyjne oparte na potencjale Sokołowska
Cel operacyjny 8.8.	Promocja oparta na potencjale Aglomeracji Wałbrzyskiej
Cel operacyjny 8.9.	Wdrożenie systemu identyfikacji wizualnej
Cel operacyjny 8.10.	Promocja Gminy w oparciu o imprezy kulturalne i sportowe
Cel operacyjny 8.11.	Promocja produktów lokalnych, zabytków oraz dóbr kultury
Cel strategiczny 9 – Współpraca transgraniczna	
Cel operacyjny 9.1.	Realizacja wspólnych projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej (obszary infrastruktury technicznej i społecznej)
Cel operacyjny 9.2.	Działania na rzecz rozwoju kolei transgranicznej
Cel operacyjny 9.3.	Stworzenie wspólnej, polsko-czeskiej, oferty turystycznej
Cel operacyjny 9.4.	Wymiana dzieci i młodzieży
Cel operacyjny 9.5.	Wizyty studyjne przedstawicieli partnerskich samorządów

Zródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych warsztatów strategicznych

Efektywna realizacja celów uwarunkowana jest wieloma czynnikami, wśród których wymienić można przykładowo sprawny proces zarządzania publicznego, dobór właściwych działań, zadań w ramach realizacji poszczególnych celów operacyjnych, efektywny monitoring, itp. Jednym z ważnych elementów warunkujących realizację celów strategii, który jest często pomijany, jest wypracowanie konsensusu społeczności lokalnej na rzecz ich akceptacji (w fazie przygotowania) i wspierania (w fazie realizacji). Konsensus jest o tyle istotny, że wszystkie cele, kierunki rozwojowe w relacji do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, wypracowane na zasadzie obopólnej zgody i zrozumienia, mają znacznie łatwiejszą drogę do późniejszej realizacji.

7. Zbieżność założeń strategii z zewnętrznymi i wewnętrznymi opracowaniami strategicznymi

Założenia, cele strategiczne opracowania są spójne z podstawowymi dokumentami strategicznymi zarówno na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym, jak i subregionalnym (powiatowym). W ramach analizy zbieżności celów pod uwagę wzięto następujące dokumenty:

- EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (projekt),
- Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020,
- Strategia rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013 – 2020,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Wałbrzycha do 2013 roku,
- Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Mieroszów na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie”,
- Strategia Rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2013.

W ramach analizy powyższych opracowań strategicznych brany był pod uwagę, jeżeli było to możliwe, szczebel celów strategicznych lub obszarów priorytetowych.

Tab. 5. Zbieżność założeń, celów strategicznych Gminy Mieroszów z podstawowymi opracowaniami strategicznymi szczebla europejskiego, krajowego, regionalnego i subregionalnego

CEL STRATEGICZNY HORYZONTALNY Wzrost jakości życia społeczności Gminy Mieroszów	
Cel strategiczny 1 – Rozwój turystyki aktywnej i uzdrowiskowej	
Dokument	Zbieżne założenia
EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego	Zrównoważony Rozwój – Konkurencyjność

i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (projekt)	Filar terytorialnego równoważenia rozwoju – Rozwój regionalny
Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo	Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	Cel 3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MSP
Strategia rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013 – 2020	Priorytet PR3. Przyjazna przestrzeń turystyczna
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Wałbrzycha do 2013 roku	Ład gospodarczy
Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Mieroszów na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie”	Cel strategiczny 1: Nowoczesna infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna Cel strategiczny 2: Wzmocnienie pozycji subregionu „Góry Wałbrzyskie” na rynku turystycznym Cel strategiczny 3: Partnerstwo na rzecz rozwoju turystyki
Strategia Rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2013	Cel strategiczny – Promocja powiatu
Cel strategiczny 2 – Wspieranie przedsiębiorczości	
Dokument	Zbieżne założenia
EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Zrównoważony Rozwój – Konkurencyjność Rozwój Sprzyjający Włączeniu Społecznemu – Zatrudnienie i Umiejętności
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności –	Filar innowacyjność – Kreatywność indywidualna i innowacyjna gospodarka

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (projekt)	Filar innowacyjność – Polska Cyfrowa Filar terytorialnego równoważenia rozwoju – Transport
Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo	Cel II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów Cel 2. Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	Cel 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej Cel 3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MSP Cel 5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych
Strategia rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013 – 2020	Priorytet PR1. Dynamiczna gospodarka i innowacyjna przedsiębiorczość Priorytet PR4. Sprawna i efektywna infrastruktura
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Wałbrzycha do 2013 roku	Ład środowiskowy Ład gospodarczy
Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Mieroszów na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie”	Cel strategiczny 1: Nowoczesna infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna Cel strategiczny 3: Partnerstwo na rzecz rozwoju turystyki
Strategia Rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2013	Cel strategiczny – Edukacja Cel strategiczny – Przeciwdziałanie bezrobociu
Cel strategiczny 3 – Rozwój infrastruktury społecznej	
Dokument	Zbieżne założenia
EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Inteligentny Rozwój – Edukacja Rozwój Sprzyjający Włączeniu Społecznemu – Zatrudnienie i Umiejętności Rozwój Sprzyjający Włączeniu Społecznemu – Walka z Ubóstwem
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (projekt)	Filar innowacyjność – Kreatywność indywidualna i innowacyjna gospodarka Filar innowacyjność – Kapitał ludzki Filar efektywność – Kapitał społeczny

Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo	Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego Cel III.1. Integracja społeczna Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów Cel 2. Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	Cel 7. Włączenie społeczne i podnoszenie poziomu życia Cel 8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne
Strategia rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013 – 2020	Priorytet PR2. Aktywna społeczność i atrakcyjne środowisko zamieszkania Priorytet PR6. Trwałe partnerstwo
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Wałbrzycha do 2013 roku	Ład społeczny
Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Mieroszów na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie”	Cel strategiczny 3: Partnerstwo na rzecz rozwoju turystyki
Strategia Rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2013	Cel strategiczny – Edukacja Cel strategiczny – Przeciwdziałanie bezrobociu
Cel strategiczny 4 – Stymulowanie rynku pracy	
Dokument	Zbieżne założenia
EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Rozwój Sprzyjający Włączeniu Społecznemu – Zatrudnienie i Umiejętności Rozwój Sprzyjający Włączeniu Społecznemu – Walka z Ubóstwem Inteligentny Rozwój – Edukacja Inteligentny Rozwój – Innowacje Zrównoważony Rozwój – Konkurencyjność Zrównoważony Rozwój – Klimat, Energia, i Mobilność
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (projekt)	Filar innowacyjność – Kreatywność indywidualna i innowacyjna gospodarka Filar innowacyjność – Polska Cyfrowa Filar innowacyjność – Kapitał ludzki

	Filar terytorialnego równoważenia rozwoju – Rozwój regionalny Filar terytorialnego równoważenia rozwoju – Transport
Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo.	Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela Cel II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów Cel 2. Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	Cel 3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP Cel 6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników
Strategia rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013 – 2020	Priorytet PR1. Dynamiczna gospodarka i innowacyjna przedsiębiorczość Priorytet PR2. Aktywna społeczność i atrakcyjne środowisko zamieszkania
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Wałbrzycha do 2013 roku	Ład społeczny Ład gospodarczy
Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Mieroszów na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie”	Cel strategiczny 3: Partnerstwo na rzecz rozwoju turystyki
Strategia Rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2013	Cel strategiczny – Edukacja Cel strategiczny – Przeciwdziałanie bezrobociu
Cel strategiczny 5 – Rozwój infrastruktury technicznej	
Dokument	Zbieżne założenia
EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Zrównoważony Rozwój – Konkurencyjność Inteligentny Rozwój – Społeczeństwo Cyfrowe
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (projekt)	Filar innowacyjność – Polska Cyfrowa Filar innowacyjność – Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko Filar terytorialnego równoważenia rozwoju – Transport
Strategia Rozwoju Kraju	Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych

2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo.	Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów Cel 2. Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	Cel 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej Cel 4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa Cel 5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych
Strategia rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013 – 2020	Priorytet PR4. Sprawna i efektywna infrastruktura
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Wałbrzycha do 2013 roku	Ład środowiskowy
Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Mieroszów na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie”	Cel strategiczny 1: Nowoczesna infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna
Strategia Rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2013	Cel strategiczny – Przeciwdziałanie bezrobociu
Cel strategiczny 6 – Restrukturyzacja rolnictwa	
Dokument	Zbieżne założenia
EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Zrównoważony Rozwój – Klimat, Energia, i Mobilność
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (projekt)	Filar terytorialnego równoważenia rozwoju – Rozwój regionalny
Strategia Rozwoju Kraju	Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki

2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo.	Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów Cel 2. Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Wałbrzycha do 2013 roku	Ład środowiskowy
Cel strategiczny 7 – Wspieranie kreatywności, innowacyjności i społeczeństwa cyfrowego	
Dokument	Zbieżne założenia
EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Inteligentny Rozwój – Innowacje Inteligentny Rozwój – Edukacja Inteligentny Rozwój – Społeczeństwo Cyfrowe
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (projekt)	Filar innowacyjność – Kreatywność indywidualna i innowacyjna gospodarka Filar innowacyjność – Polska Cyfrowa Filar innowacyjność – Kapitał ludzki Filar efektywność – Kapitał społeczny
Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo.	Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	Cel 1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy Cel 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej Cel 5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych Cel 7. Włączenie społeczne i podnoszenie poziomu życia Cel 8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne
Strategia rozwoju Aglomeracji	Priorytet PR1. Dynamiczna gospodarka i innowacyjna przedsiębiorczość

Wałbrzyskiej na lata 2013 – 2020	Priorytet PR2. Aktywna społeczność i atrakcyjne środowisko zamieszkania Priorytet PR6. Trwałe partnerstwo
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Wałbrzycha do 2013 roku	Ład gospodarczy
Strategia Rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2013	Cel strategiczny – Przeciwdziałanie bezrobociu
Cel strategiczny 8 – Poprawa wizerunku oraz kreowanie marki Gminy Mieroszów	
Dokument	Zbieżne założenia
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów
Strategia rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013 – 2020	Priorytet PR5. Nowy wizerunek miejsca
Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Mieroszów na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie”	Cel strategiczny 1: Nowoczesna infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna Cel strategiczny 2: Wzmocnienie pozycji subregionu „Góry Wałbrzyskie” na rynku turystycznym Cel strategiczny 3: Partnerstwo na rzecz rozwoju turystyki
Strategia Rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2013	Cel strategiczny – Promocja powiatu
Cel strategiczny 9 – Współpraca transgraniczna	
Dokument	Zbieżne założenia
EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Zrównoważony Rozwój – Konkurencyjność
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (projekt)	Filar terytorialnego równoważenia rozwoju – Rozwój regionalny
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów Cel 2. Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych
Strategia Rozwoju	Cel 3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza

Województwa Dolnośląskiego 2020	MSP
Strategia rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2013 – 2020	Priorytet PR6. Trwałe partnerstwo
Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Mieroszów na tle Subregionu Turystycznego „Góry Wałbrzyskie”	Cel strategiczny 3: Partnerstwo na rzecz rozwoju turystyki
Strategia Rozwoju Powiatu Wałbrzyskiego na lata 2005 – 2013	Cel strategiczny – Promocja powiatu

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonej analizy zgodności celów strategicznych Gminy Mieroszów z kluczowymi dokumentami strategicznymi, można stwierdzić, że zbieżność głównych założeń, kierunków rozwojowych jest znaczna. Jest to istotne z kilku powodów. Główną zaletą takiej zbieżności jest ułatwienie aplikowania o fundusze europejskie w nadchodzącym okresie programowania. W większości promowane będą projekty, które angażują kilku partnerów oraz obejmują swoim oddziaływaniem większy obszar regionalnej przestrzeni. Kolejną ważną kwestią jest potencjalna zdolność Gminy Mieroszów do kooperacji, współpracy na rzecz wspólnych projektów rozwojowych, które są zbieżne w swoich kluczowych założeniach. Ważne jest również osiągnięcie konsensusu w odniesieniu do najważniejszych obszarów rozwojowych, w tym kontekście niniejsza zbieżność jest dobrym prognostykiem na przyszłość. Warto zaznaczyć, że cele strategiczne Gminy Mieroszów są zbliżone do głównych trendów i kierunków rozwojowych gospodarki regionalnej w wymiarze krajowym i europejskim, materializują jednocześnie przyszłościowe spojrzenie na zagadnienia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

8. Mierniki realizacji celów strategicznych

Monitoring strategii pozwala kontrolować jej skuteczność, efektywność i korzyści z realizacji jej założeń oraz umożliwia ewaluację obranych kierunków rozwoju. Z uwagi na stosunkowo długi czas obowiązywania dokumentu, może zajść konieczność redefinicji konkretnych celów lub aktualizacji strategii. Za monitoring poszczególnych celów strategicznych powinny być odpowiedzialne, wskazane przez władze lokalne, odpowiednie komórki organizacyjne Urzędu zgodnie ze swymi kompetencjami.

Tab. 6. Przykładowy zestaw wskaźników realizacji celów strategicznych

Cel strategiczny	Przykładowe wskaźniki
<p><i>Cel strategiczny 1 – Rozwój turystyki aktywnej i uzdrowiskowej</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowopowstałych obiektów turystycznych,
	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odrestaurowanych obiektów turystycznych,
	<ul style="list-style-type: none"> • długość nowopowstałych i zmodernizowanych szlaków turystycznych, tras rowerowych, tras narciarskich (w km),
	<ul style="list-style-type: none"> • liczba organizacji pozarządowych partycypujących w projektach turystycznych,
	<ul style="list-style-type: none"> • liczba miejscowych podmiotów oferujących produkty lokalne,
	<ul style="list-style-type: none"> • liczba gospodarstw agroturystycznych,
	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wykreowanych, sieciowych produktów turystycznych, • liczba projektów turystycznych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.
<p><i>Cel strategiczny 2 – Wspieranie przedsiębiorczości</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskaźnik przedsiębiorczości (liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców),
	<ul style="list-style-type: none"> • liczba instytucji otoczenia biznesu, liczba szkoleń zrealizowanych dla przedsiębiorców,
	<ul style="list-style-type: none"> • powierzchnia gminnych terenów pod inwestycje (km²).
<p><i>Cel strategiczny 3 – Rozwój infrastruktury społecznej</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowopowstałych obiektów infrastruktury społecznej,
	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej,
	<ul style="list-style-type: none"> • liczba organizacji pozarządowych,

	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych programów aktywizujących społeczność lokalną, • liczba gminnych obiektów udostępnionych dla sektora NGO, • frekwencja w wyborach samorządowych, • liczba kursów nauki języków obcych, • liczba kursów z zakresu poprawy kwalifikacji zawodowych, • liczba programów edukacyjnych w zakresie ekologii, • liczba osób objętych projektami przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, • liczba imprez kulturalnych.
<i>Cel strategiczny 4 – Stymulowanie rynku pracy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • stopa bezrobocia rejestrowanego, • przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie, • liczba ofert pracy, • liczba projektów z zakresu przekwalifikowania zawodowego, • liczba nowopowstałych przedsiębiorstw.
<i>Cel strategiczny 5 – Rozwój infrastruktury technicznej</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odbiorców gazu sieciowego w gminie, • długość nowych i zmodernizowanych dróg, • długość nowych i zmodernizowanych chodników, • długość zmodernizowanych urządzeń infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, • długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych, • długość uregulowanych cieków wodnych, • ilość stacji benzynowych, • obszar zrewitalizowanych parków, • liczba zrewitalizowanych gminnych budynków, • liczba nowopowstałych budynków budownictwa jednorodzinnego i wielorodzinnego, • udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków do liczby ludności ogółem, • liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów.
<i>Cel strategiczny 6 – Restrukturyzacja rolnictwa</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba ekologicznych gospodarstw rolnych, • ilość szkoleń dla przedstawicieli sektora

	rolniczego,
	• ilość gospodarstw przekwalifikowanych na działalność pozarolniczą,
	• ilość zwierząt hodowlanych,
	• ilość konsolidacji gospodarstw rolnych,
	• ilość gospodarstw agroturystycznych.
<i>Cel strategiczny 7 – Wspieranie kreatywności, innowacyjności i społeczeństwa cyfrowego</i>	• ilość nowych programów wykorzystywanych w Urzędzie Miejskim (z obszaru e-administracji),
	• liczba projektów innowacyjnych lokalnych przedsiębiorców,
	• liczba programów edukacyjnych z obszaru nowych technologii,
	• liczba powstałych innowacyjnych klastrów (np. lotnictwa bezsilnikowego).
<i>Cel strategiczny 8 – Poprawa wizerunku oraz kreowanie marki Gminy Mieroszów</i>	• liczba przeprowadzonych kampanii promocyjnych,
	• ilość projektów promocyjnych wykorzystujących potencjał Sokołowska,
	• ilość wyjazdów na targi turystyczne,
	• ilość wspólnych projektów realizowanych z innymi samorządami,
	• ilość projektów realizowanych w ramach Aglomeracji Wałbrzyskiej,
	• liczba opracowanych materiałów promocyjnych.
<i>Cel strategiczny 9 – Współpraca transgraniczna</i>	• liczba wspólnych projektów realizowanych z zagranicznymi partnerami,
	• uruchomienie połączeń kolei transgranicznej,
	• liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w wymianie i projektach transgranicznych.

Źródło: Opracowanie własne

Lista zaproponowanych wskaźników nie jest zestawieniem zamkniętym, można ją poszerzać zgodnie z zapotrzebowaniem i merytorycznym uzasadnieniem. Ewentualny przyrost/spadek pożądanych wielkości należy skonfrontować z nakładami poniesionymi na konkretne działania, weryfikację przeprowadzamy w określonych ramach czasowych, wyniki mogą stanowić punkt wyjścia do opracowania raportu ewaluacyjnego zawierającego rekomendacje do dalszych działań.

9. Lista lokalnych liderów uczestniczących w warsztatach strategicznych

W warsztatach strategicznych, stanowiących istotną część procesu powstawania strategii, brali udział liczni przedstawiciele środowisk współtworzących gminną rzeczywistość (samorządowcy, przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora NGO, animatorzy i lokalni liderzy) oraz goście z Republiki Czeskiej. Należy podkreślić znaczny wkład uczestników warsztatów w powstanie niniejszego dokumentu oraz wysoki poziom merytoryczny prowadzonych dyskusji.

Tab. 7. Lista osób biorących udział w warsztatach strategicznych

Imię i Nazwisko	Reprezentowana instytucja
Andrzej Laszkiewicz, Burmistrz Mieroszowa - Lider	Urząd Miejski w Mieroszowie
Dorota Bekier, Zastępca Burmistrza - Kierownik Zespołu	Urząd Miejski w Mieroszowie
Małgorzata Prasek, Skarbnik – Członek Zespołu	Urząd Miejski w Mieroszowie
Andrzej Raszkowski - Ekspert Wiodący	Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Marta Sikora – Sekretarz Zespołu	Urząd Miejski w Mieroszowie
Ryszard Gubernat, Przewodniczący Rady Miejskiej Mieroszowa	Rada Miejska Mieroszowa
Eva Muckova — Członek Wspierający	Urząd Miejski w Mezimesti
Pavel Hecko – Członek Wspierający	Urząd Miejski w Mezimesti
Iwona Bukowska– Członek Zespołu	Urząd Miejski w Mieroszowie
Jerzy Wojtasik – Członek Zespołu	Urząd Miejski w Mieroszowie
Sebastian Pacyna - Członek Zespołu	Urząd Miejski w Mieroszowie
Bogdan Rosicki – Członek Zespołu	Mieroszowskie Centrum Kultury
Maria Chmielnicka – Członek Zespołu	Rada Miejska Mieroszowa
Michał Sowa – Członek Zespołu	Rada Miejska Mieroszowa
Bożena Biskupska– Członek Zespołu	Fundacja Sztuki Współczesnej In Situ
Jerzy Siatkowski – Członek Zespołu	Aeroklub Ziemi Wałbrzyskiej
Zbigniew Kolanko – Członek Zespołu	Towarzystwo Rozwoju Sokołowska
Rafał Sobkowicz – Członek Zespołu	Towarzystwo Rozwoju Sokołowska
Piotr Polański – Członek Zespołu	Praktyka Lekarza Rodzinnego
Piotr Brzęcki - Członek Zespołu	Fabryka Wkładów Odzieżowych Camela
Stefan Przepiórski, – Członek Zespołu	Fabryka Mebli Meblotef
Lesław Kowalczyk – Członek Zespołu	Kopalnia Surowców Skalnych w Bartnicy
Andrzej Binkowski	Aeroklub Ziemi Wałbrzyskiej
Anna Brecheisen	Fundacja Sztuki Współczesnej In Situ

Marcin Fila	Przewodnik Sudecki
Magdalena Ingot	Stacja Narciarska Muflon
Arkadiusz Rubaszewski	Stacja Narciarska Muflon
Wojciech Stączek	Aeroklub Ziemi Wałbrzyskiej

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Mieroszowie